mult maĭ fanatic decât fusese în timpul călătoriilor sale precedente.

Intr'o zi maĭ mulţĭ lucrătorĭ spanioli lucraŭ la strămutarea unor stâlpĭ telegraficĭ. Unul din aceştĭ stâlpĭ alunecă şi în cădere răni grav pe un lucrător. Acesta fu ridicat de camaraziĭ săĭ şi transportat spre a-i se da ajutoare.

Dar deodată, toţĭ indigeniĭ ce se aflaŭ aci, se apropiară de stâlpul de lemn căzut şi îl sărutară timp de o oră; toţĭ trecătoriĭ musulmanĭ făcură la fel. Nu era decât un act de fanatism. Acea bucată de lemn devenise un obiect sacru, pentru că făcuse răŭ unuĭ creştin.

Blaz

TIMBRELE DIN LUME

Informaţiunĭ

Indo-China. — Cu privire la schimbul de timbre proiectat pentru această colonie, se scrie:

,,Spre a se justifica schimbarea ce se va face în desenurile timbrelor postale ale coloniei asiatice franceze, Indo-China, se aduce un motiv foarte curios. Tipurile existente acum, emise în 1907, aŭ ca subiect portrete de femeĭ tinere, indigene. De atuncĭ s'a svonit că doamnele carĭ aŭ pozat pentru aceste desenurĭ nu prea eraŭ de un caracter moral şi s'a dat ordin ca aceste timbre să fie scoase din circulaţie. Nouile seriĭ vor purta desenurĭ cu vederĭ de ale coloniei, numele Angher (Cambodge) palatul Hue (Anam), intrarea băieĭ Along (Tonkin) şi un câmp de orez din Cochinchina cu un ţăran indigen şi boĭ. Timbrele-Taxe vor avea exclusiv dragonĭ şi ornamente de ale ţăreĭ.

Nicaragua. — Această ţară a recurs la tot felul de surşargiĭ şi de timbre provizoriĭ, stocul emisiuneĭ regulate sfârşindu-se.

Cu privire la aceasta, consulul general al Nicaragueĭ la Londra, contrazice opinia exprimată într'un ziar că această lipsă de timbre se datoreşte stăreĭ precare a finanţelor Statuluĭ; spune însă că starea aceasta de lucrurĭ trebue atribuită adjudecatarilor comandeĭ de timbre, carĭ n'aŭ predat încă timbrele.

Phil

WACLAV SIEROSZEWSKI

BOXERUL

— Urmare —

Luă în mâinĭ nişte foĭ vechĭ, îngălbenite, scrise neîndemânatec cu semne ţărăneştĭ şi citi:

In anul al treilea de domnie a luĭ Bogdichan ¹) Juen-fyn din dinastia dela nord Sim, cu Juan veni în ţinutul Şu şi ocupaĭ valea. Ţara era sălbatecă, stearpă, râul nu avea nume. Munţiĭ şi stâncele îşĭ înălţaŭ piscurile sterpe spre cer, râul îşĭ vărsa departe apele, formând mlaştine puturoase, acoperite cu bambuşĭ. Tigriĭ se ascundeaŭ acolo şi ne înfricoşaŭ apropiindu-se noaptea de căminurile noastre... Spiritul frigurilor galbene sbura din eĭ împreună cu ceaţa sereĭ... Puseĭ râuluĭ numele de ,,Apa mare din vale", săpaĭ canale, ca să daŭ scurgere apelor, îndepărtaĭ bambuşiĭ cu foc şi casmale. Ceĭ 14 fiĭ aĭ meĭ mă ajutară cu hărnicie. Pe coastele munţilor ridicaĭ treĭ case şi le înconjuraĭ cu ziduri puternice; la apus locuia Ju cu descendenţiĭ luĭ; la răsărit Si, iar eŭ tocmaĭ în mijlocul celorlalţĭ. Pe locurile udate de apă, semănarăm orez... După cules, trimiserăm peste munţĭ să-Ĭ caute luĭ Tun o soţie... Luĭ Si îĭ veni nepotul Chu. Ne hotărârăm să construim un dig pe cela'lt mal al râuluĭ pentru ca ondulaţia curgereĭ, debordând să evite câmpiile noastre ca să nu ne ia semănăturile. In depărtare peste pădurĭ observarăm câteodată fum... Ju, trimis cu arcurĭ şi săgeţĭ, află că şi acolo locuesc oamenĭ din Chjun. In scurt timp după aceia soţia luĭ Yu născu o fată pe care o numirăm Lien ,,Mărgăritar dulce mirositor", în amintirea florilor aduse de Yu, venit din voiaj. Minj nu putu trăi în înţelegere cu fraţiĭ săĭ şi cu învoirea mea plecă la oraş... Prin puterile comune ale întregeĭ familiĭ am nimicit arboriĭ de pe piscul aceluĭ pisc călduros şi semănarăm trunchĭ de ceaĭ. Banda Chum-chu-tzy ²) colindă pe acele vremurĭ ţinutul şi ne luă bivolul... Am urmărit-o cu arme, însă ea fugi prin munţĭ greŭ de pătruns.... In anul al treilea al şedereĭ noastre, Chjun ceru ca să-Ĭ construim şi luĭ o casă. Origina soţieĭ luĭ Chjun era din neamurĭ străine, învăţată cu alte obiceiurĭ, maĭ aspre... Evitând cearta, ne-am decis a-l despărţi. Iubim pacea, şi ne ajutăm reciproc amintindu-ne de cuvintele luĭ Kum-fu-tzi, învăţătorul luĭ Dumnezeŭ, înzestrat cu o deşteptăciune fără seamăn şi gândire nemărginită. ,,Munciţĭ pământul, observaţĭ să aveţĭ intenţiĭ bune în inimile voastre, fiţĭ bine-voitorĭ cu oameniĭ, animalele, plantele, pentru tot ce vă favorizează viaţa şi Cerul se va lăsa atuncea pe pământ".

Acolo Juan închise cartea şi se sculă de pe scaun.

— Şi acum veniţĭ! le zise.

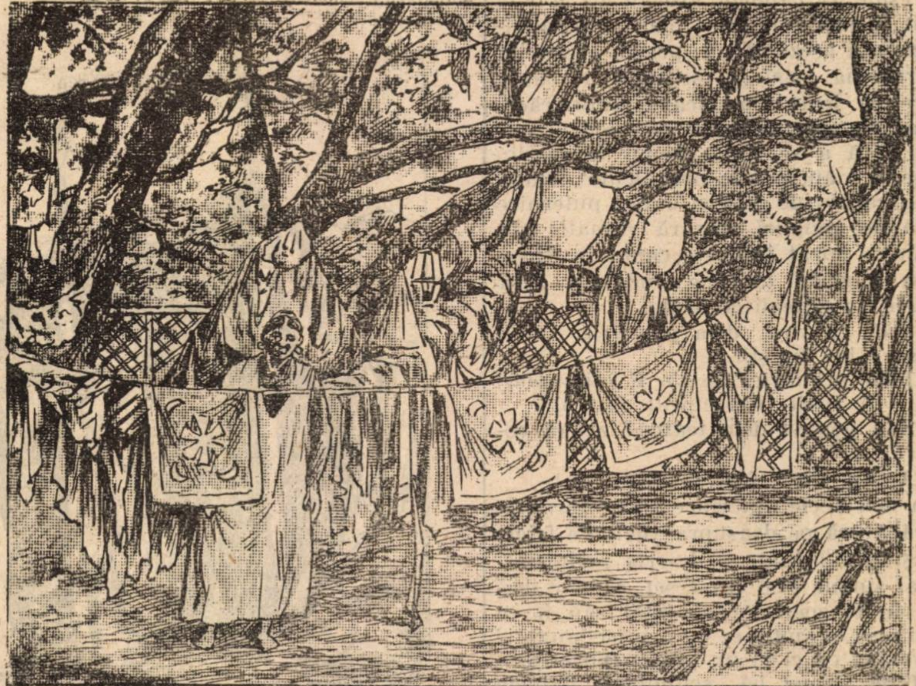
Prin curtea liniştită, luminată de un soare acoperit cu dungĭ întinse, îĭ conduse afară pe poartă. In depătare curgea încet galbenul Da-tzi-suj apărat cu puternice digurĭ iar împrejur câmpiile înflorite şi stufişele dormitaŭ sub razele soareluĭ; frunzele albe, multe ca stelele se ascundeaŭ în verdeaţa udă, pretutindenĭ luceaŭ planşele canalelor vietuitoare. Iar icĭ şi colo prin desişul arbuştilor, de sub împletitura edereĭ, se ri-

1) Titlul împăratuluĭ chinez.

2) Supranumiţĭ Barbă roşie.

Arborele vindecător de lângă Cairo

Intre lucrurile demne de văzut din Cairo este şi arborele de la Mandura, bine cunoscut tuturor locuitorilor indigenĭ.

Acest arbore şi-a primit numele de la un sfânt care vindecă pe bolnaviĭ carĭ viziteazâ acest arbore şi execută un oarecare rit tradiţional. Bolnavul trebue să aducă sfântuluĭ pânza cu care este învălită "partea" rănită. Sfântul ia două frunze din arbore şi le pune pe rană, pe care o acopere cu pătura.

Indigeniĭ aŭ o mare încredere în puterea miraculoasă a acestuĭ arbore.

Ol.

dicaŭ zidurile stâncilor frânte şi acoperite din trecuturĭ străvechĭ.

Ochiĭ oamenilor se roteaŭ cu bucurie peste împrejurimea liniştită şi roditoare a câmpieĭ cultivată cu hărnicie.

La întoarce din noŭ îşĭ plecară feţele înaintea altaruluĭ familieĭ.

Miresme şi candele ardeaŭ până la sfârşit. Femeile aduse o masă miresmuită din casă aşezând'o pe prispa acoperită de streaşina caseĭ şi sprijinită pe bârne uşoare de lemn ce aruncaŭ o umbră răcoritoare. Familia se aşeză împrejurul meseĭ şi fără a se zori, începu să ia din poame şi mâncărurile praznicululuĭ. După ce bău rachiu de orez şi ceaiu, puternice sunete de gongurĭ vibrară ritmatic în aer. Juan mirat întoarse capul în direcţiunea pagodeĭ galbene buddane, însă sunetele nu veneaŭ de acolo.

Se vede că vine dela primărie, tatăl — zise A-bei liniştit.

— Dela primărie! Ce s'o fi întâmplat? Oare o fi venit inspectorul agricol?

— Saŭ poate-ĭ dela teatru? ziseră copiiĭ.

— A, nu, nu a fost lovitura aşa!

Din noŭ acele puternice sunete bronzate străbătură pe deasupra văeĭ. Pe feţele urmaşilor luĭ Juan se descria neliniştea. Numaĭ singur I-bo era vesel, căcĭ se deşteptă în el speranţa că tatăl săŭ îĭ va permite să se îmbrace cu o jupă lungă şi că'l va lua cu el la un ospăţ. Bărbaţiĭ ajutaţĭ de femeĭ îşĭ schimbară hainele pentru a eşi şi congul suna mereŭ chemând pe locuitorĭ.

Primăria avea o curte mare. pavată cu piatră şi împrejmuită cu ziduri înalte. Dealungul zidurilor eraŭ prispe făcute pe pământ de statura unuĭ om şi învelite cu acoperişurĭ uşoare, lustruite, ţuguiate şi aşezate pe grinzĭ de lemn. Prispa din faţa intrăreĭ era maĭ lungă şi maĭ puţin înaltă aşa că din împrejurimĭ se putea vedea tot ce se întâmpla. Acolo în timpul zilelelor ploioase se făceaŭ bâlciurĭ, se ţineaŭ sfaturĭ şi se juca teatru când veneaŭ actorĭ prin sat.

Salonul avea pereţiĭ acoperiţĭ cu pietre de porţelan, frumos lustruite, de culoare albăstrie, cu următoarele inscripţiunĭ în safire extrase din legile chineze.

,,Stimează pe tatăl şi pe mama ta...

,,Nu omorî, nu fura, să nu depuĭ mărturiĭ false.

,,Nu dori soţia confrateluĭ tăŭ, nicĭ pământul ce aparţine altuia".

Maĭ departe urmaŭ extrase din ale învăţaţilor de pe vremurĭ.

,,Să-ţĭ adorĭ zeiĭ, pentru liniştea inimeĭ tale şi te fereşte de religiile gălăgioase, căcĭ ele ne conduc în războaie.

,,Cine trăeşte fără să muncească, constrânge pe confraţiĭ luĭ să moară de foame.

,,Nimenĭ nu găseşte linişte şi fericire la înduraraţĭ".

Pe drum Juaniĭ întâlniră mulţĭ vecinĭ, mergând în aceiaşĭ direcţie; îĭ saluta, le strângea mâinele în mod amabil prin adâncĭ temenele. Toţĭ eraŭ iritaţĭ şi curioşĭ.

— Cin! Cin! Ce este?

— Poate noĭ ordine ale vice-regeluĭ?

La primărie era zgomot, ţăraniĭ şedeaŭ cu droaia pe trepte, umpleaŭ curtea şi prispele. Toţĭ eraŭ Juanĭ de neam!.... eraŭ decĭ Yuan-Yu, Yuan-Li, Yuan-Min, Yuan-Chym şi alţiĭ. Toţĭ desigur aveaŭ semne comune în mişcărĭ. în înfăţişărĭ şi toţĭ se cunoşteaŭ reciproc. La stradă lângă Yuan-Yue (primarul) şedea un noŭ venit cu o pălărie de vară ţuguiată şi cu bastonul oamenilor de ştiinţă. Ceĭ adunaţĭ cunosc îndată că şi el e Yuan.

— Yuan-Chen Lin-li... fiul bătrânuluĭ Li... — murmură în norod.

Bătrânul Li şedea în picioare în apropiere, înconjurat de copiĭ. O pălărie mare de orez arunca pe faţa bătrânuluĭ o umbră slabă. Ochiĭ luĭ priveaŭ sever pe primar şi pe fiul instruit. Acela făcea semne pentru ca ceĭ prezenţĭ să se liniştească, desfăcu un sul de hârtie îngălbenită şi citi:

,,Ah! Cerule albastru până la infinit. Nimic nu există pe lume. pe care tu să nu-l fi cuprins în îmbrăţişările tale. Cerul şi pământul sunt împreunate de om. Pe întreg universul domneşte unitatea... Şi tot ce se creiază. întâlnesc prin privirea amabilă a balauruluĭ Luni-jen[1]), al căruĭ nume e amabilitatea. Iar când cerul şi pământul sunt luate cu forţa apar efectele luĭ Yu şi ale luĭ Yan[2]) şi inimele omeneştĭ suferă! De multe orĭ na-

1) Simbolul lumineĭ. 2) Simbolul contrazicător al vieţeĭ.

(ţiunile Bej[3]) şi Li[4]) din cauza inculturеĭ şi barbarismuluĭ lor, întindeaŭ mâinele spre Soare, chinuiţĭ de foame şi lacomĭ, atacaŭ pe fiiĭ blânzĭ aĭ Ceruluĭ[1]) dornicĭ de muncă, învăţaţĭ prin experienţă de a economisi sângele şi lacrămile bogdichanilor. Guan-Si construi un zid înalt împrejurul grădinelor fericireĭ şi ale mormintelor străbunilor[2]). Astăzĭ veni din noŭ ,,Setoşiĭ de sânge". Pregătiţi-vă ochiĭ de plâns, Fiiĭ soareluĭ, şi inimele pentru cosciugele celor morţĭ fără vreme. In ceasul nenorocireĭ, deşteptaţĭ în voĭ spiritul vechilor eroĭ"...

Poporul ascultând cu mare băgare de seamă şi linişte, murmură deodată.

— Ce s'a întâmplat?

— De unde-ĭ ordinul? Auziţĭ?

— Desigur, din noŭ ceia ce-a fost acum doĭ anĭ în Sy-Chuan... Vom plăti-o...

— Ah, creştiniĭ aceia! Nicĭ un moment nu staŭ liniştiţĭ.

— Am auzit că în ţinutul Ziao-Chjun a luat pământul de pe la ţăranĭ... Duпă

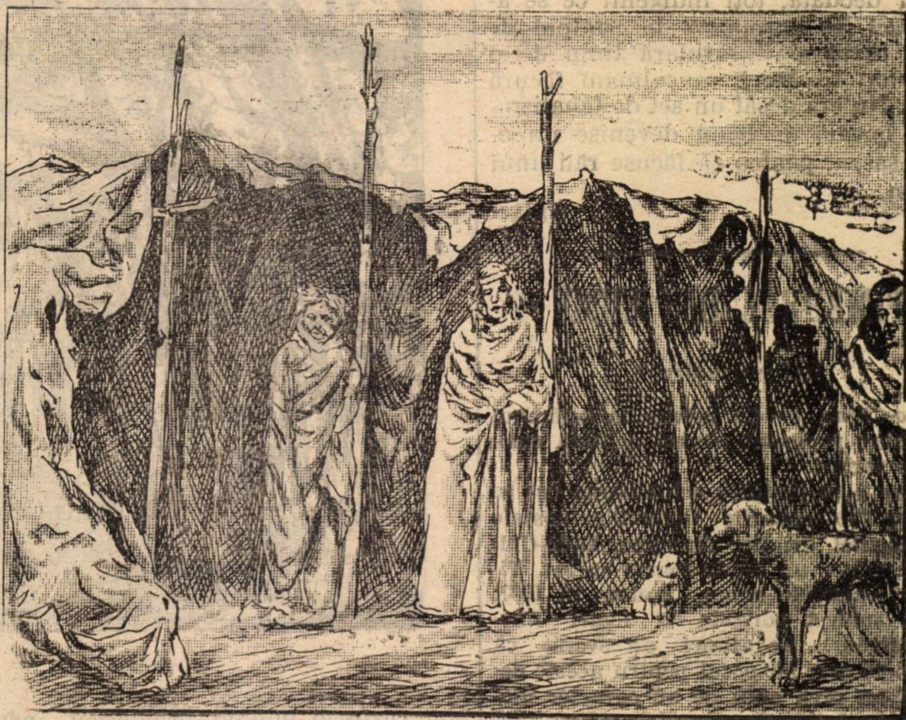
3 Naţiunea de Nord. 4) De apus.

1) Chinezii. 2(Un zid mare in China, construit in secolul al treilea inainte de Christos la frontiera de nord a Chineĭ pe o suprafaţă de 300 klm. inalt de 10 metri. pentru a apăra China de Mongolĭ. 3) Europenĭ.

Un campament de Arocanĭ

Sunt puţine popoare care să fi resistat atâta de mult şi aşa de victorios biruitorilor civilizatorĭ, ca Arocaniĭ, din America.

Mai degrabă spanioliĭ ar fi maĭ mulţumiţĭ să învingă pe Arocanĭ de cât să cuprindă tot restul Americeĭ.

Tonnes, un francez, doritor de viaţă liberă şi sălbatecă, a încercat acum câţiva anĭ să fondeze la eĭ un regat. Incercarea luĭ nu a reuşit, cum n'a reuşit nicĭ aceea a spaniolilor. Se zice că spanioliĭ ar fi maĭ mulţumiţĭ să învingă pe Arocanĭ de cât să cuprindă tot restul Americeĭ.

Astăzĭ această rasă eroică e cu totul în decadenţă. Abia dacă maĭ sunt 50 până la 80.000 Arocanĭ carĭ trăesc în triburĭ patriarhale în capul cărora se află un *cacic*.

Numele lor naţional este *Moluşĭ*. Se presupune că cuvântul Arocan vine de la *Ocaès* (rebelĭ), nume ce li s'a dat de Incaşiĭ din Peru în faţa cărora aŭ resistat cu bărbăţie.

Sereno

cum se zice, aŭ distrus mormintele şi aŭ aruncat oasele morţilor...

Un noŭ venit, care privea cu ochiĭ sciipitorĭ spre norodul iritat, ridică mîna.

Vorbi de minele de cărbunĭ din Shansi ocupate de străinĭ, unde timp de secole, miĭ de suflete în mizerie săpaŭ combustibil şi trăiaŭ din vânzarea luĭ; vorbi de un cuptor mare strein pentru topirea ferului în ţinul Ho-Nan, care înghite miĭ de cuptoare micĭ de ale ferarilor din împrejurimĭ; vorbi de căile ferate carĭ înlocuesc munca purtătorilor de litiĭ şi conducătorilor; despre râurĭ şi canale, carĭ vor rămâne neglijate şi vor înceta să maĭ ude câmpiile... Vorbi de şiretlicul şi cruzimea albilor, de barbarismul lor şi de marea lor ignoranţă... Işĭ aminti cum acum 70 anĭ francezii şi englezii prădaŭ palatul de vară al Bogdican-uluĭ, cum distrugeaŭ, sfâşiaŭ postavurile fine pe care nu le puteaŭ lua, spintecaŭ instrumente admirabile, stricaŭ vase de porţelan şi produsele din jado 1), căcĭ mercenariĭ intraŭ până la genunchĭ în rămăşiţele faptelor maeştrilor noştri". Işĭ aminti cum englezii introduse opiumul, cu forţa în ţară, pe teritoriul câştigat de germanĭ, de forţa de care uzează marinariĭ streinĭ faţă de femeile chineze în porturĭ...

Poporul ştia bine toate acestea de prin cărţĭ, gazete, scrierĭ şi murmura mereŭ nemulţumit din ce în ce maĭ tare.

Istorisi apoĭ despre preoţiĭ streinĭ carĭ vorbesc de dragoste şi pace, însă carĭ cu eĭ aduc şi soldaţĭ; ceĭ ce nu stimează obiceiurile străine, obligă a le stima pe ale sale; ceĭ ce oferă loc de refugiŭ orĭ-căruĭ necinstit, dacă aceasta o va permite să se spele cu apă...

— Accia sunt ceĭ maĭ răĭ—vorbea el— căcĭ eĭ pe buze aŭ miere iar în inimă venin... Nu-ĭ dorim pe aceştia şi eĭ totuşĭ nu se lasă de noĭ. Vorbesc răutăcios, zic că voesc să ne facă bine şi eĭ în realitate voesc să ne piarză, căcĭ noĭ vom pieri, dacă vom înceta a fi noĭ înşine... Tot ce a fost creat de predecesoriĭ noştri va fi acoperit cu buruenĭ şi se va asvârli ca praful iar pe acele locurĭ vor înălţa turle scârboase, ale popoarelor lor şi vor ridica case cu multe etaje, unde oameniĭ se cuibăresc ca porumbeiĭ în cutiĭ... Pe părinţiĭ noştriĭ îĭ vom îngropa ca pe câinĭ, aruncând peste eĭ câte-va lopeţĭ de pământ, fără semn şi fără amintire!... De pe locurile înrourate de sudoarea lor, vor dispare fiiĭ Ceruluĭ.

(Va urma). Tradus din Esperanto de **Miluţă Simion**

Tăerea degetelor în semn de doliu

——

Popoarele sălbatece aŭ obiceiurĭ foarte curioase, cu privire la portul doliuluĭ, dar nicĭ un obiceiŭ nu arată maĭ multă sinceritate în durere ca acela de odinioară al locuitorilor din insulele Wallis.

La moartea uneĭ rude, îndoliatul obişnuia să-şĭ tae o falangă dela un deget al mâneĭ stângĭ. Când după maĭ multe perderĭ succesive, mâna stângă era mutilată în întregime, se trecea la mâna dreaptă.

Acum vre-o patruzecĭ de anĭ, foarte des puteaĭ să întâlneştĭ nenorocitĭ cu mâinile absolut fără degete.

Când un văduv saŭ un orfan sta la îndoială dacă să se opereze saŭ nu, atuncĭ toată lumea îl dispreţuia şi fugea de el, numindu-l ipocrit.

Ceĭ marĭ de asemenea aveaŭ acest obiceiŭ crud, pentru că în 1876, regina din Wallis avea şi ea două degete tăiate.

Un preot francez, Bataillon, reuşi să distrugă acest obiceiŭ barbar.

Vetor

1) Jado e un mineral din vechime, foarte mult căutat în china; din ele se făcea cuţite, etc. Cele maĭ însemnate colecţiunĭ din atarĭ fabricate le poseda însuşĭ împăratul Chinez, din care majoritatea aŭ fost distruse saŭ furate în anul 1900.

Vederi din Moscova (Rusia)

Biserica Vassily Vlashenny a Ţaruluĭ Iwan

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— Poveste arabă găsită la Flemcen —

— URMARE —

Iată ce-l învaţă experienţele şi calculele sale.

Dar orgoliul savantuluĭ, mândru de a fi descoperit aceste adevărurĭ, îndată făcu loc umilinţeĭ care convine creatureĭ mărginite şi muritoare, când, vrând să aprofundeze această concepţie vagă şi generală a natureĭ, el caută să explice în detaliĭ fenomenele pe care le prezinta şi problemele pe care le propune ea omuluĭ, el însuşĭ un fenomen, şi o problemă trăindă care se

caută, fără vre-o speranță rationabilă de a se găsi vre-o dată. El învață că inteligența omenească esențială relativ, capabilă de a compara, incapabilă de a cunoaște absolut, când se pune în fața matematecilor și a mecanicei, de absolut și de infinit, trebue să fie, și este, într'adevăr, atinsă de o neputință fără remediu.

Căci dacă e așa cum că toată transformarea găsește cauza în organismul agitat, dotat de această agitație pe care ne-am obișnuit s'o numim proprietate, nu e mai puțin drept că acest organ nu e element și nici atom de cât relativ după proprietatea considerată, și că chiar el are nevoe de o rațiune de a fi pe care nu o poate găsi de cât în mișcare. Ca să ajungem să admitem forma caracteristică a acestui atom și să ne dăm bine seama de elasticitatea sa proprie și de mobilitatea sa specială, e necesar să admitem și alte mișcări care îl constituesc, să admitem, prin urmare, ca el să se desfacă în noui elemente, care ele însăși nu sunt așa cum se constată și cum se presupune considerând alte mișcări și alte elemente așezate în ordine descrescătoare.

Și, acest raționament având un caracter de generalitate absolută, trebue să conchidem că nu există de loc atomi la drept vorbind și că această diviziune a substanței în elemente succesive trebue să fie continuată la infinit, fără ca să fie posibil să ne oprim în această scoborâre către micime la infinit.

Abdalah, în investigațiile sale, răbdător, atingând intima constituție a corpurilor, se afunda din ce în ce în misterul acesta de nepătruns substanța discontinuă și supusă la legea numărătului. El vedea toate corpurile divizate până la o oarecare limită care poate fi totdeauna definită printr'un număr aparținând unei serii aritmetice, compunându-se din elemente cari, dacă se cunoaște forma lor, elasticitatea și mișcarea care o implică, proprietățile corpurilor componente considerate sunt explicate pe deplin. Dar forma și elasticitatea proprie a acestor elemente sunt calități cari rămân oculte și fără cauză dacă le-am conidera ca simple. O asemenea ipoteză nu e deci admisibilă. Trebue să admitem că corpul e complex și divizibil și diviziunea dusă până la un al doilea termen al aceleiași serii aritmetice va da un element nou care, cunoscut, va explica pe cel dintâi. Sau e evident ca termenii seriei acesteia sunt în număr nelimitat: de unde urmează că Natura va da în vileag secretul său unei inteligenți ascuțite, capabilă să găsească la infinit cauza care face ca substanța universală să fie ordonată prin mișcarea din organele elementare, capabilă, în alți termeni, să atingă Dumnezeul inaccesibil (fie preamărit!)

Aceste mari legi matematice, urmărind pe acelea care constituesc veșnica mișcare, grupează, divide, însuflețesc elementele substanțiale considerate într'un anume termen de întinderea luată ca origină, nu mai comportă deci o explicație reală atâta vreme cât elementele considerate n'au ele singure realitatea; origina admisă nu este nici odată origina cea dintâi și știința e condamnată să rămână totdeauna infinit de restrânsă cât timp obiectul studiului său are o întindere infinită.

Și, ca o consecință a acestor adevăruri, Abdalah conchise că proprietățile pe care omul le descopere în substanța care îl înconjoară și din care e format, rezultă pentru el din gradul de divizibilitate cu care organele sale îi păsuesc să se pue în comunicație directă cu această materie imperceptibilă.

El le-ar găsi cu totul altfel daca ar fi fost organizat așa ca să poată transforma în senzații mișcările cele mai ample. El le-ar găsi altfel încă, dar ar putea să fie impresionat de elementele cele mai mici, mai mici de cât acelea cărora simțurile sale actuale îi permit să le zărească vibrațiunile.

De altminteri mișcarea, posedând acest caracter general de a se propaga prin unde sferice și dela centru către periferie, dacă ea ar exista în mod real s'ar anihila atingând această periferie, când vidul e necesar să fie micșorat de elasticitate.

Pentru ca energia să fileze substanța și mișcarea și să nu se prăpădească imensul substanțial e necesar. Ea singură, imensitatea, poate realiza mișcarea eternă, și numai ea.

Nu e posibil deci să admitem ipoteza unei lumi limitate, creată la un moment dat și pe urmă abandonată energiilor sale esențiale, ipoteză care ar avea prin urmare o țintă determinată și regulată ca roatele unei mașini, un determinism absolut.

Abdalah vedea în mod clar că un astfel de mecanism ar fi incapabil să dureze ca și o mașină construită de mâna omului. El vedea clar că perpetuitatea mișcărei cere ca infinitul să restitue fără întrerupere universului energia pe care oamenii o cheltuiesc în infinit.

Actul creator se săvârșește în ori ce clipă. Cam aceasta e singura condiție care ar putea asigura durata și să gonească un determinism absolut. E infinitul trăind și activ, care susține, dă viață, însuflețește lumea, lăsând liberă creatura inteligentă pe care și-a adăugat-o, ca colaborantă și desfășurând sub ochii noștri spectacolul adevărat, dar puțin asemănător, inatingibil și miraculos al creațiunei perpetui.

Ajuns la acest grad de știință care îi permitea să ridice puțin vălul sub care se ascunde Natura misterioasă, i se păru că un fulger ilumina deșteptăciunea sa și că la lumina acestui fulger avea o trecătoare viziune despre divinitate.

Și limba sa, încercând să traducă sentimentele și gândurile sale care se svârcoleau în mintea lui, el strigă:

„Slavă lui Dumnezeu, stăpânul lumei;

„Singurul, fără pereche

„Cari se despart de creaturile sale prin trei ordine de infinit;

„Care face lucrurile să poată fi măsurate și numărate sau să nu fie;

„Cari le conține, și nu e compus;

„Isvor al energiei întregi, al vieții, al inteligenței.

„El conduce corpurile care îl înconjoară și creaturile sale către un viitor. Nici o dată, către eternitate, un singur fapt din istoria lor, nu va mai fi reprodus a doua oară.

„Ce nebunie ar fi să ne închipuim că am putea cunoaște acest viitor!

„Fluxul de energie care, dela infinit vine la finit, îl pătrunde integral.

„Dar, în sens invers, nu e punct de comunicație; reacțiunea rămâne în finit; nimic nu atinge imensul abis. Creatorul e impenetrabil față de creatură.

„Să ne abținem deci de la ipotesele zadarnice și să nu ne turburăm creerul în zadar cu subiectul destinului nostru.

„In ignoranța completă în care plutim, trebue din nainte să acceptăm totul cu resemnare.

„Dar trebue să avem încredere în Creatorul nostru nevăzut și să credem că primele noțiuni ale credinței noastre, instructive, intuitive, fără probă, și în acest timp unica bază a științei și a judecății noastre, sunt reflectul unui adevăr și a unei judecăți eterne.

„Să mărturisim că Creatorul face să nască conștiința omenească care ne deschide drumul spre a cunoaște opera și legea divină.

„Și aceste mărturisiri cum să nu le credem adevărate?

„Toată ființa noastră să se împotrivească a presupune mincinos pe Dumnezeul divinității.

Acestea erau gândurile pe care Spiritul din Aidur le insufla lui Abdalah pentru ca să guste plăcerea pe care știința o dă ca recompensă acelora cari o iubesc și se dă ei. Plăcere minunată creată de greutățile pe cari reușești să le învingi; combinațiuni ingenioase care, de odată, se transform în rezultate neașteptate a unei uitări complete de sine însuși și de șerbia mizerabilă a existenței; a unui puțin orgoliu de asemeni: orgoliu legitim, cu toate că naufragiul ra-

ţiuneĭ ar putea fi inevitabil vre-o dată înaintea problemelor care pot trece peste marginele sale. Dar Ştiinţa care a reuşit să stabilească neputinţa sa, şi în ce şi de ce e neputincioasă, e chiar ştiinţa foarte adevărată, de altminterĭ şi fiinţa muritoare care a putut să atingă pragul infinituluĭ a realizat cea maĭ mare sforţare intelectuală pe care i-a permis-o condiţiunea sa. Dincolo de acest prag sunt regiunĭ pe care nicĭ o creatură nu le va explora vre-o dată.

Abdalah simţi oboseala acesteĭ sforţărĭ care ridică umila raţiune a omuluĭ către cugetarea suverană; ideile sale deveniră confuse, visiunea dispăru şi el recăzu în somn.

Când îşĭ reveni în simţirĭ, fu pe cale să creadă că farmecele pe care i-le procurase Spiritul încetase, căcĭ el se văzu în propria-ĭ locuinţă.

Se văzu aşezat pe covoare, sub roşcovul care creştea în mica sa grădiniţă acăţată pe marginile prăpastieĭ Ras-el-Ain. Pe acest loc, adese orĭ, după o zi călduroasă de vară, se desfătă la răcoreala seriĭ, bând cafea şi dându-se sclav tuturor visurilor sale.

La câţiva paşĭ de dânsul se ridica casa luĭ, strălucind de curăţenie sub albeaţa varuluĭ, cu ferestruicele sale strâmte ogivale, închise printr'un grilaj verde, cu uşa mică şi joasă purtând semnele unor mâinĭ marĭ roşii de sânge care făcea să nu se poată uita spre ea nicĭ un ochiŭ rău şi vrăjmaş.

El asculta caiĭ săĭ ronţăind orzul în dinţĭ şi, în casă, sclava care întorcea râşniţa ca să sfărâme brânza pentru a-ĭ prepara Taamul (1).

1) Taam: cuşcuş.

El se născuse în căsuţa asta. Acolo murise tatăl săŭ. Acolo se scursese pe nesimţite timpul copilărieĭ sale; şi tot aicĭ trăia încă cu mama sa, sclavele sale. De odată, fără ca să poată şti cum venise, o femee ieşi înaintea luĭ. Ea era voalată şi acoperită cu un haïk (2) alb. Dar există în om un fel de instinct care descoperă prezenţa femeiĭ iubită; şi, cu toate că purta acest voal şi aceastâ îmbrăcăminte, Abdalah recunoscu pe Yamina, fata vecinuluĭ săŭ. Era adolescent când ea era încă o fetiţă. O văzuse crescând şi devenind pe fiecare zi tot maĭ frumoasă, şi în fine, de un an, îşĭ pusese voal şi nu-ĭ era permis nicĭ unuĭ om să-ĭ vadă faţa. Dar adesea ea se plimba în grădina tatăluĭ eĭ, şi adesea Abdalah se ascunsese în tufişul de cactuşĭ care separa cele două grădinĭ pentru a spiona pe tânăra fată printre ramurĭ şi a contempla mersul săŭ graţios. Ba i se păru uneorĭ chiar că prezenţa luĭ fusese descoperită căcĭ, de nenumărate orĭ, tânăra fată, ca pentru a-şĭ îndrepta voalul, îl ridicase cu o graţie naturală a femeiĭ care se ştie frumoasă şi astfel văzuse faţa eĭ îngerească şi frumoşiĭ eĭ ochĭ îndreptaţĭ spre colţişorul unde se ascunde alesul inimeĭ eĭ.

,,Yamina, zise Abdalah, te recunosc perfect, cu tot voalul tăŭ cel lung. Crezĭ tu că aşĭ putea să mă înşel? Inima mi-a vestit prezenţa ta şi a tresărit de bucurie maĭ înainte chiar să te fi zărit. Dă-mĭ mâna, frumoasa mea copilă, vino să te aşezĭ pe aceste perne şi primeşte ospitalitatea mea. In grabă plec să poruncesc să aducă cafea, musemene (3) şi miere.

,,— Abdalah, răspunse tânăra fată, mâna ta nu poate s'o atingă pe a mea şi nicĭ nu pot primi ospitalitatea ta. Dar pot să ridic acest văl şi să rămân cu tine câteva clipe dacă doreştĭ şi dacă mă iubeştĭ".

2) haïk: o bucată de stofă de lână fină şi îngustă, de obiceiŭ amestecată cu fire de mătase.

3) Un fel de prăjiturĭ.

(Va urma. Trad. de P. Rosetti

Anul XII.—No. 761 [illegible] 5 BANI IN TOATA ŢARA 5 Miercurĭ, 7 Decembrie 1911

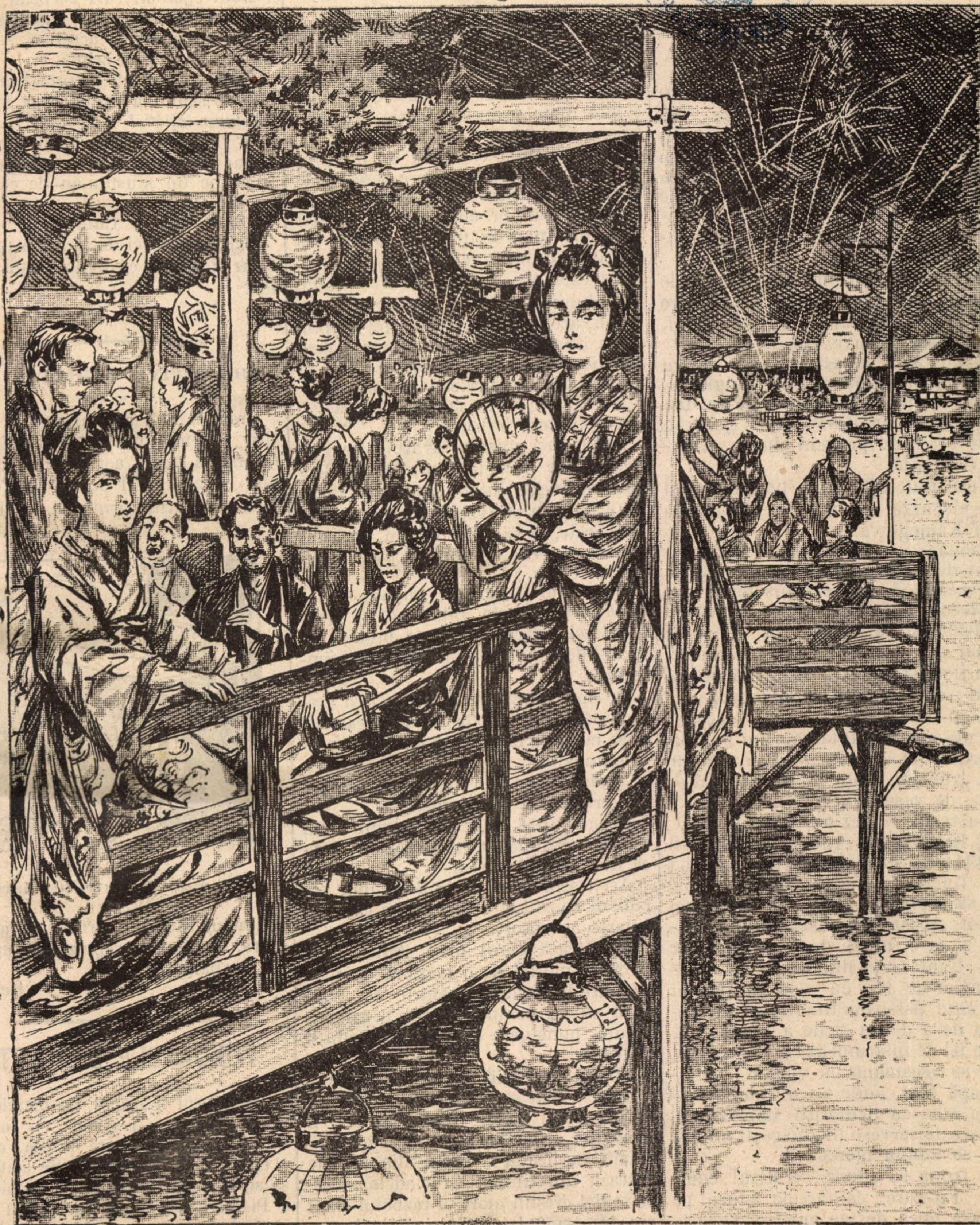
ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an în toată ţara

Redacţia şi Administraţia
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

KIOTO IN SĂRBĂTOARE. —Vezĭ pag. 5464.

KIOTO IN SĂRBĂTOARE

— —

Kioto este oraşul sfânt al Japonieĭ, e centrul budismului japonez; nu trebue însă să creadă cine-va că Kioto, de şi e un oraş religios, e un loc trist şi auster. Contrariu, nu există nici un oraş în Japonia care să fie maĭ vesel ca Kioto. Aproape tot anul e în sărbatoare, maĭ ales primăvara şi vara.

Spre luna Maĭ încep procesiunile spre templul Kami (Dumnezeŭ) care e preludiul serbărilor de tot felul, care încep să înveselească oraşul.

Când ziua a asistat cine-va cu credinţă la procesiunile religioase, seara îşĭ poate permite câte-va distracţiĭ, şi distracţiile sunt în general, petrecerĭ între prietenĭ într'o ceinărie renumită.

Unul din cele maĭ principale şi maĭ elegante localurĭ se află lângă râul Kamogawa.

Ceinăriile aŭ balcoane înaintate mult deasupra râuluĭ şi acolo se fac petrecerile şi tinere dansatoare din cartierul Guifu înveselesc lumea cu cântecile şi surâsurile lor. Ceea ce e maĭ original, e orgia lanternelor, focurilor de artificiĭ, seara, în oraşul sfânt: din când în când o trupă de oamenĭ costumaţĭ fantastic, trecând, execută în sunetul tamburilor şi altor instrumente sgomotoase, jocurile cele maĭ groteştĭ. Viaţa în Kioto e cât se poate de veselă.

Ilustraţia reprezintă o reuniune p[e] râul Kamogawa îndată ce aŭ sosit clienţiĭ, un grup de şeapte saŭ opt fete tinere îmbrăcate foarte luxos, vin să servească ceaiul în ceştĭ micĭ de tot. Aceste frumuseţĭ sunt cântareţe şi la o masă de gală, servesc ele. Cântăreaţa din Kioto nu se aseamănă de loc cu cele de la noĭ. Ele sunt persoane tinere care aŭ meseria de a dansa şi de a cânta dintr'un fel de instrument cu treĭ coarde, care se aseamănă cu vioara.

După ceaĭ, aduc sticle micĭ albastre şi albe cu lichiorurĭ îmbătătoare pe care le servesc tot în ceştĭ micĭ şi care se umplu mereŭ.

In urmă se aduce serviciul complet. Fie-care cântăreaţă aduce pe o masă mică de lac aurit o farfurie cu supă, un vas de porţelan în care se află un peşte fript, zarzavaturĭ preparate cu zahăr şi prăjiturĭ.

Cântecele şi dansurile încep în vreme ce clienţiĭ mănâncă.

Repertoriul de dans şi cântece al acestor balerine e nesfârşit.

C. Arg.

Prejudecăţĭ şi credinţe la tripolitanĭ

— —

S'a zis pe drept că populaţia tripolitană era cea maĭ fanatică şi cea maĭ anti-europeană din toate celelalte naţiunĭ musulmane. Se poate adăoga că e ţara unde se practică cele maĭ grosolane superstiţiĭ.

Lucrul acesta causează o mulţime de pericole streinuluĭ care soseşte în această ţară bizară, căcĭ gesturile şi cuvintele carĭ orĭ-cuĭ ar părea foarte naturaleĭ în ochiĭ unuĭ tripolitan pot constitui injuriĭ marĭ.

De exemplu, orĭ-care ar fi gradul de intimitate între un indigen şi un strein, acesta din urmă nu are dreptul să se intereseze de unul din membriĭ familieĭ de partea femeiască, fie aceasta soţia, mama saŭ bunica sa!

Relativ la acest subiect, daŭ aci o anecdotă caracteristică.

Şeful uneĭ misiunĭ arheologice german, care lucra în apropiere de Bengasi, primeşte într'o dimineaţă vizita unuĭ indigen din vecinătate, rugându-l să-ĭ arate, dacă ştie, vre-un remediŭ pentru durerile de dinţĭ de care suferea mama sa.

Germanul îĭ dă un calmant şi a doua zi dimineaţa, întâlnind pe arab, îl întreabă dacă doctoria a produs efect şi dacă bătrâna sa mamă se simte bine.

De abia terminase întrebarea şi arabul înăbuşind un strigăt de necaz, îşĭ duse mâna la cingătoare spre a-şĭ scoate pumnalul.

„Câine de creştin! Cine ţi-a dat voe să vorbeştĭ de mama mea?"

Germanul se grăbi să-şĭ termine maĭ repede misiunea arheologică şi plecă din locurile acelea.

Aşĭ trosni degetele în faţa unuĭ tripolitan constitue o insultă pe care nu o iartă aşa uşor.

Se citează cazul unuĭ italian care fu rănit mortal de o lovitură de cuţit de către un indigen, pentru că, vorbind cu un compatriot într'o cafenea maură, punctuase o frază trosnindu-şĭ degetele.

Voiţĭ să necăjiţĭ pe un tripolitan? N'aveţĭ de cât să vă aşezaţĭ în faţa luĭ pe un scaun picior peste picior. E pentru eĭ o insultă foarte gravă.

Iată explicaţia: Superstiţia aceasta datează din timpul Cruciadelor. Orĭ-ce soldat creştin mort în războiul sfânt era înmormântat cu picioarele încrucişate. Astfel, — un european care încrucişează picioarele în faţa unuĭ tripolitan, are aerul că vrea să-ĭ pue crucea în faţă.

Cuvântul *Madrid* pentru eĭ nu înseamnă capitala Spanieĭ, ci „regele răuluĭ" adică diavolul.

Or, cum la evreĭ, era interzis să se pronunţa tare cuvântul Iehova, eĭ cred evă demonul consideră ca o provocare îndrăzneaţă de a'ĭ pronunţa numele.

Doĭ spaniolĭ carĭ vorbeaŭ de capitala lor în faţa unor tripolitanĭ eraŭ să fie asasinaţĭ de aceştia. A omorâ un creştin nu e o crimă.

Când doĭ adepţĭ aĭ profetuluĭ se întâlnesc schimbă următoarea formulă: „*Salaam alik*"! Pace ţie!

— *Ualikun salam!* Şi ţie pace!

Dar un creştin un are dreptul să întrebe pe un musulman de cât următoarele cuvinte:

„Salk hair?" Cum eştĭ?

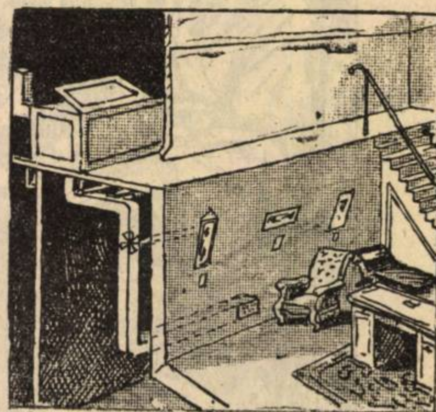
Dacă s'ar servi de formula precedentă ar fi acuzat că batjocoreşte pe Profet!

Vetor

Impotriva căldureĭ marĭ

— —

Graham Bell a imaginat un dispositiv ingenios contra căldureĭ marĭ: făcând să treacă aerul printr'un cazan plin cu ghiaţă, îl duce printr'un conduct şi în urmă printr'un ventilator în cabinetul săŭ de lucru, de unde ese afară. Ilustraţia reprezintă aparatul luĭ Graham Bell.

Un aparat contra căldureĭ

Sereno

FOLOASELE BICICLETEI

Inconjurul Europeĭ pe bicicletă. — S'a organizat la Lisabona, la începutul acestuĭ an, o încercare ciclistă, care nu e lipsită de originalitate. Se agita ideia să se facă înconjurul lumeĭ pe bicicletă.

Plecarea a avut loc la 14 Maĭ şi treĭ grupurĭ s'au prezentat la concurs. De la Lisabona eĭ se îndreptară întâĭ spre Spa-

nia, parcurseră nordul Portugaliei și o parte din Franța, când patru din ei părăsiră cursa, după ce făcuseră 2 mii kilometri. Ceilalți doui sunt acum în Anglia. In această iarnă au intenția de a vizita Olanda, Belgia, Italia și Turcia. In primăvară ei se vor îndrepta spre nord, vor trece prin Rusia, Suedia, Norvegia, Germania și vor reveni în Portugalia după ce vor fi vizitat Scoția, Irlanda și Țara galilor (Anglia).

Această escursiune, puțin banală, va dura douï ani. Când vor sfârși cursa, ceï doui turiști se vor putea lăuda, cu drept cuvânt, că au parcurs pe bicicletă 40.000 kilometri.

Bicicleta în armata franceză.—Cercurile militare franceze s'au convins de marile foloase pe carï le pot aduce bicicletele, de oare-ce bugetul armateï prevede pentru anul 1912 suma de 105.000 francï destinată pentru formarea unuï nou batalion de cicliştï.

De mult ciclismul fusese recunoscut ca sport oficial în programul şcoaleï militare din Saint Cyr. Până acum toate sporturile în această școală erau încurajate și practicate, afară de acesta din urmă.

De acum înainte fie-care ofițer va trebui să fie un biciclist abil în timpul celor douï anï de şcoală. Dealtfel maï toțï tineriï ofițerï din toate armele se servesc de biciclete din ce în ce maï mult. Chiar ofițeriï de cavalerie le găsesc foarte comode pentru drumurile ce le au de făcut de la cazarmă acasă și vice-versa.

Dealtmintrelea și atașațiï militarï francezï au văzut anul trecut marile foloase pe carï le aduceau bicicletele la manevrele engleze.

Foloasele biciclete. — Iată o istorie care ne arată marile foloase pe carï le poate aduce o bicicletă în timp de pericol.

Nu de mult, în America, o vale fusese inundată în urma rupereï unuï dig. Gardianul uneï uzinï auzind sgomotul surd al apeï ce se apropia, se aruncă pe bicicleta sa și coborî valea strigând în gura mare: scape cine poate! Grație iuțeleï mașineï sale un mare număr de oamenï putură scăpa dela o mórte sigură.

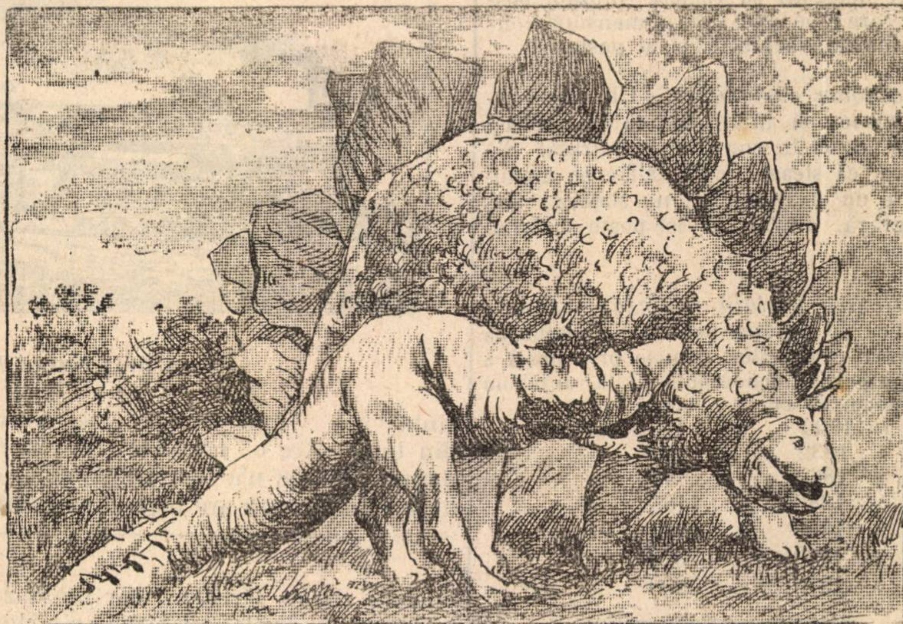
Autobusurile la manevre. — Anul acesta marile manevre germane au prezentat particularitățï interesante și autobusurile au jucat un rol însemnat. Fiecare din ele transporta câte 50 soldațï, cu o viteză de 25 km. pe oră. Această experiență a fost foarte satisfăcătoare, căcï soldațiï puteau ocupa mult maï iute pozițiunile, de cât dacă ar fi mers pe jos. Se înțelege decï că ele se puteau mult maï repede întări și prin urmare puteau face față contra unuï atac.

Când erau marï marșurï de făcut, autobusurile transportau o parte din trupe până la un punct oare-care și apoï reveneau pentru a lua alțï soldațï. Decï, într'un timp relativ scurt, ele puteau transporta forțe considerabile.

Mytzu D.

O evocare a timpurilor trecute

Când vedem în muzeele de istorie naturală schelete sau oseminte de animale carï au trăit în primele epocï ale globuluï, ne este greu, dacă nu suntem inițiațï în știința paleontologieï, să ne reprezentăm în minte cum trebue să fi fost acele forme stranii de animale cu carï nu se aseamănă nicï unul din cele carï trăesc astăzï.

Un stegosaur atacat de un ceratosaur

Iguanodon

Un stabiliment zoologic din Germania, celebra menagerie Hagenbeck din Stellingen, aproape de Hamburg, a avut fericita inspirație de a pune să se reconstitue de sculptorï îndemânatecï și după documente absolut sigure aspectul real, forma și culoarea acestor animale curioase, pe carï le-au așezat în pozițiunï normale.

Fotografiile reproduse aci arată două din aceste curiosităţï.

Un *steosaur* cu enorma sa creastă dorsal cu lame largi, e atacat de un *ceratosaur*.

Ilustrația a doua reprezintă pe un *iguanodon* lung de 10 metri, ridicat pe puternica sa coadă și deschizând mâinile sale cu unghiï în formă de pumnale curbate.

Și când te aflï în fața acestor monștri înspăimântătorï, te întrebï ce trebue să fi fost pământul la epocile acelea? Cum, organisme așa de puternice, așa de sdravăn construite, n'aŭ coprins lumea și n'au persistat până la noï?.. Spre a înțelege, e de ajuns să privești ce loc mic ocupă creerul în aceste imense schelete. Și imperiul lumeï nu trebue să aparție inteligențeï, iar nu forțeï? Când după multe secole în urmă, slab, gol, desarmat, omul apăru pe planetă, nu părea că e învins dinainte. că nu va putea resista atâtor vietuitoare puternice?.. Și cu toate acestea!..

Olg.

TIMBRELE DIN LUME

Informații

Suedia.—Societatea filatelică suedeză a celebrat jubileul de 25 anï printr'o serie de meetingurï, la carï au luat parte delegațï din diferite țărï.

Ea a primit o telegramă de congratulație de la prințul mostenitor Gustav Adolf și o alta de la regele Anglieï, amân-

douĭ colecționarĭ și membri aĭ societățiĭ. Autoritățile poștale, contrariu celor din alte țărĭ, s'au arătat foarte îndatoritoare față de filateliștĭ și le-au furnizat toată asistența posibilă pentru studiu, punând la dispoziția istoricilor filatelicĭ aĭ ziseĭ societățĭ dosarele lor. Afară de asta a invitat pe toțĭ delegațiĭ să viziteze muzăul poștelor, care e pe cale să ia dimensiunĭ considerabile în vechiul local al poștelor.

*

O viitoare curiozitate.—Un corespondent suedez dă informația că 5 k. albastru al serieĭ în curs a fost retrasă. S'a observat că steagul care fâlfâe pe monument e un steag englez, nu suedez; afacere gravă, după cum își poate închipui orĭ-cine!

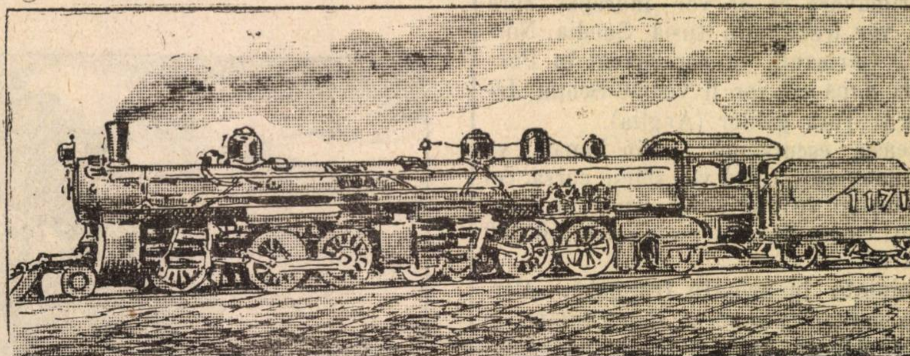
*

Statistică poștală engleză. — Dintr'o statistică de curând publicată, rezultă că mișcarea scrisorilor trimise prin poștă a luat proporțiĭ considerabile. Iată un tablou care poate da cuiva o idee:

In 1830	86	milioane
» 1832	168	»
» 1860	564	»
» 1880	1165	»
» 1890	1700	»
» 1900	2323	»
» 1910	3200	»

Cea maĭ lungă locomotivă

Ilustrația ce publicăm aci reprezintă cea maĭ lungă locomotivă din lume. Are o lungime de 30 de metri, cifră ce n'a fost atinsă nicĭ odată; cazanul său are niște dimensiunĭ colosale. Compania „Pacific" din Statele-Unite a pus-o de curând în circulație. Pentru ca să se poată cârmi la curbe fără pericol, e prevăzută cu un mecanism ingenios, care îĭ permite să se îndoae de la mijloc.

Cea maĭ lungă locomotivă din lume

Doru

WACLAV SIEROSZEWSKI

BOXERUL

— Urmare și sfârșit —

Un neam cu părul negru le vor stăpâni și vor fi locuite de barbarĭ albĭ. Aceasta o doresc, dar asta nu se va întâmpla. Fiiĭ Ceruluĭ se vor uni și vor eși în luptă maĭ din vreme fără a se gândi că vor murĭ orĭ învinge și nu-șĭ vor da frumoasa lor țară a florilor, dracilor cu părul roșu... După câte-va zile liga „Iubitorilor de patrie" va ataca pe streinĭ. Orĭ-care are douĭ fiĭ să dea unul... Să pornească la drum, îndreptându-se spre sud și eĭ se vor cunoaște printr'un semn al „Pumnuluĭ". Duceți-vă pe acasă, gândiți-vă în liniște, fiindcă mulțĭ dintre voĭ... nu se vor maĭ întoarce!

El tăcu! Norodul într'o tăcere mormântală, începu să se împrăștie.

Pe tot drumul Juan-Min-tze nu-șĭ privi fiul. Numaĭ în fața porțiĭ ochiĭ li se încrucișară un moment și A-bei întrebă liniștit:

— Tată, oare e nevoe să duc bivolul la apă?... am uitat s'o facem...

— Ah! da! — consimțĭ Juan, dar îndată își luă seama. — Nu, maĭ bine să tornĭ pe el apă din găleată!

Bunica și cu mama observară cu teamă figurile lor, dar bărbațiĭ nu maĭ vorbiră nimic, și ele nu se încumentară a-ĭ întreba.

Numaĭ Chuen-Juj începu să întrebe adevărul pe I-bo, dar el îĭ răspunse că trimisul din Peking, învățatul fiŭ al bătrânuluĭ Chen-Liu-Li, batjocori pe draciĭ de peste mărĭ, care sparse mozaicul Bogdichanuluĭ...

Deși luĭ Da-nian îĭ bătea inima de neliniște nu avu însă curaj să întrebe pe copiĭ din cauza soțuluĭ și aștepta astfel noaptea cu nerăbdare. Ziua trecu ca și celelalte zile de sărbătorĭ, dar supărarea întunecă gândurile, mișcările și chiar zâmbetele locuitorilor. Mâncarea aŭ consumat-o repede, vorbi puțin.

In sfârșit veni seara, și A-bey înainte de a intra pe poarta caseĭ, privi afară. Pe lângă râŭ licăreaŭ luminĭ, dar rachetele înveselitoare nu vâjiaŭ încă prin aer. A-bey fu apucat de o frică; i se părea că întunericul și răceala nopțeĭ intră deodată în sufletul luĭ și-l neliniști precum suflarea unuĭ vânt face să fâlfâe lumina lampeĭ.

— Mulțĭ dintre voĭ nu vor maĭ veni!... își reaminti, și iute închise poarta.

— Poate n'o să mă trimeată tata... se gândi, dar repede își îndepărtă orĭ-ce presimțire neplăcută și merse pe prispă.

— Trebue să moară cine-va... Nu eŭ, dar alțiĭ... Păcatele lor cad pe ceĭ viĭ.. De sigur că tata ne va spune înainte de a se culca — se gândi el.

Dar Juan tăcea cu încăpățânare. Totuși găsindu-se singur cu soția sa îĭ isbucni mânia povestindu-ĭ totul.

— A-bey!... A-bey!... Scumpe A-bey!... pentru asta te-am purtat la sân?.. — zise Da-niana.

Incetează și căznește-te să dormĭ.... Noaptea e lungă!... Poate zeul fulgeruluĭ va trimite tunete asupra hoților răĭ și vor dispare ca o vedenie rea...

Dar noaptea liniștită și călduroasă se strecură de pe afară, pătrunzând în casă prin geamurile largĭ. Soțiĭ nu aŭ adormit încă! In întuneric se întorceaŭ în paturĭ. Tablia patuluĭ Da-nianeĭ era acoperită cu lacrămĭ. In sfârșit Juan îĭ atinse patul:

— Scoală-te, luminează și pune orez în sacĭ!

Ea se sculă și ca o fantomă trecu pe lângă camerile copiilor îndreptându-se spre depozitul din curte. Juan socoti în timpul acesta sapechiĭ 1) de aramă, și-ĭ înșiră pe sfoară. De sigur oameniĭ maĭ trăesc și din prădăciunĭ în timpul războiuluĭ.

Orezul și baniĭ îĭ puse pe masă lângă cartea familieĭ și se întoarse. Femeea cuprinse capul soțuluĭ în mâinĭ. Fără a vorbi ședeaŭ în întuneric sprijinițĭ de ea, ascultând clopotele carĭ în curând vor anunța dimineața.

In sfârșit crepuscul cenușiŭ se furișa prin casă. Curând ouzi pașiĭ luĭ A-bey. Intră în salon și rămase acolo câtva timp iar eĭ auziră cu elm deschise ușa de afară. Apoĭ totul se liniști și zgomotul pașilor luĭ și chiar respirația... Apoĭ maĭ sună sapechiĭ... și din noŭ tăcere... Iĭ auzi pașiĭ precauțĭ în apropiere... se îndreptă spre ușa lor... Li se părea că în fie-care moment va intra. Dar se opri aproape de prag și stătu cât-va timp în picioare. Apoĭ din noŭ intră în camera celor cu care eșise câteva clipe maĭ nainte și auzi cum rătăcește pe acolo și împingea lucrurile dintr'un loc într'altul... Din noŭ liniște; maĭ sună sapechiĭ, Da-nian se sculă repede în picioare pentru a eși dar Juan o reținu de mâinĭ... Și A-bey nu înceta a vagabonda prin casă. El se preumbla, intra și eșea din noŭ în camera copiilor, unde dormea alăturĭ I-bo și Chanjuj. In sfârșit sandalele luĭ de lemn tropăiaŭ pe scările balconuluĭ. Inconjură casa și deschise poarta. Juan și Da-nian eșiră din cameră și prin spărtura geamurilor îĭ observă. O figură spătoasă în tunică bleu, cu un săculeț de orez la subțioară, trecu și dispăru prin colțul porțeĭ.

— Fiul meŭ! — gemu Da-nian, întinzând mâinile.

Juan îĭ astupă iute gura cu palma.

— Așa vrea cerul și pământul! — glăsui el și lacrămile marĭ ca bobul de mazăre curgeaŭ pe obrajiĭ luĭ.

Și așteptă până ce pașiĭ celuĭ plecat pe poartă nu se maĭ auziră dinspre cărărușa din vale. Soarele abia se ivi. Imprejurimea sterpă lucea în razele luĭ.

Galbenul Da-tzi-șui își rostogolea încet undele în albia sa adâncă. Băr-

1) Monedă măruntă chineză; în mijloc e găurită ca moneda mică română, pentru a putea fi înșirată pe sfoară.

cile se îngrămădeaŭ și joncele 1). Acolo unde fortărețele ascund corăbiile, pânzele lor negre și galbene gonite, păreaŭ a fi piepturĭ de balaurĭ abia deșteptațĭ din somn, carĭ în jos, deasupra pământuluĭ sburaŭ spre soare. Pe o mulțime de podurĭ îndoite ca arcurĭ, mergeaŭ cete de oamenĭ, veneaŭ spre dealurĭ și dispăreaŭ peste ele, ca și cum ar cădea în abis...

Tradus din Esperanto
de **Miluță Simion**

Nota traducătoruluĭ.—Acum vre-o câțiva zecĭ de anĭ in China se fondă o ligă națională secretă sub numele de «Pumnul cel mare», care derivă din cuvântul englez «boxer»— boxerul-luptător cu pumniĭ. Acea ligă uni încă multe alte societățĭ sociale și religioase răspândite maĭ prin toată China si carĭ și-au luat însărcinarea de a lupta în contra străinilor ce au de scop uzurparea independențeĭ Chineĭ. Activitățeĭ acesteĭ ligĭ se atribue revolta din anul 1900. suferind o înfrângere sângeroasă din partea armateĭ statelor europene de sub comanda generaluluĭ Waldersee. Astăzĭ mișcarea «Pumnuluĭ cel mare» renaste și se unifică in mișcarea generală socială chineză, având de scop îmbunătățirea stăreĭ sociale și menținerea obiceiurilor locuitorilor chinezĭ, pe carĭ străiniĭ adesea le împiedică. **M. S.**

PROGRESELE ISLAMISMULUI

Aceĭ carĭ îșĭ imaginează că islamismul e o religie în decadență se înșală, de oare-ce de când cu declararea războiuluĭ Italieĭ cu Turcia toate națiunile musulmane făcură moralmente cauză comună cu turciĭ.

Până în fundul Indieĭ și Chineĭ, toțĭ sectariĭ Coranuluĭ au primit cu vântul de ordine : să nu cumpere nimic de origină italiană !

Se citează cazul unuĭ negustor in digen, care după patru săptămânĭ de la declararea războiuluĭ a trebuit să-ș închidă magazinul. El se specializase în produse italiene.

Intr'un ziar din Transvaal se putea citi următoarea informație :

Preotul anglican din Pretoria a pronunțat un discurs care a cauzat o vie senzație în toată Africa australă.

El a arătat că islamismul, care la început nu'șĭ întinsese prea adânc ramurile în interiorul continentuluĭ negru, a început să recruteze numeroșĭ adepțĭ în Congo până în Zululand.

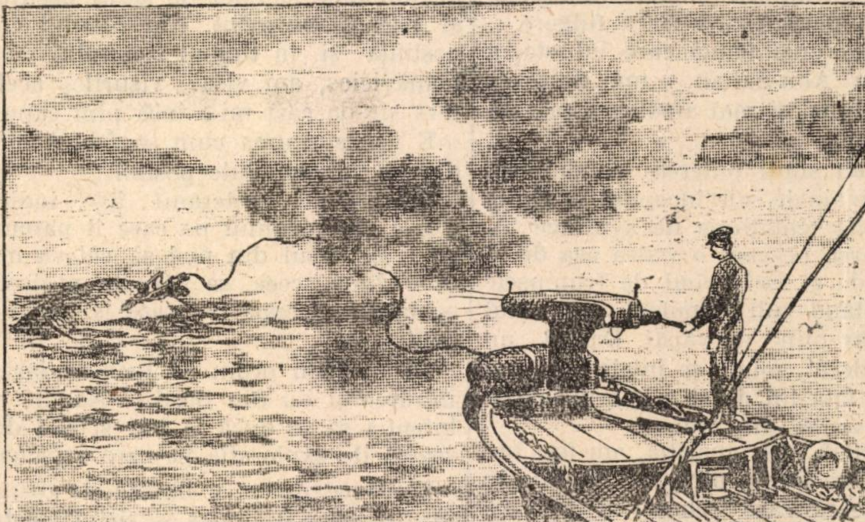
Și, după prelat, Africa întreagă ar fi destinată să devie cu timpul musulmană.

Să nu dorim ca această prezicere să se realiseze. Africa fanatizată ar fi un pericol constant pentru Europa.

1) Barcă chineză.

PESCUIREA UNEI BALENE

Pescuirea uneĭ balene, de care îșĭ poate da cine-va seama privind această ilustrație, dă loc la numeroase peripețiĭ. Ea prezintă marĭ dificultățĭ și cere îndemânare și sânge rece. Tunul care se vede pe vapor e prevăzut la coadă cu o cârmă mică care permite să-l îndreptezĭ în direcția cetaceuluĭ; o undiță lungă de fier e gata să-șĭ facă serviciul îndată ce apare o balenă. Această undiță, reținută de vapor printr'o sârmă, e dusă de monstrul marin cu el în adâncimĭ, când e lovit.

Ilustrația arată o parte din corpul uneĭ balene pătrunsă de greaua săgeată.

Arg.

HENRI DE SARRANTON

SPIRITUL DIN AÏDUR

— Poveste arabă găsită la Flemcen —

— Urmare și sfârșit —

In timp ce pronunța cuvintele acestea, tânăra fată, ridicând muselina care o acoperea și care căzu în cerc împrejurul eĭ, apăru în costumul pe care îl poartă musulmanele bogate în casă când așteaptă pe logodniciĭ lor și când n'aŭ să se ascundă nicĭ uneĭ privirĭ indiscrete. Pe capul săŭ era așezat cu multă măestrie un mic fes de catifea roșie acoperit cu broderiĭ de aur, și dedesubtul căruia eșeaŭ valurĭ din părul săŭ negru.

După ce încadrase gingașul oval al feței sale cu unde elegante din păru-ĭ bogat pe care uleiul parfumat cu roze îl făcea lucios ca pana corbuluĭ, era reunit în șuvițe care se scoboraŭ peste umerĭ și aproape se târaŭ pe pământ. Yamina purta o mică vestă de satin cărămiziŭ care, deschisă în față, lăsa să se întrezărească cutele unuĭ tulpan cu marginele de dantelă, care acoperea sânul săŭ virginal. La talia sa suptă și subțirică se alipea perfect un pantalon alb foarte larg și foarte bufant care descindea până în mijlocul pulpelor sale fine și nervoase acoperite de ciorapĭ de mătase roz. Micile sale piciorușe dispăreaŭ în bușmachiĭ de catifea roșie brodațĭ cu aur.

,,— O Yamina, zise tânărul om, orbit de această fermecătoare apariție, cum ar fi oare posibil să te văd fără a te iubi ?

,,— Dacă tu mă iubeștĭ, îl întrerupse Yamina, pot decĭ să sper că ambiția saŭ setea de necunoscut nu te vor fi făcut să uițĭ proectul pe care ți-l formaseșĭ ca să mă cerĭ tatăluĭ meŭ și să mă conducĭ în locuința ta. Cea maĭ mare plăcere pe care veșnic o visez e de a fi nevasta ta, e speranța încântătoare, de mult timp închisă în fundul inimeĭ mele.

,,Ascultă, Abdalah : pe când eraĭ încă copil și te vedeam plecând pe calul tăŭ de răsboiŭ, acoperit de arme scânteetoare, de pe atuncĭ încă te iubeam fără să știŭ ce însemnează dragostea. Tu eraĭ prea tânăr ; abia ițĭ mijea mustăcioara deasupra buzelor, și totușĭ de pe atuncĭ mie îmĭ păreaĭ maĭ frumos, maĭ tare și maĭ de neînvins de cât ceilalțĭ răsboinicĭ aĭ noștri. Când te reîntorceaĭ din expediție, în mijlocul cavalerilor de excortă a beyuluĭ, numaĭ pe tine te căutam cu ochiĭ și eram cuprinsă de o bucurie copilărească când ochiĭ meĭ te zăreaŭ. Dar, acuma, sentimentul vag și inexplicabil care era în inima copilărească, s'a transformat în amor, un amor

care mi-a înlănțuit toată făptura și care la fiecare clipă îmi turbură fericirea"'

In timp ce ea pronunța cuvintele acestea, obrajii săi se roșiră dând o nouă strălucire frumuseții sale și, sub umbra lungelor sale gene, ochii săi păreau că aruncă fulgere.

,,,Privirea unei femei care iubește, a zis poetul Abu-Safian, e mai dulce ca seninul lunei și mai arzătoare ca raza de soare".

Abdalah simți puterea acestei priviri, și mâinele sale începură să simtă iresistibila tentațiune de a atinge încântătoarea pe care o vedea așa de aproape de el, scânteind de frumusețe și palpitând sub impulsul amorului său tânăr plin de văpăi. Dar el nu prinse decât golul, și înțelese că nu avea în fața lui decât o apariție năzărită de geniul din Aïdur.

,,Abdalah, zise apariția, am fost împinsă către tine pentru a te lumina în dorințele pe care trebue să ți le exprimi față de geniu. Să știi însă că nu-i e dat omului o mai mare fericire decât aceea de a poseda o femee iubitoare și iubită. Și să mai știi că fericirea pe care ți-o ofer nu consistă numai în dragostea arzătoare și castă a fecioarei, care sunt în acest moment, singurul obiect al dorinței tale. Această fericire e mult mai durabilă și te va însoți în tot timpul existenței tale. Din mine vor eși copii cari vor fi, într'o zi, orgoliul tău și sprijinul bătrâneților tale și care onorează pe părinți. Când brațul tău va fi slăbit, fiii tăi te vor duce în locașul de veci și vor face ca numele tău să fie respectat. Când părul tău va fi albit, cu plăcere atunci vei vedea împrejurul tău obiecte care în copilăria ta te fermecau atât. Ochii tăi obosiți se vor odihni cu fericire pe aceste locuri, atât de cunoscute ție, în mijlocul cărora ai trăit, ai fost fericit și ai suferit. In fine, când va sosi clipa să părăsești această viață, tu vei vedea că moartea e o trecere ușoară pentru musulmanii cari, făcând veșnic numai bine, se sting pe un pământ amic, în mijlocul copiilor săi, lăsând un nume vrednic de amintire și respectat".

Si în timp ce frumoasa Yamina, sau mai bine fantoma, pronunța cuvintele acestea din urmă, Abdalah văzu apariția decolorându-se și ștergându-se din ochii săi.

,,Adio, Abdalah, mai spuse ea, adio sau la revedere, după cum vei decide".

Și totul dispăru, iar el adormi.

VIII

Când se deșteptă, se văzu culcat în subterană, la picioarele surpăturei. Lanterna sa luminată era tot pe pământ lângă dânsul. După ce pipăi cu mâinele zidul de prin prejur, dărâmăturile, propria sa persoană, ca să se asigure că nu visa, se ridică și își întinse membrele amorțite de frig și umezeală.

,,Fără îndoială, își zise el, am fost pe jumătate asfixiat de aerul necurat al acestui mormânt. Am pierdut cunoștința și, în timpul somnului meu bolnăvicios, am visat visurile acele fără șir de cari mi-e încă plin capul. E vorba acuma cum să fac să ies de aici cât mai iute posibil"

Prăvălișul subteranii îi indica foarte clar drumul pe care îl parcursese. El îl sui din nou și, câteva minute după aceea, se văzu in mijlocul soldaților pe cari îi lăsase la intrarea subteranei.

El le dădu ordin să închidă iarăși intrarea și eși din Bordj-el-Nadur, cu intenția să se ducă la bey și să-i dea seamă de explorația pe care o făcuse.

După ce merse o bucată de drum, răul pe care îl simțea se risipi încetul cu încetul și începu să cugete asupra celor ce ar avea să istorisească beyului,- când de o dată se opri înmărmurit de mirare și groază. Ochii săi întâmplător se opriră pe inelarul mânei sale stângi și zări inelul de aur care fusese pus acolo din ordinul spiritului din Aidur.

Așa dar nu visase. Statuia încântătoare, cripta luminoasă în care ajunsese, și acest misterios și teribil geniu cu care convorbise, era tot atât de adevărat ca și peripețiile prin care trecuse ; și el, Abdalah gen Mansur, era foarte adevărat împuternicit cu periculoasa putere de a-și alege destinul.

El se feri de a se duce la bey să-i spue toate amănuntele acestea, îi povesti numai că parcursese câteva sute de metri unde subterana era accesibilă, pe urmă simțind că îl luase cu răcori și simțindu-se indispus, îi ceru permisia de a se retrage.

El simțea nevoia de a fi singur. Merse, mai mult alergând, și se închise în mica sa căsuță de pe marginea râpei, porunci să i se aducă niște preșuri sub roșcovul din grădină și porunci să i se servească cafeaua în timp ce el se dădu la fel de fel de reflecții.

Ochii săi însă nu puteau părăsi inelul de aur. El îl scotea, iar îl punea, examinându-l într'una și pe față și pe dos. Era un inel simplu de tot, împodobit numai cu câteva desemnuri misterioase. Privindu-l, nimic, nu îți indica puterea pe care o da el, aceluia căruia îl purta. Deci cum să se îndoiască de această putere? Abdalah era foarte sigur că nici odată nu-i aparținuse acest inel.

Și lui Abdalah îi veniră în minte toate întâmplările al căror erou fusese în timpul somnului magic în care îl cufundase Spiritul din Aïdur. Evenimentele acestea i se arătau înaintea ochilor în mod foarte clar. El își aducea aminte, după plac, cele mai mici amănunte și își amintea toate senzațiile așa de diverse pe care le întâlnise în timpul visului său. Dar și încurcătura în care se găsea era îndoit de mare pe cât de plăcut fusese visul. Ce să aleagă?

Libertatea sălbatecă a pustiului?

Puterea fără margini a Sultanului?

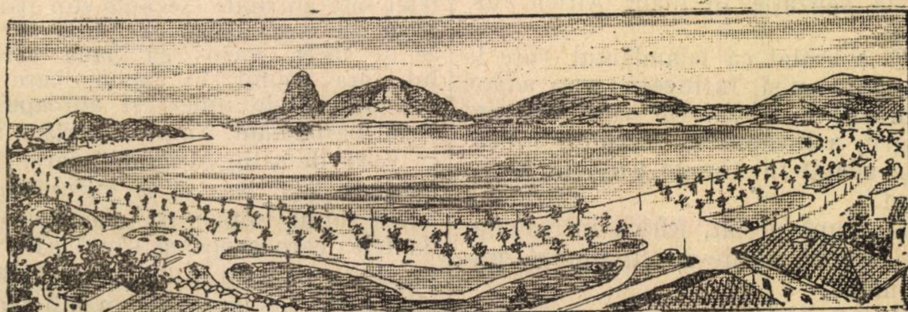
Traiul molatec și voluptos al bogatului locuitor din Stambul, Bagdad sau Damasc?

Ori viața presărată de studii a savantului.

Sau în fine viața modestă și fericea liniștită, fără de sbuciumări pe care i-o promitea Yamina?

Timp de trei zile Abdalah rămase închis acasă la el, cufundat în cugetări adânci. Câteodată credea că găsise soluția convenabilă. Dar, în momentul alegerei vieții sale pe viitor, ezita, crezând că se înșeală asupra alegerei făcute, și redevenea schimbător și nedecis. El se sculă. In picioare i se păru că va fi mai tare și mai hotă-

Baia circulară din Botafogo

Baia din Botafogo nu e de cât o mică parte din imensa bae Rio de Janeiro, cea mai frumoasă din lume. Pe cheiurile sale se înșiră toate cartierele bogate din Rio : Gloria, Callete, etc., înconjurate de grădini, unde sunt adunate toate specimenele florei braziliene.

Blaz

rât. Cu ochii fixați pe inel, el rugă pe Spirit să-i asculte dorințele sale și să i le îndeplinească întocmai, și formulă dorința sa în tremenii următori:

. . . .

Aici se termină manuscrisul. Urmarea e pierdută. Când am citit-o pentru prima dată, am avut o dezamăgire mare găsindu-l neîntrerupt la partea cea mai interesantă, așa că-mi veni în minte să evit această decepție cititorilor mei și să concep cu deznodământul. Dar nimic din ceea ce ne povestește manuscrisul nu ne permite să prevedem alegerea lui Abdalah, și înțelesei că n'veam dreptul să substituesc alegerea mea celei a necunoscutului autor. Căci cine știe dacă autorul n'a lăsat-o din adins așa, ca să pue și pe cititori în aceeași stare îndoelnică pe care ar fi avut-o ca și Abdalah pentru ca să facă o alegere dreaptă și să nu calce pe un drum lăturalnic adevăratei fericiri. Mi s'a părut mult mai convenabil să las fiecărui din cititorii mei să facă orice alegere și supoziție care îi va plăcea cu privire la concluzia acestei povestiri extraordinare.

Trad. de **P. Rosetti**

O avere în vârful degetelor

Societățile de asigurări americane asigură pe ori și cine contra ori-cărui fel de accident.

In ultimele zile ale lunei Octombrie Jean Kubelik, faimosul violonist boemian, debarcă la New-York, unde era chemat pentru o serie de concerte.

In ziua sosirii primi la hotel vizita unui agent de asigurări care îi oferi... să'i asigure degetele contra ori-cărui accident.

Și afacerea se aranjă la moment. Polița semnată fu de 235 000 dolari, adică 1.118.000 lei, sumă ce va trebui să încaseze maestrul de la acea societate în cazul când vr'-un accident l'ar lipsi de cel puțin două degete de la fie-care mână.

Trei sute de mii de lei pentru fiecare deget!

DIVERSE

Un canibal civilizat. — Unul din marile colegii ale Londrei este în special frecuentat de tineri de diferite culori, veniți din posesiunile africane spre a-și face educația.

Un misionar englez de rasă albă, vechiu elev al acestui colegiu, povestește că plecând spre a predica evanghelia în Rhodesia, într'o zi se aventură într'un district populat de canibali. Fu făcut prizonier și condamnat să fie fript în frigare.

Preparativele acestei operații erau terminate când un canibal, căruia îi plăceau legumele, spusă că un alb ar fi și și mai gustos dacă ar fi făcut cu foi mirositoare. Se suspendă execuția spre a se procura plantele trebuincioase.

In acest timp unul din negri dădu peste ranița misionarului uitată în erburile înalte. Și asistenții voiră să-și împartă conținutul. Dar printre obiectele de acolo era și o cocardă cu culorile colegiului londonez.

Atunci unul din canibali scoase un strigăt de bucurie și exprimându-se într'o englezească bună, spuse misionarului că și el urmase cursurile acelui liceu.

,,Nu putem să-l mâncăm! spuse el cu veselie, agitând cocarda înaintea tovarășilor săi. Vedeți, mi-este coleg!".

Și în fundul Africei există ,,fraternitatea școlară".

*

Sporturi regale. — Inotatul este foarte onorat la familia regală a Angliei.

Se știe că mai acum cât-va timp, regele George V și fiul său, prințul de Galles, pe când erau pe yachtul lor în fața orașului Cowes, făceau în toate diminețile exerciții de înotat.

Regele este într'adevăr un înotător zelos și el se silește a-și obișnui copiii cu acest sport. De altfel, și fostul rege Eduard construise, pentru uzul familiei sale, un pavilion de băi la unul din castele. Acum regele studiază planul construcțiunei unei mari piscine la castelul Windsor.

*

Colecția abisiniană a regelui Angliei. — Regele George V are de gând să doneze instituției ,,Board of Education" colecția de obiecte abisiniene ce i-a fost oferită de împăratul Menelik, cu ocazia încoronărei sale.

In această colecție rară se pot vedea coafuri abisiniene reproduse în argint, arme și diferite obiecte de războiu precum și armuri ce sunt date de împărat acelora ce s'au distins prin eroismul lor.

Pe lângă aceasta este și o vastă garderobă în care se vede o mantie ce se poartă de comandanți și o vestă croită dintr'o piele de leu.

Aceasta din urmă este mai mult o distincție acordată acelora ce au omorât mai mulți lei în viața lor.

N. V. Tranic

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei **«Ziarului Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, București.*

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliurĭ și șease scaune;

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureștĭ, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, coloarea mahonuluĭ

pentru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentrn 12 persoane, compus din : 12 lingurĭ, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeșnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice și bijuteriĭ en gros și en detail Frațiĭ A. & I. Roller, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcandu-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colțurile legate, cu 21 clape și 8 basurĭ, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importațiune, Bucureștĭ, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecțiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiștĭ. **Un serviciu de lavoir de faianță**, compus din 5 bucățĭ. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea maĭ economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, Bucureștĭ, str. Știrbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colțeĭ», Bucureștĭ, str. Colțeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureștĭ, calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluțe și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofițerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicure. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu pufurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecțiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece româneștĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașinĭ de cusut, biciclete și gramofoane : «Compania anglo-americană» din Bucureștĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteștĭ și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată în România prin marea casă de mașinĭ agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., Bucureștĭ, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureștĭ, calea Văcăreștĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureștĭ, str. Academieĭ, 25.

Un șearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora", făcute anume pentru abonațiĭ ziaruluĭ "Universul".

Afară de acestea, toțĭ abonațiĭ maĭ primesc gratuit un volum din «**Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărțile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonațĭ.

Prețurile de abonament sunt aceleașĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Anul XII.—No. 762 5 BANI IN TOATA ŢARA 5 Miercurĭ, 14 Decembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an în toată ţara

Redacţia şi Administraţia
No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

VIZITA LUI SF. NICOLAE IN UTRECHT.— Vezĭ pag. 5472.

Obiceiurĭ în Flandra şi Olanda

SF. NICOLAE IN UTRECHT

— —

Legendele relative la sfinţiĭ carĭ evangelizară Flandra şi Ţarile-de-Jos şi-aŭ păstrat în mod particular vio iciunea în aceste ţarĭ septentrionale. Sf. Nicolae, Sf. Martin sunt eroiĭ ceĭ maĭ popularĭ.

La Dunkerque, în zilele de 10, 11 şi 12 Noembrie ale fie-căruĭ an, între orele 6 şi 10 seara, circulă pe strazi grupurĭ compacte de oamenĭ şi de copii. Uniĭ poartă în vârful prăjinilor, ca nişte stindarde, haine, capoate de pânză, având braţele întinse prin nişte beţişoare puse transversal. Alţiĭ, rânduiţĭ pe lângă aceştia, poartă în mâinĭ lanterne. Maĭ sunt alţiĭ, şi aceştia foarte numeroşĭ, carĭ suflă in nişte trompete de pământ numite *tuyters* producând un sgomot asurzitor.

Dacă aţĭ întreba să vi se spue semnificarea acestor cortegiĭ multiple şi a zgomotuluĭ ce se face, vi s'ar raspunde că Sf. Martin s'a aventurat odată călare pe un măgar prin dunele carĭ învecinesc coasta şi a descălecat într'un loc unde a dat peste nişte pescarĭ încă păgânĭ. Dar pe când Sf. Martin pescuia, măgarul se rătăci şi toată ţara se puse să-l caute cu torţe şi urlând spre a'l face să iasă din duna ascunsă unde el mânca filosoficeşte scaeţĭ, fără să aibă vre-o grijă de stăpânul săŭ.

Rivalul în popularitate al Sf-luĭ Martin, - în limba flamandă *Sint Maerten*, — este Sf. Nicolae — *Sint Klauss* — pe care copiiĭ din Utrecht, maĭ fericiţĭ de cât copiiĭ din alte oraşe, îl văd cu ochiĭ lor în fie-care an străbătând strazile cetăţeĭ. Un copil din Utrecht este foarte instruit asupra venireĭ şi plecăreĭ luĭ Sf. Nicolae. El ştie că încântătorul şi generosul bătrân locueşte într'uo parte oare-care a Spanieĭ. Dar el nu iubeşte pe spanioliĭ, carĭ fură foarte răĭ în Flandra şi în Olanda. Astfel, în ajunul sărbătoareĭ, la 5 Decembrie, el părăseşte Spania spre a veni în Olanda, unde şi oameniĭ şi copiiĭ sunt foarte cum se cade.

Sf. Nicolae încalecă pe un cal alb şi calul alb se urcă în norĭ. Pe Sfântul Nicolae îl întovărăşeşte un maur pe care sfântul l'a convertit odinioară şi care a devenit servitorul săŭ credincios. De obiceiu Sf. Nicolae, maurul şi calul se aşează pe un nor şi câte-şĭ treĭ sosesc în Utrecht, cetatea preferată.

După aceasta eĭ merg pe străzĭ. Sf. Nicolae poartă mitră şi o manta largă ca şi generositatea sa. De fiecare parte a coameĭ superbe a caluluĭ sunt atârnaţĭ sacĭ cu fel de fel de bunătăţurĭ şi de jucăriĭ. Şi servitorul maur poartă darurĭ.

Servitorul svârlă pe drum din belşug bonboane ; copiiĭ se reped şi le strâng.

Dar bucuria mare a copiilor este când maurul le svârlă portocale. Pentru miciĭ flamanzĭ nu se poate Sfânt Nicolae fără aceste portocale pe carĭ le privesc ca fructele pe carĭ Sint Klauss şi maurul le aduc din ţara lor călduroasă.

Pieter — căcĭ aşa îl chiamă pe maur— distribue în dreapta şi în stânga jucăriĭ. Copiiĭ scot strigăte de bucurie.

Dar saciĭ luĭ Sf. Nicolae şi aĭ mauruluĭ nu sunt fără fund. După ce au fost distribuite toate cadourile, calul alb, Sf Nicolae şi servitorul negru intră într'una din curţile Universităţeĭ,—şi porţile se închid.

Acest cortegiu este organizat de către studenţiĭ Universităţeĭ din Utrecht pentru copiiĭ săracĭ aĭ căror părinţĭ nu pot să le cumpere jucăriĭ.

Rolurile Sf-luĭ Nicolae şi al mauruluĭ sunt ţinute de drept de către douĭ din studenţiĭ ceĭ maĭ strălucitĭ aĭ Universităţeĭ, însă toată studenţimea cotizează spre a cumpăra darurile ce se împart. Comercianţiĭ de asemenea daŭ o largă mână de ajutor.

C. Arg.

Brigada Mesagerilor Boy

— —

Brigada tinerilor mesagerĭ, *Mesanger-boy*, creiată de câţiva anĭ la Londra, este una din instituţiile cele maĭ curioase posibile.

Acum câţĭ-va anĭ s'a format o societate, spre a recruta tinerĭ de 14—18 anĭ, de un caracter şi de o ţinută ireproşabile, carĭ, îmbrăcaţĭ cu o uniformă la fel cu aceea a soldaţilor, fac serviciul de comisionarĭ.

Asociaţia are numeroase sucursale unde mesageriĭ aşteaptă în permanenţă să fie chemaţĭ la telefon, spre a fi angajaţĭ de clienţĭ pentru serviciile cele maĭ variate.

Eĭ trebue să se supună fără să murmure, fără să se mire de nimic şi fără să facă nicĭ o întrebare.

Dacă le-ar zice să ducă copiĭ la preumblare, să întovărăşească bolnavĭ, să ducă pachete, să şteargă scândurile, în sfârşit orice serviciŭ cât de greŭ, eĭ trebue să-l facă imediat.

Se citează o mulţime de anecdote curioase, relativ la această instituţie.

Un englez foarte bogat, Harding Davis, făcuse o prinsoare cu un alt milionar, Somers, că trimiţând pe un „mesanger-boy" să scoată scrisorĭ trimise la diferite persoane locuind în Chicago, New-York şi Filadelfia, se va reîntoarce la o dată fixă.

Băeţandrul trimis care nu avea decât 14 anĭ, porni la drum şi îşĭ îndeplini misiunea cu succes. Harding Davis avu plăcerea să-şĭ câştige prinsoarea.

Un alt *mesanger-boy* anume Hill, în etate numaĭ de 15 anĭ, primi însărcinarea, din partea luĭ sir Vincent Caillard, directorul BănceĭNaţionale din Egipt, să ducă Sultanuluĭ din Constantinopol un lanţ splendid în valoare de 50.000 leĭ.

Hill se achită cu succes de însărcinarea dată şi fu viŭ felicitat de înalţiĭ funcţionarĭ tinerĭ.

Şi astăzĭ, aceştĭ comisionarĭ îndemânatecĭ sunt obişnuiţĭ să meargă din Londra la New-York, trimişĭ de miliardarĭ în călătorie, spre a aduce vre-un obiect uitat la domiciliŭ şi de care aŭ nevoe.

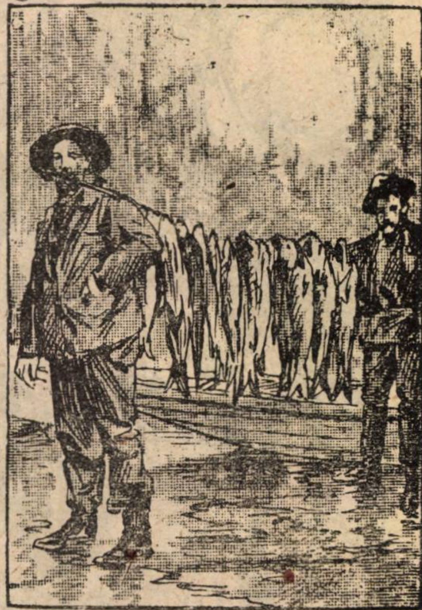
Natural că aceste călătoriĭ costă mult pe miliardarĭ, dar dn moment ce lucrul acesta îĭ distrează, nu e nimic prea scump.

Blaz.

Pescuitul in Alaska

— —

Ruşiĭ când îşĭ aduc aminte că guvernul lor a vândut Statelor- Unite în 1807, vastul teritoriŭ al Alaskeĭ pentru 36.000.000 de francĭ, simt amărăciune. Socotesc că această afacere nu a fost tocmaĭ strălucită.

Pescuitul in Alaska

Fără a vorbi de cantitatea de aur pe care o furnisează Alaska şi care a fost în valoare de 75.000.000 de francĭ

anul trecut, se poate nota că pescuitul în această regiune polară produce anual maĭ mult de 50.000.000 leĭ.

Astfel, fără să se maĭ socotească aurul, numaĭ pescuitul egalează aproape plata prețuluĭ de cumpărare al Alaskăĭ, și numaĭ pescuitul pe un an.

Nu-șĭ poate face nimenĭ idee de bogăția peștilor carĭ înoată în apele vasteĭ peninsule. Alaska este pământul făgăduințeĭ al pescaruluĭ! Trebue să vezĭ însă, ca să crezĭ. Intr'o anume epocă a anuluĭ, somonii carĭ urcă fluviile și râurile sunt așa de numeroșĭ că nu poțĭ traversa cursul apeĭ la vad fără să te loveștĭ cu piciorul de eĭ.

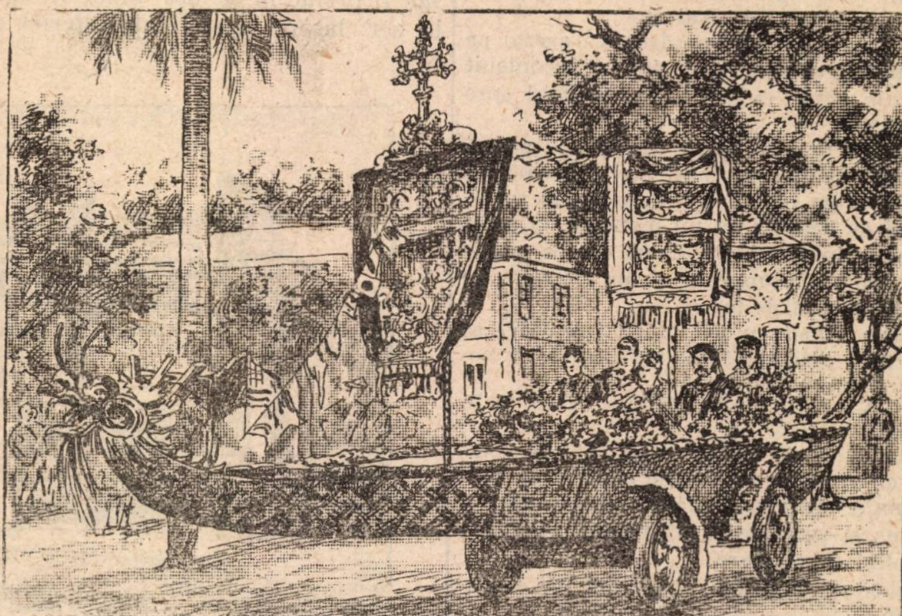
Tineriĭ indienĭ se așează doar pe stâncă cu un baston prevăzut cu un cârlig și în timp de o oră prind duzinĭ de somonĭ.

Adesea pescariĭ fac pe albia fluviuluĭ zăgazurĭ, formând adânciturĭ și miĭ de somonĭ vin la cursa pusă de eĭ.

Tr.

O sărbătoare oficială în insula Havaĭ

Ilustrația ce publicăm a fost luată în timpul uneĭ sărbătorĭ în Honolulu, cu ocazia aniversăreĭ proclamațieĭ republiceĭ Hawaĭ, eveniment care a servit de preludiŭ anexiuneĭ americane în 1908. Diferitele rase carĭ populează actualmente archipelagul aŭ ținut să ia parte, cu tot entusiasmul, la solemnitate.

Sărbătoarea uneĭ aniversărĭ în Havaĭ

Chineziĭ eraŭ reprezentațĭ prin consulul general în Honolulu într'un automobil de forma unuĭ gigant dragon, emblema poporuluĭ chinez. Șoferul era un chinez și consulul general al Chineĭ nu a crezut că se compromite luând loc în vehicul.

N. V.

O vânătoare de căprioare

Plouase. Ploaia de Martie la Irak-Arabĭ seamănă cu scurtele și măruntele ploĭ ale Maiuluĭ nostru. Pustia udându-se, i-a schimbat puțin roșiateca-ĭ culoare, făcându-se puțin câte puțin maĭ întunecoasă, cu toate că cerul era acum curat și stelele străluceaŭ. Sub cortul, la care era să-mĭ petrec noaptea, ardeaŭ focurĭ, al căror flacărĭ luminaŭ figurile beduinilor din jurul meŭ.

— Mâine e timp de căprioare, spuse Abas Hinef, șeful tribuluĭ; destul timp n'a vânat Zaltan.

Zaltan era un vultur dresat la vânatul căprioarelor.

— Dacă o să te ducĭ, merg și eŭ, ziseĭ.

— La ordinele tale. — Dzafer! să aĭ gata copoiĭ. Luĭ Zaltan să nu-ĭ daĭ astăzĭ mâncare; cum o crăpa de ziuă să găteștĭ caiĭ.

Am mâncat și după puțin m'am culcat.

De mult doream să asist la vânatul căprioarelor de către un vultur. Era un spectacol pe care nu-l maĭ văzusem. De aceea pregătirea cailor, cu toate că se făcea în liniște și în întuneric, m'a trezit. Am băut o ceașcă de lapte, am sorbit o cafea și fără întârziere am încălecat. Asemenea și Abas Hinef. Purta în mâna dreaptă o mânușă grosolană de piele cu care ținea de picioare un vultur, al căruĭ cap era caoperit cu o mască. Patru beduinĭ călărĭ ne-aŭ însoțit, ținând fiecare cu o frânghie lungă câte un copoĭ. Ne-am îndreptat spre pustie.

După puțin aŭ apărut zorile. O pătură deasă de norĭ plumburiĭ acoperea cerul spre răsărit. Rarele și veștejitele plante ale pustieĭ încărcate de rouă, păreaŭ stropite cu praf de argint. Copoiĭ săreaŭ veselĭ, lingeaŭ mereŭ bruma ce căzuse pe pielea lor, și din când în când mârâiaŭ cu bucurie.

După un drum de o jumătate ceas, câteva raze de soare, găurind noriĭ, se arătară pe cer.

Ne-am aprins pipele și înaintam fumând liniștițĭ. După câteva minute noriĭ împrăștiindu-se, eși soarele în toată splendoarea, iar razele luĭ se revărsară peste pământul ud al pustieĭ.

Ne-am îndreptat caiĭ spre Nord.

— Uite o dzemile *), a spus de odată unul din ceĭ patru, carĭ țineaŭ copoiĭ, și a arătat spre Apus.

Am privit spre locul arătat, dar n'am văzut nimic. După un drum bun, în care Hinef vorbea cu beduiniĭ despre căprioare, ca și cum le-ar fi avut în fața lor, am zărit și eŭ la o mare distanță ca o turmă de berbecĭ păscând.

Copoiĭ aŭ început să miroasă pământul și căutaŭ să scape de frânghiile cu carĭ eraŭ legațĭ.

— Incet, nu vă grăbițĭ, a reluat Hinef; să nu lăsațĭ câiniĭ înainte de a vă porunci. Luați-o spre stânga. Vezĭ turma aceea de căprioare?

— Cred că greșeștĭ! Mi se pare că e o turmă de berbecĭ: sunt mulțĭ.

— Hm! este de căprioare. De multe orĭ se găsesc turme de o sută de căprioare. Incă nu ne-aŭ mirosit.

Inainte, la stânga, să le tăiem drumul!

Ne-am stins pipele și am grăbit pasul cailor.

Am ajuns la o depărtare de șease sute metri, când am observat o mișcare în ea și am văzut o căprioară mare întorcându-se spre Nord și înaintând cam zece pașĭ. In urma eĭ, și la aceeașĭ distanță, s'aŭ rânduit și celelalte. Le-am socotit peste patruzecĭ. Incă n'aŭ început să fugă și am auzit glasul luĭ Hinef zicând „câiniĭ", și singur, printr'o mișcare a mâneĭ, a scos masca vulturuluĭ și l-a aruncat în gol.

Vulturul la început a rămas surprins, dar văzând copoiĭ fugind, a luat și el direcția lor și peste puțin i-a ajuns sburând paralel cu eĭ.

In acelaș timp și în urma lor câiniĭ noștri aŭ început să galopeze din toată puterea.

Spectacolul după puțin a început să fie interesant. Căprioara conducătoare continua să fugă, făcând câte odată săriturĭ monstre; fugea în totdeauna în linie dreaptă. Celeallte țineaŭ aceeașĭ distanță.

Vulturul înainte, ca o săgeată, încetul cu încetul se apropia de eĭ, iar copoiĭ cu toate că fugeaŭ din toată puterea lor, rămâneaŭ mult în urma pasăreĭ.

De odată am văzut pe vultur ajungând pe cele din urmă căprioare. A continuat însă să sboare, până ce ajunse pe conducătoare. Atuncĭ a început să se înalțe în aer, și când a ajuns la destulă înălțime, l-am văzut căzând ca o piatră peste căprioara din frunte, care totușĭ, pentru moment deranjată, a scăpat din ghiarele luĭ. Dar până să exclam:

— „Păcat, i-a fugit", vulturul a început iar să se înalțe. Copoiĭ fugeaŭ nebunește, iar pe urmele lor caiĭ.

Pentru a odua oară vulturul a căzut din înălțimĭ. Acum ochia pe întâia că-

*) Turmă de căprioare.

prioară, care venea după conducătoare. Am auzit atuncĭ pe Hinef strigând :

— Conducătorul era de sex bărbătesc; pentru asta l-a lăsat. I-a fost teamă să nu-ĭ rupă aripele cu coarnele. Uită-te acum la Zaltan uită-te! şi a început să strige : Zaltan ! A ! Zaltan !

Şi am văzut cum pasărea s'a aşezat pe capul căprioareĭ, care fugea necontenit şi cum bătea cu aripile pe animal spre a-l ameţi.

Restul turmeĭ fugea în regulă, par'că nu se întâmplase nimic, iar căprioara cu vulturul pe cap, a luat-o la goană semănând de departe cu un monstru cu aripĭ în cap din mitologie. După câteva minute copoiĭ o ajungeaŭ. Eram departe de ea ca optzecĭ de metri.

Abas Hinef cu ceĭ patru însoţitorĭ aĭ luĭ prin strigăte sălbatice încurajaŭ copoiĭ şi pe vultur.

— A ! Zaltan ! A ! Zaltan, Haĭ ! Haĭ ! Haĭ !

Când copoiĭ s'aŭ apropiat şi aŭ înhăţat cu gura lor picioarele căprioareĭ, sărmana a căzut la pământ. După puţin aŭ ajuns şi caiĭ noştri, răsuflând din greŭ şi plinĭ de sudoare.

Imediat douĭ din însoţitorĭ aŭ descălecat.

Vulturul lăsându-şĭ prada, s'a aşezat pe o movilă de pământ la o depărtare de zece paşĭ, având însă mereŭ ochiĭ aţintiţĭ spre victimă, par'că ar fi vrut să o sfârşească prin privirile luĭ.

Unul din ceĭ douĭ carĭ aŭ descălecat a depărtat copoiĭ, şi un altul şi-a scos de la brâŭ cuţitul. Atuncĭ am descălecat şi eŭ spre a vedea de aproape animalul care era pe moarte.

Nenorocitul, încă nu expirase. Era de sex femenin. Limba îĭ eşise din gură. Pe cap se vedeaŭ semnele ascuţitelor ghiare ale vulturuluĭ. Chiar un ochiu îĭ era aşa fel găurit, în cât aĭ fi crezut că întorsese cineva în el un cuţit. Ochiul drept, frumos, curat, dar aproape stins, privea rugător la cer.

Beduinul care ţinea cuţitul a tăiat atuncĭ capul căprioareĭ şi sângele a început să curgă abundent.

Asta aştepta şi eroul drameĭ. Cum a văzut sângele, a sburat spre pradă, şi înfigându-şĭ iar ghiarele în corpul victimeĭ, şi-a înfundat cu plăcere ciocul în locul tăiat şi nu-l scotea, de cât spre a respira şi a vedea dacă şi ceĭ din jurul luĭ îĭ celebraŭ triumful.

Trad. de Gh. Contogouris

LEGENDE ŞI SUPERSTIŢII

Bulgaria este ţara unde legendele şi obiceiurile curioase abundă. Astfel, diferitele fenomene ale natureĭ şi le explică foarte curios :

Cutremurile de pământ sunt produse de supărarea tauruluĭ, care poartă în coarnele sale globul pământesc. In lacurĭ se află dragonĭ, nimfe, ascunşĭ şi de care nu te poţĭ apropia fără jurământ saŭ fără semnul cruceĭ, spre a evita supărărĭ. Maĭ temuţĭ sunt vampiriĭ, carĭ rătăcesc noaptea în jurul locuinţelor ţăranilor spre a-ĭ omorâ şi a le suge sângele.

Celebra biserică „Patruzecĭ de Martirĭ" din Târnovo, are, ca toate popoarele din centrul Europeĭ, Dama sa Albă. Această comandă o armată de spirite ascunse sub pietrele fundamentale ale monumentuluĭ ; ele păzesc intrarea pretinseĭ caverne imense, unde se află bogăţiĭ nespuse. In noaptea sărbătoareĭ Martirilor, Dama Albă face înconjurul bisericeĭ şi aprinde toate luminele. Dacă fantoma nu apare în vre-un an, înseamnă că s'a ascuns spre a plânge, arătând prin aceasta că e de temut vre-o nenorocire naţională.

In ajunul Crăciunuluĭ se prepară prăjiturĭ care se mănâncă noaptea la întoarcerea dela biserică. In mijlocul meseĭ se află o carafă cu vin în care e înfiptă o lumânare. Pe jos, e presărat nisip şi pae. Nisipul e adus de cu seara din gârla cea maĭ apropiată iar paiele amintesc pe acelea din staulul din Bethleem.

In ziua Regilor, trebue să aducă, la prima cântare a cocoşuluĭ, apă de la fântână. Această apă are puterea de a spăla păcatele ; ea servă a scălda nouiĭ născuţĭ şi a face toaleta morţilor. Ea apără de grindină şi de furtunĭ câmpiile carĭ aŭ fost stropite cu câte-va picăturĭ.

Puterea sa nu durează decât un an ; astfel că în dimineaţa sărbătoareĭ Sfinteĭ Epifania, toate menajerele se adună în juru' fântâneĭ comunale.

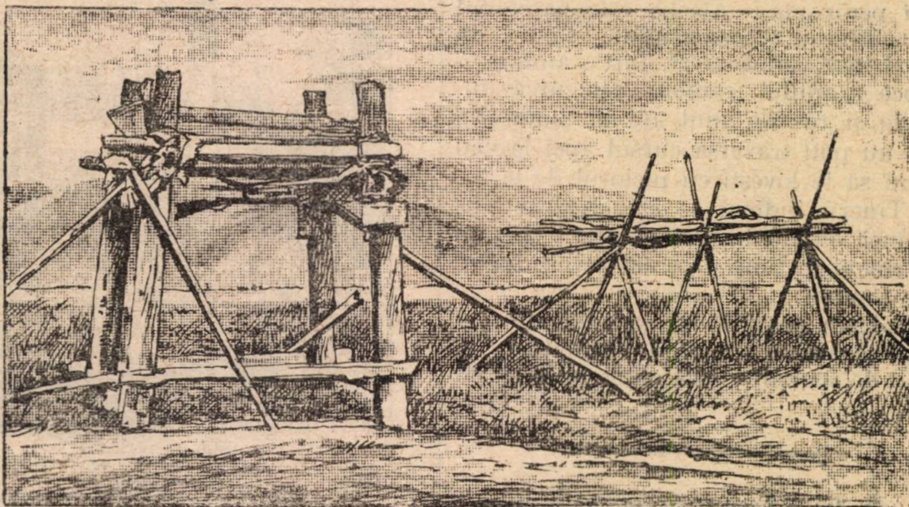
Un sfânt particular al Bulgarieĭ, cu numele de Trifun, veghiază asupra sănătăţeĭ animalelor. In ziua de S-ftul Trifun, stăpâna caseĭ iese în mijlocul curţeĭ şi luând o sapă loveşte în pământ cu ea, câte capete de animale are în curte. De fiecare lovitură, femeea întreabă : „M'auzĭ, Trifun ?" Ceilalţĭ membri aĭ familieĭ răspund : „N'aud nimic, afară de unt şi de brânză".

Această ceremonie se zice că are ca rezultat să dea un lapte abondent vacilor, oilor şi caprelor şi să le păstreze sănătoase.

Sereno

Obiceiurĭ funerare în Alaska

Pe când cele maĭ multe dintre popoare depun morţiĭ lor în pământ saŭ îĭ prefac în cenuşe, altele îĭ expun la aer, lăsând agenţiĭ atmosfericĭ saŭ animalele să sfârşească epoca de distrugere. Sistemul acesta din urmă se practică printre eschimoşiĭ din Alasca. Eĭ însă aŭ grije de a depune corpurile pe nişte lemne ridicate la suprafaţa pământuluĭ, în scop de a le proteja de câinĭ. Adesea cadavrul este aşezat direct pe nişte scândurĭ care sunt susţinute de nişte parĭ înfipţĭ în pământ, după cum se vede şi în dreapta ilustraţieĭ noastre. Alte orĭ aparatul funebru este maĭ solid construit : parĭ tarĭ uniţĭ la bază susţin o tablă pe care este pus corpul închis într'un coşciug. Deasupra mortuluĭ atârnă instrumentele de pescuit şi puşca. Eschimoşiĭ cred în viaţa viitoare şi mortul nu poate să se lipsească nicĭ acolo de armele şi de uneltele sale.

Cum se înmormântează în Alaska

Traian

LEFURILE SFINŢILOR

Altădată statuele sfinţilor celebri se bucuraŭ de marĭ avantagiĭ materiale, ca şi cum ar fi fost vorba de titulariĭ lor în carne şi oase.

Portugheziĭ au predilecţie pentru sfântul Anton de Padua care, de altfel, a fost ofiţer câţĭ-va anĭ din viaţa sa.

Din timpul posesiuneĭ portugheze, Brazilia, suferind influenţa sa, luă cultul sfântuluĭ naţional.

Icoana Sfântuluĭ Anton din Rio de

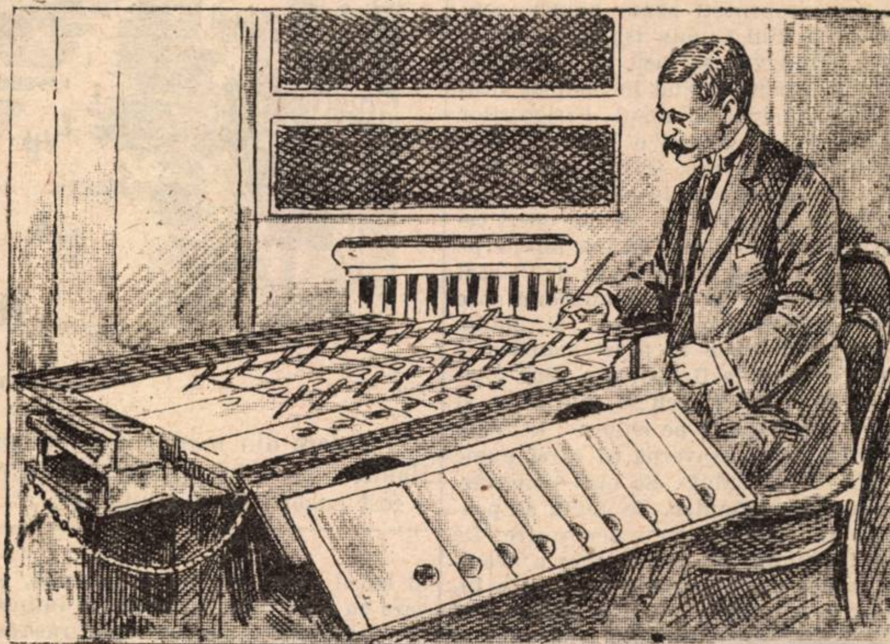
Janeiro are o leafă egală cu aceea a unuĭ căpitan. Un decret regal din 21 Martie, 1711, numi pe acest sfânt locotenent-colonel cu o soldă corespondentă acestuĭ grad. Un decret din 26 Iunie, 1814, îĭ acordă marea Cruce a ordinuluĭ luĭ Cristos.

Icoana sfântuluĭ Anton de Goyaz avea regulat 960 leĭ anual, ca căpitan de infanterie. Dar aceas'ă icoană din urmă era maĭ puţin favorizată ca statua Sfântuluĭ Anton din Rio Preto, a căreĭ soldă militară era de 2400 leĭ anual.

Vetor.

O maşină de iscălit

Cu tot caracterul său special, maşina, reprezentată în ilustraţie, destinată poate unuĭ viitor strălucit, permite oricăruĭ director al uneĭ administraţiĭ importante să semnze deodată 18 certificate saŭ acţiunĭ. Aceste optsprezece condee vin puse pe optsprezece certificate rânduite între masă şi nişte şuviţe de oţel prevăzute cu nişte periuţe de frecat de cauciuc. Mişcările pe carĭ le face cu condeiul din mână cel care foloseşte maşina, se repetă exact de către celelalte optsprezece condeie şi fac iscăliturile pe hârtiĭ, la locurile unde aŭ fost aşezate.

O maşină de iscălit

Mecanismul aceste maşinĭ este foarte simplu : aşezat dinaintea meseĭ pe care este pus aparatul, cel care foloseşte aparatul îşĭ iscăleşte numele cu ajutorul unuĭ toc cu rezervoriŭ care pune în mişcare optsprezece alte tocurĭ la fel, prin ajutorul unor rigleţĭ montaţĭ cu mută fineţă. Vârfurile acestor... Operaţa termnată, scriitorul învârteşte cu mâna stângă o manivelă şi pe un plan înclinat sunt aruncate, spre a se usca cerneala, hârtiile iscălite.

Şi imediat alte acte vin să-şĭ ia automaticeşte locul celor dintâĭ.

Doru

Din aventurile luĭ Sherlock Holmes

DIAVOLUL GALBEN

Era o seară frumoasă de toamnă. Ceaţa Londreĭ care maĭ în totdeauna pluteşte deasupra oraşuluĭ, dispăruse. Luna lumina cu razele sale oraşul care de mult nu maĭ zărise acest glob ceresc deasupra luĭ. O mulţime de lume circula de colo până colo pe străzĭ, îmbulzindu-se, lovindu-se, făcând un zgomot incontinuu. Valurĭ, valurĭ dedeaŭ năvală pe la tot felul de spectacole luându-le cu asalt. Maĭ cu seamă lumea se îngrămădea la intrarea teatruluĭ „Imperial", unde în seara aceea se anunţase o reprezentaţie extra-ordinară. Toţĭ eraŭ curioşĭ să vadă pe Miss Ema Renben, frumoasa baletistă debutând pe scena teatruluĭ „Imperial". Miss Ema Renben era de o frumuseţe nemaĭ pomenită şi atrăgea, de sigur, în seara aceea, cea maĭ mare parte din populaţia Londreĭ, şi maĭ ales din tineriĭ Lorzĭ dornicĭ de aventurĭ amoroase. Pe lângă debutul frumoase baletiste maĭ jucaŭ şi nişte chinezĭ cu cunoscutul lor joc de cuţite. Sala teatruluĭ era plină de lume care nerăbdătoare bătea din palme şi gesticula mereŭ: Miss Ema, Miss Ema!

In timpul acesta Miss Ema era în cabina sa şi se gătea. Cu cincĭ minute înainte de a începe, intră la ea tânărul atlet Bill Cundy. El se apropie de tânăra fată, o strânse în braţe şi o sărută. Iĭ zise :

— Dragă Ema, e timpul să începĭ şi tu încă nu eştĭ gata. Leneşo!

Miss Ema se sculă şi se aruncă în braţele luĭ Bill.

— Sunt gata Bill, drăguţul meŭ Bill, haide!

Şi lipiţĭ unul de altul porniră spre scenă. Cortina tocmaĭ se ridica şi Ema sărută pe Bill şi surâzând apăru pe scenă. Ea jucă atât de frumos în cât stârni aplauzele întregeĭ sălĭ. Bill nu maĭ putea de bucurie. Ar fi fost în stare să iasă de după culise şi să ia în braţe pe frumoasa Ema, să o sărute mereŭ, mereŭ strigând : E a mea, e a mea, numaĭ a mea!

Jocul urmă un sfert de ceas apoĭ Miss Ema mulţumi publiculuĭ şi se retrase aruncându-se în braţele luĭ Bill ce sta nemişcat, perplex după culise. Acum venea rândul luĭ Bill să joace. Se deslipi de iubita sa şi apăru pe scenă. Făcu o mulţime de figurĭ pe un trapez, apoĭ ridică tot felul de greutăţĭ. După aceea se retrase. Inconjurând mijlocul frumoaseĭ Ema porniră spre cabină. In timpul acesta se pregăteaŭ chinezĭĭ spre a începe jocul lor primejdios. Bill şi Ema trecură printr'o sală unde un cuier conţinea îmbrăcămintea chinezilor. Iar maĭ la o parte şedea pe un scaun un chinez îmbrăcat în haine europeneştĭ. Era un om de vre'o 40 de anĭ. Când zări pe Bill ţinând în braţe pe Miss Ema se trase puţin înapoĭ şi căscă aşa de tare ochiĭ luĭ strâmbĭ parcă ar fi vrut să-ĭ scoată din orbite. Apoĭ se sculă iute, apucă pălăria luĭ mare şi se îndreptă spre uşe.

— Ten-Shin trebue să o aibă, zise el arătând pe Ema, — iar tu, alb blestemat, va trebui să pierĭ.

Apoĭ dispăru pe mica uşe a teatruluĭ.

Chinezul Ten-Shin pusese de mult ochiĭ pe Miss Ema, iar luĭ Bill Cundi îĭ purta ură de moarte. Dar niciĭ unul niciĭ altul nu bănuia că chinezul voia să le facă vre-un răŭ. Partea doua a programuluĭ începea cu Bill Cundy, iar frumoasa Ema rămase în cabina sa spre a se găti pentru un noŭ joc. O tăcere mormântală domnea în cabină. Nu se auzea nimic altceva de cât zgomotul cuţitelor chinezeştĭ ce le mânuiaŭ iscusiţiĭ maeştri. Miss Ema nu luă în seamă acest zgomot cĭ cu cea maĭ mare băgare de seamă îşĭ freza părul săŭ negru şi frumos. De odată becul electric se micşoră. Frumoasa Ema nu dădu atenţie crezând că e vre-un defect de la motor. Insă greşise mult, mult de tot, căcĭ după puţin timp uşa cabineĭ se deschise încet, foarte încet şi treĭ umbre misterioase apărură. Purtaŭ pe faţă măştĭ negre, dar se puteaŭ cunoaşte că sunt „Fiĭ aĭ ceuluĭ". Miss Ema îĭ zărise prin oglindă şi rămase nemişcată pe scaun, de frică. Atuncĭ unul din chinezĭ, profitând de momentul în care Miss Ema nu ştia ce să facă, se repezi la ea şi îĭ puse pe faţă un văl des. Apoĭ îĭ astupă gura ca să nu poată striga. Atuncĭ se repeziră şi ceĭ douĭ chinezĭ carĭ steteaŭ nemişcaţĭ lângă uşe. Miss Ema se sbătea în mâinele lor, dar în zadar.

„Fiĭ Ceruluĭ" eraŭ puternicĭ şi târâră pe sărmana fată afară, apoĭ dispărură. După vre-o cincĭ minute Bill Cundy veni la iubita sa să o ia. Dar mare-ĭ fu mirarea când văzu că cabina era goală. Cu

spaimă văzu mobilele răsturnate, urmele unei lupte disperate.

— Ema, scumpă Ema, unde eşti? striga disperatul tânăr— cine te-a răpit? Nu te voiu lăsa în mâinele lor. Oh! mişei, infami nem.....

Şi bietul Cundy îşi îmbrăcă repede pantalonii peste tricoul de atlet, apoi ca un nebun se năpusti afară din cabină. Când trecu prin coridorul unde chinezul în haine europeneşti păzea hainele confraţilor săi, Bill Cundy îşi mai încetini mersul. Când vru să iasă pe uşe chinezul îi luă înainte fugind în noaptea neagră. Bell Cundy auzi râsul batjocoritor al chinezului şi atunci o bănuială grozavă îi încolţi în cap. Oare chinezul acesta nu e amestecat în răpirea Emei? Bill Cundy presimţia că va descoperi ceva urmărind pe chinez. Se luă repede pe urmele lui cotind o mulţime de străzi până când văzu pe chinez apucând spre cuartierul chinezesc. Auzise el multe grozăvii întâmplate în acest cuartier şi o frică de moarte îl cuprinse. Dar gândul la Ema lui îl făcu să uite frica, şi urmări mai departe pe chinez. Il văzu cum intră într'o travernă al cărei nume era „La Fii Cerului". Se opri neîndrăznind să intre înăuntru. Se gândi că poate i se va întâmpla vr'o nenorocire. De odată îşi aminti de un om care a descoperit multe crime misterioase, care a înfruntat multe primejdii, şi se hotărâ să-i scrie. Scoase un carnet din buzunar şi scrise câteva rânduri. Apoi se repezi la un băiat ce sta ghemuit pe trotuar cerşind pâinea pe la trecători.

— Ţine, zise el, acest bilet şi du-l la adresa indicată pe el, Iată un ban de aur, răsplata ta.

Băiatul care nu mai văzuse în mâna lui bani de aur, luă biletul şi porni cu d. Bill Cundy satisfăcut intră în tavernă. La uşe fu întâmpinat de un chinez cocoşat care'l întrebă:

— O! albule, zeii să te aibă în paza lor. — Vrei pat şi pernă de culcare? — Ori vrei să fumezi opium?

— Nu, vreau să ştiu unde a intrat mai adineauri un chinez în haine europeneşti.

Un zâmbet şiret flutură pe buzele cocoşatului.

— Pe aci, zise el arătându-i o cameră luminată de un lampion.

— Uite e în patul acela.

Şi chinezul îi arătă în fundul odăii un rând de paturi aşezate unele peste altele, cum sunt acelea de pe vapoare. Bill Cundy nu bănuia câtuşi de puţin şiretlicul cocoşatului chinez, şi se aplecă deapra patului. Insă în acel moment primi o lovitură puternică în cap şi căzu jos în nesimţire. Imediat dintr'o uşe laterală eşi acelaş chinez care era la teatrul „Imperial". Un zâmbet diabolic îi flutură pe buzele sale galbene.

— Aşa, acum alb blestemat, nu vei mai eşi cu viaţă de aci. — Haide apucă'l King-Fu să-i facem vânt în pimniţă.

Şi amândoui chinezii apucară pe nefericitul Cundy şi-l târâră într'o cameră pătrată. Nici o mobilă nu se afla în ea. Doar nişte scaune rupte, nişte rogojini putrezite conţinea acea odae.

— Lui Ten-Shin nu-i scapă nimeni, zise diabolicul chinez apucând un ciocan

VEDERI DIN CHINA

Oraşul Hankeu

O vedere din marele oraş chinezesc Hankeu, care în mişcarea de curând a fost cucerit de revoluţionari. Oraşul, construit în stil modern, este aşezat pe marele fluviu Iang-ceklang.

N. V. T.

al cărui vârf era foarte ascuţit, şi pe care cu o lovitură puternică îl înfipse într'o scândură a podelei. Apoi trase cu putere şi o trapă secretă se ridică lăsând să se vadă în fund o pimniţă de piatră. Cu o lovitură de picior chinezul Ten-Shin făcu vânt lui Bill Cundy care se prăvăli în fund ca un bolovan. Apoi aruncă ciocanul într'un colţ şi amândoi chinezii dispărură.

Pe când Ten-Shin şi cu complicele său lucrau la opera lor criminală, micul vagabond pe care Bill Cundy îl însărcinase cu ducerea acelei scrisori, alerga cu toată puterea micilor lui picioare pe străzile Londrei. După un ceas şi jumătate ajunse la Baker-Street, oprindu-se la uşea unei case şi trase cu putere de mânerul soneriei. O bătrână apăru

— Du, te rog, această scrisoare stăpânului acestei case, zise băiatul înmânând biletul bătrânei d-ne. După aceea ştrengarul plecă fericit, jucându-se cu moneta de aur care lucea la razele albicioase ale lunei. Bătrâna d-nă intră în casă, apoi pătrunse într'un vestibul şi de acolo într'o cameră unde la un birou elegant stetea un domn înalt şi slab îmbrăcat într'un halat de casă. Faţa-i rasă şi ochii săi mici şi negri trădau o energie fără seamăn.

— Un bilet pentru d-voastră, d-le Holmes.

Sherlock Holmes, celebrul poliţist, luă biletul şi-l desfăcu.

Trecu repede într'o odae alăturată şi după vre-o 10 minute apăru un bătrân chinez. Holmes se uită într'o oglindă şi văzu că travestirea sa era bună. Işi aplică pe ochi o pereche de ochelari de miop şi plecă mulţumit. Aci uită însă să ia şi scrisoarea pe care o mai citi odată. Ea suna astfel:

D-lui Sherlock Holmes

Strada Baker-Street

Domnule Holmes,

„In numele cerului, veniţi cât mai curând în cuartierul chinezesc şi pătrundeţi cum veţi şti în taverna cu numărul 43, strada a 7-a. E vorba să scăpaţi poate de la moarte pe un nenorocit care îşi caută logodnica răpită. Incă odată vă rog, d-le Holmes, veniţi".

Bill Cundy, atlet

— Mi se pare, zise Sherlock Holmes, că acest Bill Cundy îşi caută logodnica răpită?

Mi-aşi da capul dacă afacerea asta nu e în legătură cu cele 41 de cazuri de astfel de răpiri în această blestemată Londră.

Cu acest gând ce-i încolţi pe neaşteptate celebrului poliţist, o porni spre cuartierul chinez. Ceasul unei biserici suna ora unu din noapte. Sherlock Holmes mări pasul. Pe la unu şi jumătate ajunse în cuartier şi bătu cu putere în uşa tavernei cu No. 43.

Acelaşi chinez cocoşat îi eşi în prag.

— O! ilustre preot, zeii fie cu tine, ce te aduce aci la o oră aşa de târzie?

Sherlok Holmes nu răspunse pentru că se putea trăda, căci cocoşatul îl întrebă în limba chineză pe care detectivul n'o cunoştea. Şi făcu semn că vrea să se culce.

— Oh! fiu al cerului eşti mut? Sărman om, vino.

Şi îi arătă aceeaşi odae unde fusese atras în cursă Bill Cundy. Sherlock Holmes înaintă foarte încet şi sprijinit de bastonul său părea un bătrân gârbovit. Lumina lampionului chinezesc lumina slab încăperea. Cocoşatul se uită cu băgare de seamă la strein şi mai ales la ochelarii lui, şi un zâmbet şiret îi apăru pe buze. Ii arătă acelaşi pat care îl arătase lui Bill şi Holmes se apropie încet de el. Se aplecă puţin, apoi deodată se întoarse brusc şi văzu pe chinez cu mâ-

na armată cu un pumnal gata să-i cadă în gât. Repede ca fulgerul apucă Holmes mâna armată iar în cealaltă ținea un revolver. Țeava rece a revolverului se lipi de fruntea acoperită de sudoare a chinezului.

— Bestie galbenă, credeai oare că cu Sherlok Holmes merge așa ușor? Ți-ai găsit ac de cojoc. La moment să-mi spui unde se află omul ce a fost adus acum 3 ore aci. Dacă nu, îți trimet un glonte în creerul ăsta blestemat.

— Iertare, iertare, se rugă chinezul.

— Arată-mi locul îți poruncesc, e pentru ultima oară.

Și cocoșul revolverului se ridică încet. Chinezul auzi zgomotul și o spaimă de moarte îl cuprinse.

— Acolo, acolo e! zise arătând cu mâna ușa laterală.

— Așa, diavole galben; așa îmi placi! Iacă îți fac cadoŭ o pereche de brățări, zise Holmes râzând și scoase din buzunar o pereche de cătușe. Prinse mâinele și picioarele chinezului, apoi cu un pumn îl rostogoli jos. Apoi se îndreptă spre ușa arătată și o deschise.

— Hm! aci trebue să găsesc ceva, își zise detectivul examinând pereții. Când ajunse în colțul camerei privirea îi căzu pe ciocanul cu vârful ascuțit.

(Va urma).

Trad. de **Aurel Tănăsescu**

DIVERSE

Semănatul în mare.—Cultura mărilor tinde a lua o mare desvoltare. Nu se seamănă aci, bine înțeles, grâŭ saŭ legume, ci pește. Studiul mărilor a arătat că sunt locuri unde peștii ar putea foarte bine să prospereze. Iată, de exemplu, Dogger Bank, în centrul mărei Nordului. S'a remarcat că aci peștii sunt puțin numeroși, dar mari. Curentul marin nu aduce pești mici în această regiune și cei cari se rătăcesc pe acolo cresc apoi fără să mai plece de prin acele locuri. Era natural deci ca cei în drept să se gândească să umple această regiune cu pești. S'a calculat că, punând aci în fie-care an un milion de pești tineri, după câte va luni ei ar produce un venit de 30 până la 35 mii lei.

Un sub-marin de salvare. — Submarinele n'au fost întrebuințate până acum de cât ca unelte de războiu și distrugere. Un inventator american, mister Lake, a avut ingenioasa idee de a le folosi la salvarea năvilor naufragiate.

Una din particularitățile acestui sub-marin este că el poate să se coboare până în fundul apei, să prindă rămășițele și un fel de brațe îi permit printr'un burghiu să facă căutări în apă și în nisip.

Tr. P. Tranic.

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«**Vila Maria**», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliuri și șease scaune;

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul 1

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, coloarea mahonului

pentru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șease pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeșnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, represeniând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importațiune, București, strada Smârdan No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Inger», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lavoir de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Hailey», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticluțe și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domnii ofițeri. **Trei truse** de piele fină pentru manicure. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Trei pudriere** cu pufurile lor. **Trei oglinzi nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofoane: «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora", făcute anume pentru abonații ziarului „Universul".

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «**Memoriile Regelui Carol I al României**, sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul" tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : **Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Anul XII.—No. 763 | 5 BANI IN TOATA ȚARA | Miercuri, 21 Decembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

UN DUEL DE GIGANȚI POLARI.— Vezi pag. 5480.

Un duel de giganți polari

Am făcut cunoștința luĭ Gill Palmec astă vară la Bergen. De meserie matelot, de origina breton, o fire deschisă, ne împrietenirăm repede. Mâncam la aceleș birt și cum persoana luĭ mă interesa foarte mult, cautai să intru în vorbă. Natural, fiind la masă, conversația începu pe tema mâncărilor. Gill luă cuvântul :

— Foamea adevărată e îngrozitoare. O singura dată în viața mea am suferit de foame și fără ajutorul unor urșĭ, astăzĭ n'aș maĭ fi printre viĭ. Ne aflam pe o banchiză, la o distanță de cincĭzecĭ de mile depărtare de insula Jan Mayen. Era spre sfârșitul pescuituluĭ. Eŭ cu patronul meŭ și Axel Gubrandson plecarăm cu sania trasă de caiņĭ, cu speranța că vom întâlni pe drum animale ale căror blănurĭ să le putem vinde. Nu întâlnirăm nimic. De treĭ zile mâncaserăm ultimul câine ; nu ne mai gândeam de cât unde să ne așezăm spre a muri în liniște.

Imposibil de făcut vre-o gaură în ghiața spre a vâna vre-o focă saŭ pește. Gubrandson de-abia eșise din coliba de zăpadă unde ne refugiasem, când îl auzirăm strigând :

— Doui urșĭ, veniți repede ! Doui urșĭ cât casa de marĭ.

— Lasă-ne în pace, răspunse patronul. Dacă aĭ alucinațiile foameĭ, lasă-ne pe noĭ să murim în liniște.

— Gill, vino tu să vezĭ dacă sunt nebun.

Și târându-mă de braț, mă scoase afară din colibă. Și într'adevăr că erau douĭ urșĭ !

Eĭ înaintau spre noĭ, dar nu ca să ne atace. Altă pradă îĭ atrăgea. Un leu de mare dormea la marginea une gaurĭ de ghiața, la o depărtare de vre-o douăzecĭ de metri.

Nu aveam altceva de făcut de cât să asistăm la luptă ; orĭ-ce intervenție din partea noastră i-ar fi pus pe toțĭ pe fugă.

Ce luptă ! Nicĭ odată n'am auzit asemenea urlete ! Leul de mare ar fi eșit învingător dacă ar fi avut să lupte numaĭ cu un urs, dar ursoaica se aruncase în spinarea luĭ și îĭ mușca de gât cu așa furie, că se auzea parâind carnea. Gubrandson, care a văzut multe în viața luĭ, era cuprins de milă la vederea acestuĭ spectacol.

Dar nu era momentul să ne înduioșăm. Moartea lor era scăparea noastră.

După o luptă destul de lungă, atât leul de mare, cât și urșiĭ, căzură biruițĭ. Atuncĭ fu rândul nostru să facem pe măcelarii și am văzut cu ochiĭ cum tovarășiĭ meĭ vea sângele prăzilor încă cald cu o poftă ce nu ar fi avut o nicĭ în fața celuĭ maĭ delicios bulion. N'am văzut nicĭ odată atâta vărsare de sânge ; banchiza era inundată.

Terminasem masa și cum și Gill sfârșise povestirea, îmĭ luaĭ rămas bun și plecaĭ.

C. Arg.

OBICEIURI DE CRĂCIUN IN LEIPZIG

SEARA SFÂNTĂ

Apropierea Crăciunuluĭ a făcut ca în săptămâna din urmă Leipzigul să se prezinte sub un aspect, sub care numaĭ odată îl vedem în timpul unuĭ an.

Frumoasa piață „Augustus" ce se întinde în fața porțeĭ „Grimensis" de altă-dată, s'a schimbat într'o pădure. Zile d'arândul pe porțiunea dintre „Neuestheater" și „Stadtmuseum" s'aŭ descărcat sute de vagoane de brazĭ. Cu câtă grije își aleg cumpărătoriĭ din această ciudată pădure podoaba care pentru câtva timp le va umple casa de bucurie!

Și ar păcătui greŭ cel ce în sfânta seară n'ar fi harnic să-șĭ împodobească o ramură verde de brad.

Cât de puternic e acest obiceĭ azĭ în Leipzig și cu toate acestea nu sunt încă nicĭ treĭ generațiunĭ, de când se practică.

Primiĭ brazĭ de Crăciun aŭ fost aduşĭ pentru prima oară, pe piața Leipziguluĭ, la 1785; iar 20 anĭ în urmă obiceiul d'a împodobi bradul în Ajunul Crăciunuluĭ, s'a răspândit în toată Saxonia.

Prima oară, însă, în Germania, pomul de Crăciun s'a înălțat în Strasburg, la anul 1605, după cum arată un manuscript de atuncĭ. Și cât de răspândit e azĭ acest obiceiŭ!

Pe unde germaniĭ aŭ pătruns l'aŭ dus cu eĭ, ba încă l'aŭ maĭ împrumutat și altor popoare. Nu însă, în totdeauna, bradul a fost atât de împodobit ca azĭ.

A făcut și el progrese cu omenirea. La început simplu, în urmă îmbogățit cu fâșiĭ colorate de hârtie, cu fructe și foițe argintiĭ de staniŭ. In 1737 abia, începe să strălucească de mulțimea lumânărilor. Azĭ însă, în veacul electricitățeĭ, a trebuit și el să se bucure de progresul omenireĭ.

Pentru împodobirea pomuluĭ sfânt s'a creeat în Germania o industrie specială, care satisface pe germanĭ, dar maĭ ales popoarele carĭ aŭ primit acest obiceiŭ și de la carĭ industria aceasta încasează sume respectabile.

Poate să fie în legătură cu darurile pe carĭ le-aŭ adus Domnuluĭ „Craiĭ dela răsărit", obiceiul german d'a dărui în această seară. Se pierde în negura vremurilor acest obiceiŭ, dar azĭ e în floare și contribue în mare măsură la dezvoltarea industrieĭ și comerțuluĭ. Orĭ ce lucru folositor, poate fi dat în dar și ca atare negustoriĭ trebue să-șĭ expue toată marfa pentru a atrage clientela.

In săptămâna ultimă, vitrinele aŭ fost zilnic schimbate și astfel îmbodobite încât să atragă de la distanță. „Hier wohnt der Weihnachtsmann" te anunță placardele colosale atârnate în fața magazinelor. Dela orele 8 dimineața, până noaptea târziŭ, grupurĭ, grupurĭ de curioșĭ și interesațĭ priveaŭ pe la vitrine, așa că circulația pe strade greŭ s'a putut face. Cum numaĭ la Crăciun se obicinuește, negustoriĭ aŭ eșit cu marfa și și-o vând în stradă. Piețele „Markt" „Ross" și „König" libere maĭ înainte, aŭ acum înfățișarea bâlciurilor noastre și toată lumea trebue să cumpere darurĭ și podoabe pentru pom. Negustorĭ de tot soiul, în gura mare își laudă marfa.

Aceste târgurĭ fac impresia că încearcă să ridice încă odată vechia „Messa" a Leipziguluĭ, la care veneaŭ diferite neamurĭ de peste mărĭ și țărĭ să târguiască. Dar multe din podoabele și darurile ce se cumpără din Leipzig, trebuesc expediate și atuncĭ pe cât de activ e comerțul, pe atât de necăjițĭ sunt bieții amploiațĭ poștalĭ.

Peste o sută de miĭ colete s'aŭ primit zilnic la oficiul poștal No. 3 în această săptămână. Cât vor maĭ fi primit celelalte oficiĭ? Ce ar fi fost dacă și coletele expediate de firmele marĭ s'ar fi adăogat la acestea? Dar... administrația poștală a luat măsurĭ din vreme pentru atacul de zilele acestea.

Ca prin farmec, în seara Ajunuluĭ, se potolește mișcarea. Toțĭ se adună în fiecare casă, în jurul braduluĭ. Bucuria ce o aduce strălucirea pomuluĭ sfânt, se amestecă cu bucuria frumoaselor darurĭ și se completează prin dulcĭ cântece de laudă, înălțate către Domnul.

Nesfârșite și nenumărate petrecerĭ încep apoĭ în Leipzig „micul Paris" cum îl numește Goethe.

Leipzig. **Gheron Netta.**

PELERINAGIILE LA MECA

In fiecare an la epoca determinată de calendarul musulman, ca o frenezie prinde pe toată lumea Islamuluĭ. Din Cairo, din Beyrut, din Medina, din Daman, din Sudan și din Egiptul-de-Sus pleacă grupurĭ de oamenĭ în turbane și burnuzurĭ. Tot musulmanul sănătos saŭ bolnav, bogat saŭ sărac merge în pelerinaj sacru. Toată această mulțime se îndreaptă către acelaș punct, toată această flotă umană merge către acelaș oraș — Meca.— cetatea sfântă, centrul religios, inima unde toată viața musulmană se adună, spre a se ruga, după ordinul profetuluĭ Coabeĭ.

In fundul Arabieĭ, Meca se ascunde într'o vale. Pentru a pătrunde aci, pelerinii indienĭ se îmbarcă la Bombay; aceia din Africa, Europa și Asia occidentală își daŭ întâlnire în cea maĭ mare parte la

Suez. Aceştĭ doĭ marĭ curenţĭ de pelerinĭ se întâlnesc apoĭ la Djeddah, portul Mecăĭ la Marea Roşie.

Pentru marele număr al acestor pioşĭ călătorĭ drumul până la Djeddah este un mare supliciŭ. Strânşĭ unii contra altora pe vapor fără să poată a se mişca, arşĭ în tot timpul zileĭ de soare, în mijlocul uneĭ atmosfere înăbuşite, eĭ îşĭ petrec timpul fumând leneş şi cântând din chitară.

Un număr mic — bogaţiĭ — obţin un pat tare, lung de 7 picioare şi lat de 2, în cabine împuţite de saramură şi păcură. Pe câteva corăbiĭ noĭ, din fericire, s'aŭ luat unele precauţinĭ pentru a evita pasagerilor neplăcerĭ şi cu aceste măsurĭ călătoria este maĭ plăcută.

La vederea Djeddahuluĭ toţĭ călătoriĭ scot un suspin de uşurare.

Djeddahul este un mic oraş construit în mijlocul uneĭ cîmpiĭ fără de sfârişit, în fundul uneĭ rade neospitaliere, plină cu rămăşiţe lugubre de corăbiĭ.

In Iunie, epoca mareluĭ pelerinaj, Djeddah prezintă aspectul unuĭ Babel al naţiunilor. Ochiul este orbit de furnicătura de turbare albastre, verzĭ, albe, galbene şi de costume multicolore. Se văd mergând cu mândrie, cu lenevie totdeodată, beduinĭ marĭ şi slabĭ cu profilul de vultur, ale cărora lungĭ mantale atârnă înapoia lor pe sabie, şi în mijlocul lor şeiciĭ calmĭ şi maestoşĭ ca regiĭ magĭ. De asemenea sunt Abisinienĭ înalţĭ, îmbrăcaţĭ în alb, Nubienĭ buzaţĭ, Turcĭ în redingotă, cu fesurĭ roşiĭ, Felahĭ egiptenĭ în cămăşĭ albastre, vioĭ şi glumeţĭ, Armenĭ gravĭ, Sirienĭ frumoşĭ şi mlădioşĭ, cu ochiĭ marĭ, lucitorĭ...

Şi seara afară din oraş cu faţa întoarsă către cetatea sfântă se văd grupurĭ de umbre albe, făcând cu cucernicie rugăciunile rituale prescrie de Coran.

. . . .

87 de kilometri separă Djeddahul de oraşul sfânt. In Iunie se pun în mişcare caravane oficiale, care în fiecare an pleacă cu ceremonie din Cairo, spre a duce la Meca covorul sfânt şi darurile musulmanilor din Egipt. Ele apucă maĭ întâĭ printr'o câmpie spăimântătoare, presărată toată cu oseminte omeneştĭ, apoĭ printr'o ţară cu munţĭ de un aspect sinistru. Călătoria se face pe măgarĭ în timp de 48 de ore, nu fără incidente. In momentul când pelerinul este adâncit într'o dulce somnolenţă, sub efectul tropăituluĭ măgaruluĭ aĭ căruĭ clopoţĭ zăngănesc în marea tăcere a deşertuluĭ, animalul se prăbuşeşte şi cade grămadă: călătorul rămâne în picioare, imobil, pe sabia grea când căderile sunt din fericire fără gravitate.

Toate aceste oboselĭ şi toate aceste pericole sunt repede uitate când pelerinul a trecut poarta pământuluĭ sfânt, care anunţă apropierea Meceĭ. „Meca casa Domnuluĭ", punctul misterios unde cerul şi pământul se unesc. Câte milioane de suflete musulmane călătoresc către acest punct al credinţeĭ lor de atâtea secole! Câte buze arzătoare aŭ rostit şi aŭ suspinat această rugăciune:

„Să vezĭ Meca şi apoĭ să morĭ!"

Să fi fost la Meca este o demnitate. *El Hadj* (pelerinul), este un titlu care se poartă până la moarte şi pe care musulmanul îl pune maĭ sus decât toate onorurile cele maĭ marĭ de pe pământ. Aceia carĭ, în fiecare an, fac această lungă călătorie sunt primiţĭ la întoarcere în ţara lor în sunetul muziceĭ.

Sosind la Meca, prima datorie a pelerinuluĭ este de a se pune în raport cu metuaf-ul, un funcţionar care serveşte de călăuză în toate ceremoniile cultuluĭ, de interpret şi de garant care găzdueşte după condiţiunile şi baniĭ pe carĭ îĭ primeşte. Sunt la Meca metuafĭ pentru toate ţările musulmane.

Indată ce oboselile călătorieĭ sunt puţin uitate, credinciosul se duce la moscheea Haramuluĭ, pe străzile strimte ale oraşuluĭ ale căror nenumărate case se înghesuiesc în fundul uneĭ văĭ, între două şirurĭ de munţĭ arizĭ şi crestaţĭ spăimântător. Marea moschee parcă ar fi îngropată în partea cea maĭ joasă a oraşuluĭ, ca un oŭ în fundul cuibuluĭ.

Incinta Haram-uluĭ formează o măreaţă colonadă interioară dominată de şeaptezecĭ şi cincĭ de coloane de o albeaţă orbitoare şi care închide o curte imensă, în mijlocul căreia se ridică o construcţie cubică, cu totul îmbrăcată în negru: *Caâba*, către credincioşiĭ din toate părţile pământuluĭ se înclină de cincĭ orĭ pe zi. Acesta nu este mormântul luĭ Mohamed care se găseşte la Medina, este „casa luĭ Dumnezeŭ care trăeşte".

Din zorĭ, moscheea se umple în fiecare zi de pelerinĭ care îşĭ fac rugăciunile lor, cu mâinile ridicate până la înălţimea frunteĭ, apoĭ se aruncă cu faţa la pământ şi se ridică pe genunchĭ, rămânând mult timp ca adânciţĭ în contemplaţia lor. Rugăciunea fiind isprăvită eĭ se alipesc de miile de credincioşĭ carĭ se învârtesc împrejurul Caâbeĭ, alunecând picioarele goale pe lespezile de marmură lustruite, ca niște fantome albe.

După ce conducătorul şi cu pelerinii săĭ aŭ făcut înconjurul Caâbeĭ de şapte orĭ, şi aŭ mormăit rugăciunĭ, merg la un unghiŭ al edificiuluĭ unde este pusă, la înălţimea omuluĭ, într'un nisc de argint, o misterioasă piatră de culoare neagră. Musulmaniĭ pretind că acolo este îngerul Gabriel şi că acea piatră a fost dăruită de Ismail, fiul luĭ Abraham. In ziua judecăţiĭ din urmă, o voce va spune numele acelora carĭ aŭ sărutat piatra, cu buzele curate.

PORCI INHĂMAŢI

Lumea dispreţueşte porcul, pe care legenda l'a făcut tovarăşul Sfântuluĭ Anton, şi pretinde că singurul lucru ce poate face în această lume, e să ne furniseze şuncă şi slănină.

Un agricultor s'a gândit că porciĭ pot fi capabilĭ şi de alte serviciĭ şi în acest scop a dresat porcĭ din Ungaria, cu părul negru şi robuştĭ, să tragă o cărucioară în care se instaleaza cele două fice ale sale.

Dresarea a durat 14 zile, decĭ în două săptămânĭ bieţiĭ porcĭ au învăţat să tragă cărucioara.

Un porc înhămat

E cea maĭ mare nedreptate ce se poate aduce acestuĭ sărman animal. Coloniĭ vă vor spune că el e cel maĭ implacabil duşman al reptilelor şi că e de ajuns să aĭ câţĭ-va porcĭ pe carĭ să-ĭ laşĭ să umble în jurul caseĭ pentru ca să fiĭ scutit de vecinătatea periculósă a şerpilor veninoşĭ.

Eĭ îşĭ îndeplinesc foarte bine funcţiunea şi gentilele lor stăpâne n'au nevoe să'ĭ biciuiască, căcĭ se supun uşor numaĭ la sunetul voceĭ lor.

Arg.

Prima ceremonie, aceea zisă *tuaf*, este terminată: pentru a săvârși și o alta numită *saï*, pelerinii trebue să iasă din moschee și să facă de opt ori, jumătate în pas gimnastic, jumătate repede, drumul care separă porticul numit Safa de un alt portic numit Mirowa, în total 7 kilometri de drum, psalmodiând cuvânt cu cuvânt, după conducător, rugăciuni și ectenii.

Apoi reintră în moschee și beaŭ apă sfântă scoasă din fântâna Zem-Zem: creștinii saŭ alți „necredincioși" nu pot să ia o singură picătură măcar, fără să se înăbușească; la singurul contact al buzelor murdare ea se schimbă în apă puturoasă și sălcie.

La orele 10 dimineață pelerinul își ia prima sa masă, ceva carne tocată și prăjită, puțin peşte, câteva fructe. Apoi până la rugăciunea dela orele trei doarme.

La asfințitul soarelui, credinciosul, așezat pe lespezile moscheei, vede lungindu-se și urcând puțin câte puțin, până la creștetele colinelor, umbrele albastre ale frumoaselor seri din Orient; orele de odihnă se apropie. El ascultă încântat vocea melancolică a muezinilor, care, din patru minarete ridicate la colțurile sanctuarului, aruncă în spațiŭ chemarea lor la rugăciunea universală.

Ei cântă împrejurul balcoanelor de piatră, care înconjoară turnulețele ascuțite; vocea lor întreruptă de hohote de plâns se perde ca o tânguire în tăcerea imensă a serei.

Imprejurul „casei Domnului", 20.000 pelerini sunt în picioare, aliniați, imobili ca niște statui, cu fruntea aplecată la vocea preotului, care începe rugăciunea de seară. Toți repetă după el și murmurul general se ridică într'o mare suflare de credință arzătoare și de adorație.

După ce s'aŭ prosternat de două ori, toți schimbă între ei salutarea frățească care sfârșește slujba.

Apoi fiecare se reîntoarce la locuința sa spre a petrece noaptea pe terasele care sunt deasupra tuturor caselor din Meca, luminate de stele.

*

In timpul pelerinagiului la Meca, neguțătorii abundă. Cel mai mare târg musulman atunci se face.

Dacă îți arunci privirea în micile dughene de pe trotuare le vei vedea pline de tot felul de lucruri minunate ale Orientului. Este o fantasmagorie de vase, de cești, de săpunuri, așezate în formă de minarete și de lămpi și tot felul de obiecte luxoase și fine.

La Meca, ca în toate orașele arabe, meseriașii sunt stabiliți după meserii. Aci, sute de ciocane bat metalul, dincolo nu-s decât parfumerii și mobile de lemn de trandafir. Aci, aurari, cari sunt în număr mare, formează o corporație aparte, sub conducerea unui *șeik*.

Indienii sunt în număr mare. 75 la sută din populație. Ei vin cu tot felul de bumbăcării și de șealuri de o calitate inferioară și cu alimente ca: zahăr, cafea, orez, etc.

Năvala indienilor la Meca oferă un alt lucru teribil: epidemiile!...

Odată împlinite ceremoniile prescrise de Coran la Meca, toți pelerinii se duc pe muntele *Arafat*, la 7 ore de drum de orașul sfânt. Mulțimea se așează acolo sub miile de corturi la lumina marilor focuri ce ard toată noaptea. Invocațiile către Alah, cântecele vesele, cadențate de bătaia mâinilor și a tobelor, strigătul ascuțit al cafegiilor, mormăitul celor 20.000 cămile, nechezatul cailor fac din aceste 24 de ore petrecute la Arafat ziua cea mai iubită a pelerinagiului. Către orele 3 după amiazi, are loc predica, care ține până după asfințit. In timp de 4 ori 5 minute, predicatorul agită un drapel verde pentru a dà semnalul strigătului: „Labbaika! Alahamma! Labbaika!" (Glorie, Dumnezeului A-tot-puternic, glorie).

Dela Arafat pelerinii se duc în sălbatica valt dela Muna. Aci se află și un șanț, care altă dată, pe timpul pelerinagiilor, era o infecție nemai pomenită, provenită din putrezirea cadavrelor animalelor jertfite. De câțiva ani însă autoritățile turcești aŭ luat măsuri de îndreptare.

S'aŭ construit noui rezervoare pentru abluțiune 1) și abatoare noui pentru tăiatul vitelor și chiar satul Muna a fost curățit și făcut mult mai sănătos. Pe lângă aceasta s'aŭ luat măsuri de a se îngropă repede victimele sacrificate.

*

Islamul nu cere mahometanilor decât trei lucruri: abluțiune, rugăciune și post. Apoi trei sentimente: umilință, adorare și resemnare. Prin unitatea sa morală, mahometanismul creează o altă unitate, cea politică. Intr'adevăr, sultanul își întinde dominația lui a-otot-puternică și asupra Mecei.

Marele *șerif* 2) dela Meca, autoritatea cea mai înaltă a Islamului, nu e decât o creatură a sultanului. El trebue să stea 10 ani la Constantinopol înainte de a-și ocupa demnitatea. La un simplu semn al sultanului, el poate fi revocat ca oricare funcționar. Sultanul este comandantul credincioșilor.

Trad. de **Tr. N. Tranic**

1) Spălătură religioasă.

2) Urmașul lui Mahomet.

MUZIC-HALL AMERICAN

Această fațadă gigantică a fost construită pentru un *muzic-hall* din New York. De trei ori pe zi dincolo de această fațadă se reprezintă un adevărat incendiŭ: un cartier din New-York în flăcări. Spectatorii văd mai întâi o parte a orașului în plină activitate. De odată se aude un strigăt de alarmă, o flacără își face drum pe o fereastră și incendiul isbucnește, coprinzând casele populate. Pompierii aleargă, întind plase mari în cari oamenii se aruncă de la toate etajele. Salvarea terminată, pompierii se înapoiază spre flacări pe cari, după o muncă înverșunată, reușesc să le stingă. Nu e nevoe de cât de 25 minute pentru reprezentație și sunt trei sute de actori în scenă.

Vetor.

Fațade unui «muzik-hall»

INCHISORILE RUSEȘTI

Din viața revoluționarilor ruși

S'a zis că în nici o țară europeană nu există un sistem mai aspru de pedeapsă ca în Rusia. Aci capriciul personal și bunul plac joacă și astăzi un rol predominant.

De aceia, ca cineva să-și facă idee despre modul cum sunt tratați deținuții în executarea pedepselor, vom cita câteva exemple din viața revoluționarilor ruși.

Vom arăta mai întâi mijloacele ce se întrebuinţează pentru stoarcerea mărturisirilor.

Persoana bănuită de ceva, fără să i se arate pricina, este arestată şi apoi încarcerată, de obiceiŭ noaptea. După trecere de vre-o săptămână saŭ două, i se ia interogatorul de către un ofiţer de jandarmi. Ca să nu fie însă pregătit la aceasta, nu i se spune de regulă ce acuzări i se aduc. Acuzatul trebue să răspundă sincer la toate întrebările puse. Dacă trăgănează răspunsul este supus la toate torturile cele mai grozave. Astfel, că fără să vrea trebue să răspundă pe placul acuzărei.

In cazul, însă, când arestatul se abţine de la răspunsurile cerute, cu toate mijloacele întrebuinţate împotriva sa — ofiţerul de jandarmi culege aiurea dovezile de culpabilitate. Aceste dovezi sunt trimise apoi procurorului general, spre examinare. In acest timp, arestatul stă închis în celulă, fără să ştie nimic despre felul învinuirei ce i se aduce.

In urmă procurorul general îi comunică arestatului că e acuzat de crima prevăzută de paragraful X al codului penal, după care este somat să-şi confirme declaraţiile prin iscălitura sa.

Procurorul general compune acum o descriere întreagă a cazului, care arată în ce chip poate fi acuzat deţinutul cu succes şi trimite toate documentele ministerului de justiţie. Aceste acte nu ajung însă la ministerul de justiţie înainte de 3 luni. Acolo mai staŭ probabil vre-o 3 luni. Şi în sfârşit, după ce sunt cercetate, ministerul decide în mai multe chipuri:

1. Dacă dovezile aduse nu sunt suficiente, atunci se dispune eliberarea acuzatului. 2) Dacă se găsesc necomplete, se trimit înapoi procurorului general şi în cazul acesta e nevoe de o amânare de cel puţin şase luni. 3) Dacă aceste dovezi de vinovăţie sunt suficiente, acuzatul stă în închisoare până se pronunţă sentinţa. Dela ministerul de justiţie actele sunt trimise la ministerul de interne, unde staŭ iarăşi un timp îndelungat până să fie cercetate. Ministerul de interne poate să nu admită deciziunea ministerului de justiţie.

O asemenea întârziere amărăşte foarte mult pe rudele şi pe amicii unor astfel de deţinuţi, iar pe aceştia îi duce la nebunie saŭ la sinucidere în închisoare.

Cei găsiţi vinovaţi că aŭ provocat răscoală, ori lipsă de respect împotriva autorităţilor supreme, ori împotriva Ţarului, sunt condamnaţi la muncă silnică dela 10—12 ani. Această pedeapsă are ca urmare după isprăvirea muncei silnice, exilul pe viaţă în Siberia, unde voiŭ arăta în alt număr la ce grozăvii sunt supuşi!

Tot pentru motivele de mai sus se mai poate condamna şi la moarte.

In anul 1884 fu arestată, sub învinuire de năzuinţe revoluţionare, Maria Kolutnaia, o fată de 18 ani, a unui negustor din Odessa. Pusă în închisoare fu torturată şi avu totuş curaj şi caracter să reziste luni, încercărilor făcute de a i se stoarce prin ameninţări o mărturisire prin care amicii ei să fie trădaţi. In cele din urmă colonelul de jandarmi încercă cu o scrisoare falsificată să-i arate o mărturie a unui prieten arestat odată cu ea.

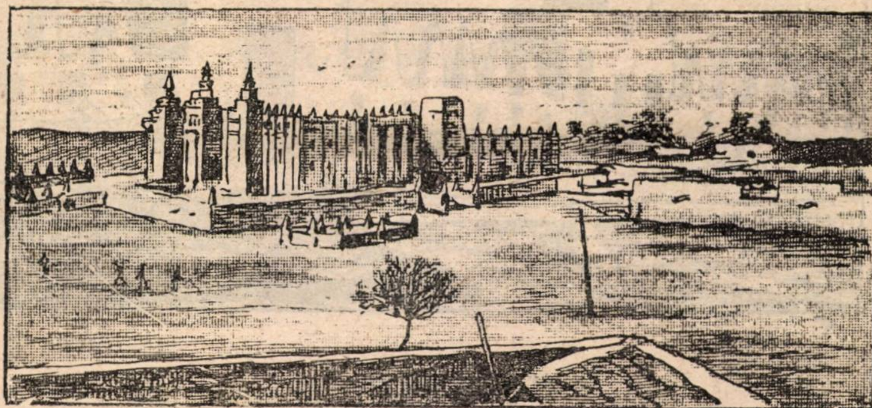
Această scrisoare însă, fu alcătuită de jandarmi, în scopul ca să stoarcă dela această fată, mărturisiri împotriva tovarăşilor ei.—Biata fată căzu în cursă, spunând toate lucrurile pe cari poliţia credea, că deja le cunoaşte şi astfel îi se dădu drumul din închisoare.

Când se judecă însă procesul prietenilor ei, ea văzu că nici unul dintre dânşii n'a făcut vre-o mărturisire şi că afară de declaraţia ei nu era altă probă de învinuire împotriva lor. Din pricina mustrărei de conştiinţă, că de pe urma ei văzu prieteni condamnaţi la muncă silnică, Maria Kolutnaia se sinucise!

A.

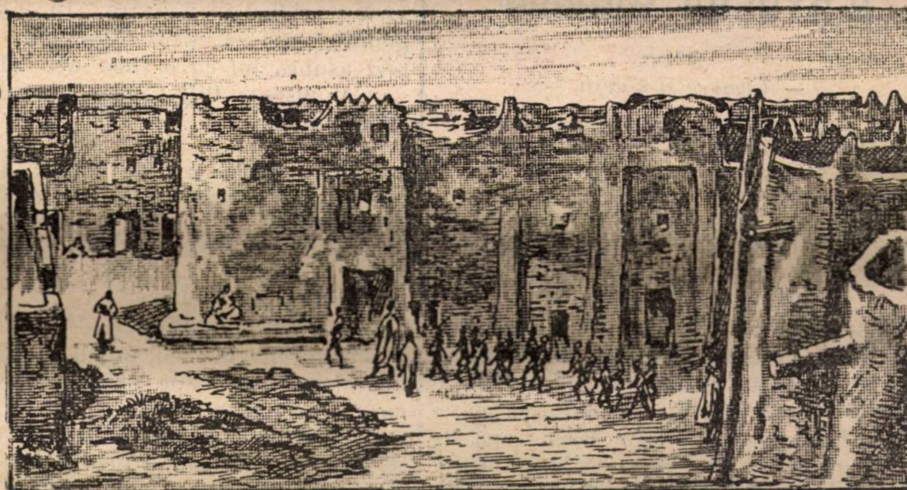
IN VECHIUL SUDAN

Călătoream pe fluviul Niger coborând din Kumsa spre Bamako şi Tumbuktu în şalupe conduse de negri. Navigatia se făcea cu mare anevoinţă din cauza apelor scăzute şi şalupele se înămoleau foarte des în nisip. Vâslaşii negri, cari făceau parte dintr'un trib numit Somonos, erau foarte îndemânateci şi îndată ce vedeau că şalupele s'aŭ înămolit, săreau în apă şi cu umărul le împingeau spre largul apei. In urmă îşi reluau drumul cântând melopee aproape plângătoare.

Marea moschee din Dienné

Oamenii aceştia voinici, cari munceau de la orele 8 dimineaţa până la 8 seara sub razele soarelui arzător, având ca odihnă numai o jumătate de oră, se mulţumeau seara cu câţi-va pumni de orez. Dar ce bucurie pe ei când vre-un călător le dăruia vre-un miel şi câte-va sticle cu tafia!

O stradă din Dienné

Un lucrător somonos a fost văzut furând lapte. Ofiţerul, în serviciul căruia se afla dădu ordin să i se aducă imediat patru vase cu lapte şi îi dădu să bea pe cel dintâi.

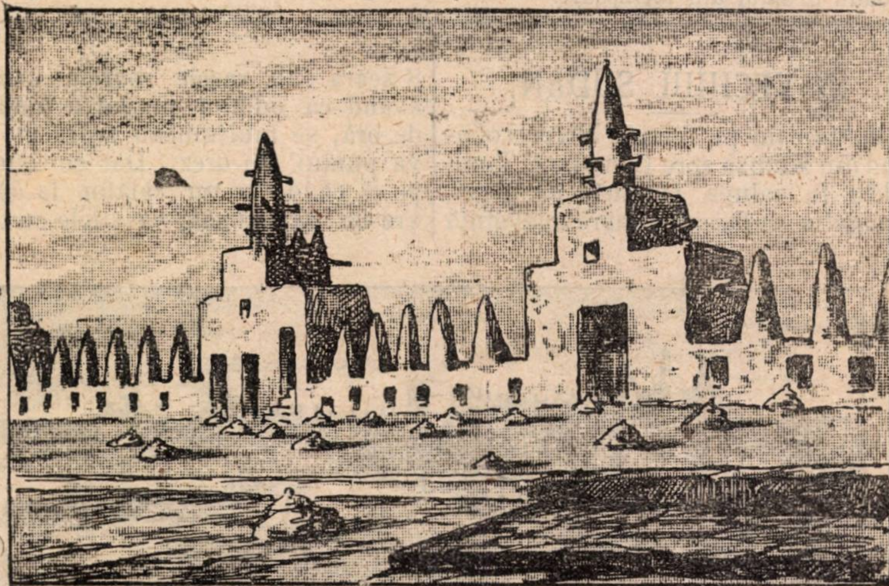
— E foarte bun, zise negrul lingându-şi buzele şi neînţelegând de ce i se dăduse să bea atâta lapte.

— Bea şi pe al douilea!

— Comandante, o să-mi facă colici. Nu mai vreau!

— Bea!

Și hoțul trebui să se supue; băù pe al douilea, pe al treilea, pe urmă, cu marĭ sforțărĭ, bău și pe al patrulea, și tot restul drumuluĭ, în vreme ce tovarășiĭ săĭ mâncau cușcuș de orez, sărmanul negru se văita de burtă...

Terasa din Dienné

Iată-ne aproape de Bamako, un oraș foarte mare, sau maĭ bine zis patru orașe reunite: orașul comercial sau Bamako propriu zis, orașul administrativ, Kuluba, Kati, orașul militar și în fine orașul sanitar G.

Diené și Tumbuctu sunt cele două perle ale Africeĭ occidentale, care își întind albeața zidurilor lor și eleganța moscheelor. Splendoarea și frumusețea lor a decazut. Tumbuctu era altădată un oraș comercial. Comerțul transaharian e mort, căcĭ drumul de fier și transporturile pe fluviu l-au nimicit. Tumbuctu merge spre declin și e trist, căcĭ nicĭ un oraș nu evocă amintirĭ maĭ glorioase și maĭ vechĭ.

Olg.

Din aventurile luĭ Sherlock Holmes

DIAVOLUL GALBEN

— *Urmare și sfârșit* —

— Locul acestuĭ ciocan nu este aci. O! dar pe toțĭ sfințiĭ din cer, jur că ciocanul acesta e cheia enigmeĭ. Eĭ, dar ce rol are vârful acesta ascuțit?

Privi cu atenție vârful și fața i se înveseli. Zărise pe vârful ciocanuluĭ o aschie mică de lemn.

— Ciocanul a fost înfipt într'o scândură. Să vedem dacă ea se află pe aci. Il trânti jos și examină podeaua. De odată scoase un strigăt ușor. Găsise o gaură în care vârful ciocanuluĭ se potrivea. Trase cu putere și aceeașĭ trapă secretă se ridică în sus, unde fusese aruncat Bill Cundy. Holmes își scoase felinarul electric și cu precauțiune se coborâ în adâncime. Piciorul atinse un corp moale și el sări în lăturĭ. Lumina felinaruluĭ căzu asupra unuĭ corp neînsuflețit. Era cu capul pe podeaua de piatră iar corpul pe niște scărĭ ce urcaŭ spre trapă. Holmes examină corpul și constată că maĭ rămăsese în el un pic de viață. Scoase din buzunar nedespărțita luĭ sticluță cu o licoare albicioasă și o apropie de nările leșinatuluĭ. După puțin timp leșinatul deschise ochiĭ și cu greŭ se ridică în picioare. In mijlocul pimnițeĭ zări pe falsul chinez care se repezi asupra luĭ cu o furie nebună.

— Oprește-te Bill Cundy, sunt Scherlock Holmes.

Și cu o smucitură își scoase peruca care reprezenta pe bătrânul chinez.

Mâinele luĭ Bill care se pregăteaŭ să strângă de gât pe detectiv se lăsară în jos.

— Scherlock Holmes?

— Da, eu sunt, Bill Cundy.

— Mântuitorul meŭ, omule căruia nicĭ un mister nu-I poate rezista, îțĭ mulțumesc foarte mult.

— Ajunge cu laudele Mr. Cundy. Mi se pare că maĭ am o datorie de împlinit.

Logodnica d-tale.

— O! da, sărmana mea Ema trebue găsită.

— Atuncĭ să ne grăbim, sue-te sus.

Bill Cundy urcă scările și eși afară împreună cu Sherlock Holmes din pimnița unde zăcuse 3 ore.

— Ține acest revolver, zise Holmes, înmânând luĭ Bill un revolver. Poate să aĭ nevoe.

— D-le Holmes, dar cocoșatul acela de chinez unde-I?

— Alăturĭ.

Ca un nebun se năpusti Bill pe ușă și căzu ca o bombă asupra chinezuluĭ ce zăcea jos legat, și începu să-l lovească.

— Ajunge Bill, o să-l ameteștĭ și n'o să maĭ poată mărturisi nimic.

— Să spuĭ, canalie galbenă, unde e diavolul în haine europeneștĭ, zise Bill, îndreptând revolverul spre chinez.—Spune saŭ te omor.

Chinezul văzu în ce situație se afla și mărturisi.

— In Regentstreet No. 13.

Cherlock Holmes scoase fluerul și dădu un țignal. După puțin timp un polițist apăru.

— Veĭ da imediat țignalul de alarmă, și câțĭ-va polițiștĭ să vă ascundețĭ în această casă. Cred că spre ziuă o să facețĭ o captură interesantă. Iar pe acesta (arătând pe chinez) să-l transportațĭ la prima secție.

Polițiștiĭ salutară cu respect pe neîntrecutul detectiv și se supuseră imediat ordinelor luĭ.

— Haide mr. Cundy, timpul trece. Acum te salut și mâine dimineață la orele 4 să fiĭ la mine. Și se despărțiră.

. . . .

La 4 dimineața Bill era la Sherlock Holmes. O trăsură îĭ aștepta la poartă.

— D-le Holmes e timpul. Mi-e frică să nu ne scape, zise Bill nerăbdător.

— Mr. Cundy nu luațĭ o ceașcă de cafea, e foarte bună, zise Holmes, neluând în seamă vorbele luĭ Cundy.

— Dar e târziŭ, d-le Holmes!

— Nu fi atât de nerăbdător mr. Cundy. Maĭ *lento*. Căcĭ cu repezeala se strică totul.

Sărmanul Bill trebui să aștepte pe Sherlock Holmes să-șĭ bea liniștit cafeaua și tocmaĭ pe la cincĭ plecară.

— Regentstreet! porunci Holmes, birjaruluĭ.

Trăsura porni pe străzile pline de lume, coti o mulțime de străzĭ, cuartiere, square până când, după vre-o jumătate de ceas, ajunse în Regentstreet.

— Oprește, zise Holmes.

Plăti birjaruluĭ și porni cu Bill pe strada strâmtă până în dreptul uneĭ case ce purta No. 13.

— Aci e, d-le Holmes.

— Da, ține revolverul acesta, mr. Cundy și să te serveștĭ de el la prima împotrivire a criminaluluĭ.

— *Well*, d-le Holmes.

Apoĭ dibaciul detectiv scoase din buzunar o legătură de cheĭ și deschise ușa parteruluĭ.

— Inainte, zise el, și fiĭ prudent.

Străbătură parterul și urcară foarte încet o scară, care dădea într'un coridor strâmt, oprindu-se înaintea uneĭ ușĭ unde se auzea dinăuntru o voce de bărbat

— Tăcere.

Holmes și Bill auziră vocea bărbătească care zicea:

— ...Te-am iubit de la prima vedere Miss Ema, și a mea o să fiĭ totdeauna; nimenĭ n'o să te poată smulge din brațele mele.

— Ți-am spus, d-le, că nu te pot iubi pe d-ta. Vreaŭ să plec de aci.

— Nu veĭ pleca, Ema mea. Haide vino în brațele mele. V'ino.

Un țipăt sfâșietor se auzi în odae, urmat de strigăte de ajutor.

— Veĭ fi a mea, în zadar țipĭ, nu te va auzi nimenĭ.

Un al doilea țipăt răsună în odae.

— In numele legeĭ, deschide, se auzi vocea puternică a luĭ Sherlock Holmes.

— A! ha! Bestie îndărătnică, îțĭ vine în ajutor? Eĭ lasă. Ten-Shin știe ce să-țĭ facă.

In acele moment Holmes zise luĭ Bill:

— Apleacă-te jos la moment și fiĭ gata.

Bill Cundy văzu pe Sherlock Holmes cum se aruncă cu toată puterea corpuluĭ asupra ușeĭ. Apoĭ văzu ușa sărind în țăndărĭ și pe Sherlock căzând jos. Un glonț șueră deasupra capetelor lor. Acum înțelese Bill pentru ce îĭ spusese Holmes să se aplece în jos. Chinezul Ten-Shin, răpitorul Miss Emeĭ, stătea în odae cu revolverul încă fumegând. La vederea luĭ Holmes scoase un țipăt puternic și îndreptă revolverul spre el. Dar Holmes fu maĭ iute ca el. Apucă cu putere mâna armată și o ridică cu iuțeală în sus. Glonțul care trebuia să nemerească pe polițist porni în tavan. Chinezul cedă. Cătușele luĭ Sherlock Holmes se încolăciră împrejurul mâinilor și picioarelor luĭ Ten-Shin. După ce isprăvi cu chinezul, Sherlock se întoarse și văzu pe Bill Cundy care ținea în brațe pe Miss Ema. Holmes privea cu bucurie această întâlnire de dragoste. Apoĭ Bill se apropie de el.

D-le Holmes îțĭ mulțumesc din tot sufletul și îțĭ voĭ fi recunoscător în toată viața mea.

— O! mi-am făcut doar datoria, Mr. Cundy.

— N'am cuvinte de mulțumire, d-le Holmes, pentru binele ce mi-aĭ făcut, zise Mis Ema întinzând micuța eĭ mână luĭ Sherlock Holmes.

— Dacă n'ar fi fost d. Holmes, acest diavol galben, care zace aci jos fără putere, și-ar fi bătut joc de tine, iubita mea Ema, iar eŭ muream în pimnița taverneĭ criminale a acestuĭ Ten-Sh'in. Acum să-și ispășească crimele sale în închisoare.

Bill Cundy apucă capul bălaĭ al tinereĭ fete și-l sărută cu foc. Incă odată se îmbrățișară rămânând mult timp așa.

— Bine cuvântată fie iubirea voastră, și împlin'ite fie toate dorințele visate de voĭ, zise Sherlock Holmes eșind încet din odae.

Chiar în seara aceea polițiștiĭ rămașĭ de pază în taverna cu numărul 43 puseră mâna pe vre-o 16 chinejĭ carĭ în cursul uneĭ lunĭ răpiseră fetele cele maĭ frumoase din Londra.

Odată cu cazul luĭ Bill Cundy, Sherlock Holmes deslegase și cele 41 de cazurĭ de răpirĭ misterioase. Jurnalele lăudaŭ pe marele polițist de modul cum a operat în deslegarea cazuluĭ luĭ Bill Cundy.

. . . .

După treĭ zile jurnalele anunțară:

„Chinezul Ten-Shin, răpitorul de fete din Londra, s'a spânzurat erĭ în celula sa din închisoarea Nevcastle. Arma care a servit spânzurăreĭ luĭ a fost coada sa lungă de un metru și jumătate.

Trad. de **Aurel Atanasescu**

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaţilor săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«**Vila Maria**», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit la marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 şi str. Şerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliurĭ şi şease scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumparate de la cunoscuta Expoziţie modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureştĭ, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roşu lustruit, coloarea mahonuluĭ

pentru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masa pentrn 12 persoane, compus din : 12 lingurĭ, 12 furculiţe şi 12 cuţite de alpaca veritabil argintate şi bogat decorate, in cutia lor de piele imitată şi căptuşită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru şase persoane, compus din : una carafă şi şease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeşnice de alpaca**, argintate şi bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice şi bijuteriĭ en gros şi en detail Fraţiĭ A. & I. Roller, Bucureştĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendula de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, in lungime de 87 centimetri, intorcandu-se odată la 15 zile. **Una pendula de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colţurile legate, cu 21 clape şi 8 basurĭ, toate de oţel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălţime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naţionale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importaţiune, Bucureştĭ, strada Smârdan. No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecţiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiştĭ. **Un serviciu de lavoir de faianţă**, compus din 5 bucăţĭ. **O lampă** ultima creaţiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea maĭ economică şi luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15. sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructiera** argintată şi aurită, cu un cornet conţinând 12 cuţite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide şi excelente biciclete, din fabrica soc. pe acţiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse in armatele germană, rusă şi turcă şi la postele germană şi română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, Bucureştĭ, str. Ştirbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată şi **un serviciu** compus din : o lingură, furculiţă şi cuţit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colţeĭ», Bucureştĭ, str. Colţeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie şi argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureştĭ, calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonica, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluţe şi cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofiţerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicure. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu pufurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colţ cu strada Brezoianu.

Una maşină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou şi **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecţiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece româneştĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de maşinĭ de cusut, biciclete şi gramofoane: «Compania anglo-americană» din Bucureştĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteştĭ şi Câmpina.

O maşină de cusut, de familie, «Markton», perfecţionată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colţ cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 maşinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oţel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oţel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată în România prin marea casă de maşinĭ agricole şi industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., Bucureştĭ, str. Smârdan, 5.

Una maşină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oţel, cu cazan de aramă, elegant şi solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureştĭ, calea Văcăreştĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura şi alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureştĭ, str. Academieĭ, 25.

Un şearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conţinând fie-care pudră şi săpun „Flora", făcute anume pentru abonaţiĭ ziaruluĭ "Universul".

Afară de acestea, toţĭ abonaţiĭ maĭ primesc gratuit un volum din «**Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărţile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonaţĭ.

Preţurile de abonament sunt aceleaşĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.**

Anul XII.—No. 764. 5 Bani in toată țara 5 Miercuri, 28 Decembrie 1911

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an in toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

IN VECHIUL SUDAN.— Vezi pag. 5488.

IN VECHIUL SUDAN

Pentru a merge în vechiul Sudan, trebuia să trecem pe drumul şcolarilor. Altădată, debarcând la Dakar şi luând drumul de fier spre Saint Louis, în urmă urcând Senegalul până la Kayes, luaĭ drumul de fier care merge la Bamako. Noĭ pornirăm cu drumul de fier al Guineeĭ franceze. Acesta e opera căpitanuluĭ Salesse. El duce de la Konakry la Niger, la Kurusa. Iată-ne decĭ la Konakry, frumosul oraş creiat de Bailay, o oază de verdeaţă în mijlocul mării. De-abia debarcaţĭ, auzim din toate părţile: «Voiţĭ să vizitaţĭ colonia engleză din Sierra Leone? Mâine pleacă un vapor».

Imposibil să rezistĭ, şi după două zile ne aflăm la Freetown, locul de frunte al acesteĭ colonii.

Ce curios oraş! Populaţia, foarte numeroasă, e formată din negri civilizaţi, carĭ au toate pretenţiile şi defectele albilor. Aceştia sunt descendenţĭ de sclavĭ.

Primirea facută de negriĭ din Sierra Leone nu e de loc simpatică. Englezii chiar suferă, eĭ carĭ dau călătorilor cea mai amabilă ospitalitate. Aceasta probează că trebue sa laşĭ pe negri la locul lor şi să nu facĭ din eĭ egaliĭ tăĭ. E adevărat că aceste micĭ neajunsurĭ sunt larg răsplătite de spectacolele nesfârşite pe carĭ ni le dau negriĭ.

E de ajuns o zi de călătorie în drumul de fier care din Freetown merge până la frontiera Liberieĭ, spre a regăsi indigenul barbar gol, aproape sălbatic, plin de superstiţiĭ. Fie-care arbore are darul său; unul vindecă de furt, altul de boale şi cei mai deştepţĭ negri o să ţĭ afirme că se află în apropiere o piatră care se schimbă noaptea în şearpe şi cine iĭ aude strigătul său, îĭ moare un copil.

Ţinutul Seghwema e centrul recolteĭ nucilor pălmiste. Indigenii Mendi, Kissis, etc., se duc în pădure şi adună preţioasele nucĭ, al căror cules e liber şi le aduc europenilor Aceştia chiar trimit agenţi înaintea lor, carĭ, prin daruri, îĭ fac să le ducă lor nucile în loc să le ducă altor negustorĭ. Când li se plăteşte costul nucilor, negriĭ preferă să le dea ceva maĭ puţin în banĭ şi restul în obiecte.

Am asistat la o predare de nucĭ compusă din vre-o 200 de negriĭ. De odată auzim un sgomot infernal. Ce se întâmplase? Un negru care încerca să fugă fusese prins în huiduelile celorlalţĭ tovarăşĭ. Un prieten al său furase un-bun-de plată şi el se însărcinase să'l încaseze.

Bietul negru e întins pe brâncĭ chiar de tovarăşiĭ săĭ şi câţĭ-va armându-se cu câte-o scândură încep sa'l bată. Toţĭ ceilalţĭ negri asistă la acest spectacol, isbucnind în hohote de râs atuncĭ când nenorocitul de negru se vaită de durere, şi îl urmăresc cu batjocure şi insulte atuncĭ când, în fine, liberat, o ia la fugă.

Exprimându ne surpriza faţa de comerciantul care fusese furat, de această justiţie puţin sumară, el ne răspunse:

— N'aţi văzut tot. Bătaia aceea era dreptatea poporuluĭ. După ce mi-am terminat vânzarea, am pus de i s'a dat negruluĭ câte-va lovituri de biciŭ sdravene, carĭ l'au învăţat minte ca altădată să respecte proprietatea şi comerţul albilor. Ce voiţĭ? Negriĭ sunt nişte copiĭ. Eĭ trebuesc pedepsiţĭ imediat, altfel uită. Şeful satuluĭ e un bătrân beţiv care nu se ocupă de aşa ceva. E maĭ practic să ne facem singurĭ dreptate. Mâine negrul se va duce să culeagă nucĭ şi va veni să le vânză. Daca unul din tovarăşiĭ săĭ ar fura, el ar fi primul care s'ar revolta şi ar cere să fie printre ceĭ carĭ 'l vor bate.

C. Arg.

TRAGEDII SPORTIVE

Dacă se poate crede în statisicele oficiale, Statele-Unite numără ceĭ maĭ mulţĭ discipolĭ aĭ Sf-tuluĭ Hubert: cincĭ milioane de vânătorĭ, amatorĭ şi profesioniştĭ!

Dar un alt record maĭ puţin invidiat e că tot în Statele Unite se înregistrează numărul cel maĭ mare de morţĭ accidentale la vânătoare. In timpul anuluĭ 1911, 47 vânătorĭ aŭ fost omorâţĭ din cauza nedibăcieĭ confraţilor lor. Această ţifră nu trebue să ne surprindă, judecând după publicaţiile recente ale ziarelor americane.

Intr'o pădure din Noul-Yersey, unde sunt foarte mulţĭ cerbĭ, maĭ mulţĭ sportmanĭ vânau, uniĭ singurĭ, alţiĭ în tovărăşie.

Un anume Carol Norcros era ascuns în dosul unuĭ arbore aşteptând vânatul, când sgomotul unor paşĭ îĭ atrase atenţia. El îşĭ încarcă puşca cu alice.

Nicĭ o îndoială! Un cerb înainta în direcţia sa. Iĭ distingea chiar silueta printre stufişurĭ! Ţinti şi trase...

Se auziră strigăte de agonie. Dădu fuga în acea direcţie şi se împiedică de două cadavre; unul era al unuĭ avocat, Conrad Steelman, şi celalt al unuĭ bancher, John Yost, carĭ căzuseră loviţĭ de plumburile puşteĭ.

Lângă eĭ zăcea un al treilea vânător, grav rănit. Ţintise bine!

Cu ocazia acestuĭ accident teribil scriitoriĭ sportivĭ americanĭ au remarcat foarte drept că tragediile de acest soiŭ se petrec rar în ţările unde legea interzice vânarea cerbilor, sub pedeapsă de amendă sau închisoare.

Vânătorul, de teama pedepseĭ, ezită un moment înainte de a trage asupra unuĭ animal. Vrea să vadă maĭ întâĭ dacă pórtă sau nu coarne pe cap.

Şi acest moment de atenţie e de ajuns spre a evita nenorocirĭ la fel cu aceasta care a costat viaţa a douĭ oamenĭ.

Vetor.

IN SIAM

Regina mamă Savapa din Siam

VÂNĂTOARE DE LEI

Am mai vorbit în ziarul nostru de vânătorile lui Roosevelt.

Iată cum povesteşte fostul preşedinte al Statelor-Unite, o vânătoare făcută de negri africani. E vorba de Negrii Nandi. Nandi sunt popor de păstori, rude cu Masaii, prin limbă şi obiceiuri. Vânează lei numai cu suliţa. Tânărul se bucură de o vază cu atât mai mare cu cât a doborât mai multe fiare de acestea.

Indată ce aŭ aflat că se pune la cale o vânătoare de lei în împrejurimile locului Sergo, aŭ şi sosit vre-o 800 de vânători în lagărul americanilor. Dar aceştia s'aŭ ales numai 60—70, pe cei mai dibaci.

Goana a început în dimineaţa lui 7 (20) Noembrie 1909. Albii eraŭ călări şi armaţi cu puşti. Pe la amiazi ajunseră într'un loc unde iarba era înaltă cât omul, iar ici papură şi dincolo copaci înrudiţi cu bradul, dar pitici.

După ce făcură vre-o trei kilometri prin iarbă, numai ce stârnesc la vre-o 300 de paşi de ei un leŭ: dar, acesta făcând salturi mari, se face nevăzut în bălării. Il urmăresc şi în curând îl văd cum sfâşia un cerb. Ispita de a-l împuşcă era mare; dar făgăduiseră Negrilor să-i lase să-l omoare după obiceiul locului.

S'aŭ oprit la vre-o 50 de metri de fiară, cu puştile gata, la întâmplare de i-ar fi venit leului gust să năvălească asupră-le.

Vânătorii Nandi sosesc şi fac cerc mare în jurul leului. Cei cari eraŭ mai aproape, ţineaŭ pavăza în faţa lui, scuturaŭ suliţa şi-i urmăreaŭ cu băgare de seamă mişcările.

Cercul se îngustă mereŭ. Leul începu a arăta nelinişte. Clătina furios coama şi se bătea cu coada armată la capăt cu un vârf ascuţit, ca de oţel.

Işi arătă dinţii înfiorători, par'c-ar fi voit să-şi sperie duşmanii. Se uită în toate părţile, mugind, din când în când fioros.

Privelistea ajunsese la culme. Negrii căutaŭ să-l lovească dintr'o coastă. Căpetenia lor aruncă suliţa şi-l atinse. Leul s'a repezit asupra lui, dar aceasta l'a respins cu altă suliţă. Suliţa intră de trei sferturi de metru în trupul fiarei.

Scoase un muget tunător şi ajunse de izbi cu ghiarele în pavăză; dar, îmbrâncit căzu pe spate.

Altă suliţă vine vâjiind şi-l loveşte: iar când se încearcă a se aruncă asupra duşmanului, întâlneşte pădure de suliţi în drumu-i. Apucă aşă de straşnic cu dinţii una din ele încât o rupe: dar după aceea căzu mort.

Negrii iaŭ mai dat o mulţime de lovituri până ce s'aŭ încredinţat că nu mai mişcă.

In vremea aceasta dănţuiaŭ cu ţipete sălbatice în jurul vânatului.

Dela clipa când căpetenia a aruncat cu suliţa până la sfârşitul luptei aŭ trecut numai zece minute, poate şi mai puţin.

Ca încheere, războinicii aŭ ridicat pavăze deasupra capului şi aŭ tras un danţ în jurul leului, cântând cu glas gros un cântec de biruinţă.

Luchs.

INGENIOSITATEA AMERICANILOR

Pâtinagiŭ pe acoperişul unui mare hotel modern din oraşul Philadelphia (America de nord).

O dinastie care se prăbuşeşte

Infăşurat în majestatea sa sacră şi invizibilă pentru poporul său, suveranul Imperiului Ceresc, care închis în palatul său ca un idol în templu, are misiunea divină de a uni cerul cu pământul, pare a fi la adăpost de revoluţiunile omeneşti.

Copilul de cinci ani, Pu-Yi, care domneşte în China, poate fi tatăl poporului său, dar tronul îi e zdruncinat de revoluţiuni al căror scop e de a răsturna dinastia.

China e actualmente guvernată de o familie mandciură, nu chineză, anume Tsing, care în 1644, răsturnă dinastia chineză Ming, profitând de slăbiciunea acestor suverani.

Ming, sunt acei împăraţi chinezi cari urcaţi pe tron în 1368, aŭ făcut din Nanking capitala lor.

Tsing sunt tartari mandciurieni, adică streini, năvălitori; ocupând Pekingul unde, din 1420 Ming stabilise capitala, se instalară ca învingători pe teritoriul chinez.

Ei domniră din 1644 şi dela această epocă, urile se îngrămădiră contra acestei dinastii dispreţuite, cu toată misiunea sa celestă, şi care, după o expresie chineză, părea că a sfârşit mandatul primit din cer.

Nu e de mirat că chinezii, cari sunt în număr de 400—500 milioane contra câtorva milioane de mandciurieni, s'aŭ revoltat de multe ori spre a putea să-şi reia locul în ţara lor natală.

Tot ca astăzi, în 1849 a izbucnit o revoluţie, operă a societăţilor secrete, şi care, după mai mulţi ani de luptă, a trebuit să renunţe.

Aŭ mai avut loc şi alte insurecţiuni la Canton din 1895 până în 1902, şi în Yunau în 1908. Toate aŭ sfârşit prost, dar acum revoluţia a pus în mişcare un aşa mare număr de insurgenţi, că se poate întreba dacă soarta dinastiei nu e definitiv compromisă.

Instigatorul mişcărei e un om inteligent şi îndrăzneţ, Sun Yat Sen, doctor în medicină, care organizase revolta în Canton la 1895. Când revoluţia a fost potolită, a trebuit să fugă din acel oraş.

Fiind abordat pe străzile Londrei de doui compatrioţi, aceştia îl duseră cu înşelăciuni până la legaţiunea Chinei. Fu arestat şi i se spuse că dacă va o-

pune rezistență, îl va omorî și, îmbălsămat, va fi expediat în patria sa. O intervenție engleză îl liberă. De atuncĭ, capul săŭ a fost pus la preț.

In provinciile centrale ale Chineĭ, pe Yang-tse, insurgențiĭ luară dela început o pozițiune execelentă, aproape de orașul Hankeu. Eĭ puseră mâna pe arsenalul din Han-Yang și pe tesaurul din Wu-Tehang. La Hankeu avură loc lupte între rebelĭ și trupele imperiale. Revoluționariĭ repurtară un succes complet.

Hankeu este unul din orașele comerciale cele maĭ importante ale Chineĭ, având o populație de 800.000 locuitorĭ.

Progresele revoluțieĭ cauzară la Peking o grije mare. Guvernământul chinez ceru concursul luĭ Ynan-Chi-Kai, vechiul vice-rege din Petchili, care în 1909, a fost disgrațiat pentru că împinsese pe tânărul împărat Kuang-Sin pe căile reformelor.

Chineziĭ aŭ felurĭ de a se exprima care sunt de o delicatețǎ în adevăr rafinată.

Când regentul voi să depărteze pe pe Ynau-Chi-Kai, după moartea bătrâneĭ împărătese Tseu-Hsi, spuse că auzind că vice-regele din Tchili era atins de reumatism la un picior, îl dispensă de a'șĭ continua eminentele sale serviciĭ și îl invită să se înapoeze la el acasă, în provincia Hu Nau, spre a'șĭ căuta sănătatea.

Când în Octombrie trecut Curtea înspăimântată, făcu apel la devotamentul exilatuluĭ, el răspunse că piciorul săŭ nu e încă vindecat și că sănătatea sa nu-ĭ permite să-șĭ asumeze datoria cu care voiaŭ să-l însărcineze.

Piciorul luĭ Ynau-Chi-Kai s'a vindecat astăzĭ și el a primit o adevărată dictatură.

De atuncĭ, s'a auzit că prințul Tchuen, tatăl împăratuluĭ, și-a dat demisia din regent. Deja un edict ținuse suveranuluĭ o cuvântare de o umilire copilărească; el cerea ertare de greșelile sale, de teamă să nu fie.... izgonit saŭ răsturnat. Astăzĭ regentul recunoaște incapacitatea sa. Nu e așa că treptele tronuluĭ încep să se prăbușească?

Blaz.

Cultul păpușilor la soldațiĭ afganĭ

In Europa nu se știe un fapt adevărat curios și pitoresc: fabricile de păpușĭ nu aŭ ca clientelă numaĭ pe fetițele noastre, ci și pe soldațiĭ din armata afgană.

In fiecare primăvară, negustoriĭ ambulanțĭ, veniți din Anglia și Germania, parcurg orașele din Afganistan și expun privirilor încremenite ale soldaților, cutiĭ cu păpușĭ de toate mărimile și îmbrăcate în costume multicolore.

Se înțelege că sunt păpușĭ pentru toate pungile, saŭ maĭ bine zis, pentru toate gradele. Păpușile îmbrăcate în mătase, maĭ adesea roșu și alb, cele de origină engleză, galben și verde, cele de origină germană sunt pentru gradele superioare; cele îmbrăcate în arnicĭ și stambă sunt pentru ceĭ cu punga maĭ slabă.

De multe orĭ, se unesc maĭ mulțĭ soldațĭ și cotizează spre a cumpăra o păpușe scumpă și, în orele libere, unul din soldațĭ deschide cutia și scoate cu mare precauțiune, cu tandrețe, cu orgoliu, frumoasa păpușe.

In mijlocul privirilor pline de admirație, cu gesturi pioase, îĭ schimbă rochia, pălăria, ghetele și chiar cămașa adresându-ĭ cuvintele cele maĭ măgulitoare pe care le poate spune un soldat afgan.

Altădată, corpurile păpușilor se făceaŭ din carton saŭ ceară, dar atuncĭ sărmanele adorate mureaŭ în timpul vereĭ, pentru că dogoarea feroce a soareluĭ afgan și în mâinile arzătoare ale admiratorilor, cele de ceară se topeaŭ, iar cele de carton se stricaŭ. Spre bucuria soldaților afganĭ, negustoriĭ aŭ fabricat niște păpușĭ dintr'o compoziție metalică din care se fac păpușĭ rezistente și în același timp, tot așa de frumoase și albe. Fostul emir al Afganistanuluĭ avea o pasiune nebună pentru păpușĭ. El poseda o colecție vastă. Nicĭ o afacere de Stat nu-l interesa așa de mult ca păpușile sale.

Când viziriĭ săĭ se prezintaŭ spre a-l întreține în afacerĭ foarte importante, el îĭ primea în haremul săŭ de păpușĭ și-ĭ întrerupea adesea spre a-le arăta vreuna care îĭ plăcea maĭ mult Ministrul care nu se extazia în fața păpușilor, era imediat disgrațiat. Intr'o zi dădu ordin ca o companie de soldațĭ să urmărească pe niște briganzĭ al căror șef poseda o splendoare de păpușe. Temutul bandit fu prins și adus în fața emiruluĭ. Acesta îĭ propuse libertatea în schimbul păpușeĭ. Banditul se ținu de vorbă și imediat ce fu liber, îĭ trimise păpușa așa de dorită.

Altădată, chemă pe unul din ofițeriĭ săĭ care avea o păpușe rară. Ofițerul, tot așa de nebun ca emirul, refuză să-ĭ dea păpușa cerută. Emirul îl înjunghie pe treptele tronuluĭ săŭ și în urmă trimise să i se aducă păpușa.

Doru

Origina țânțarilor

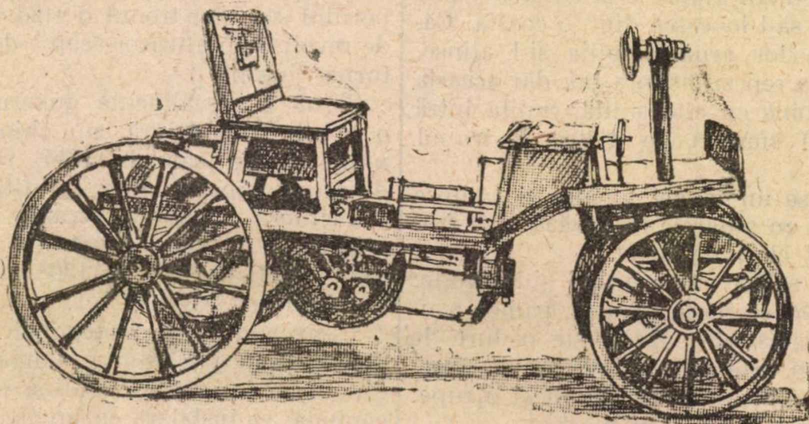
Lesseps a săpat canalul care leagă Marea Mediterană cu Marea Roșe, adică între Port-Said la Marea cea dintâiŭ pân'la Suez la a doua. Orașul Ismailia, numit astfel în cinstea luĭ Ismail, chedivul Egiptuluĭ, s'a întemeiat, după isprăvirea canaluluĭ de Suez.

Voind să aibă verdeață în mijlocul pustieĭ de nisip, aŭ adus apă din belșug. Odată ce a fost apă, s'aŭ adunat și țințarĭ și s'aŭ înmulțit, după obiceiul lor. Nu eraŭ numaĭ țințarĭ de-aceĭ carĭ înteapă, sug sânge și pricinuesc durere; aceștia, pe cât se știe până acuma, nu ne daŭ nicĭ o boală. Eraŭ și un fel deosebit, cărora le zic zoologiĭ Anopheles, adică nefolositorĭ,—deșĭ puteaŭ să-ĭ crute maĭ puțin și să-ĭ boteze cu porecla de primejdioșĭ Aceștia aŭ mușcat vreun om bolnav de frigurĭ, aŭ luat sângele luĭ și vietățile, carĭ pricinue această boală și înțepând oamenĭ sănătoșĭ le-aŭ dat și lor vietățĭ de-acestea.

Și iată că Ismailia a ajuns un iad. Tribunalul s'a strămutat la Mansură și cine-a putut, a fugit. Din 7—8000 de locuitorĭ, 5000 eraŭ bolnavĭ de frigurĭ.

La 1900, sosind acolo doctorul Pressat, în slujba companieĭ canaluluĭ și știind că boala se datorește Anophelilor s'a hotărît să-ĭ stârpească.

Cel maĭ vechiŭ automobil cu benzină

Acest automobil a fost construit în anul 1873 de inginerul vienez Mareus și facea curse în Viena.

A luat măsurĭ în potriva tuturor băltoacelor și șanțurilor nefolositoare, secându-le. A dat poruncă locuitorilor să nu ție putinĭ, băĭ, hârdae cu apă maĭ mult de opt zile, ci să le golească. Păzitoriĭ, carĭ atâta treabă aveaŭ, umblaŭ pe la case și unde găseaŭ vase cu apă veche turnaŭ în ele petrol De frica aceasta, oameniĭ, știind ziua, când aveaŭ să treacă păzitoriĭ, goleaŭ vasele, ca să nu le afle straja cu apă.

Fiindcă unuĭ oŭ de anophel îĭ trebue maĭ mult de opt zile până să se prefacă în țintar vârstnic, nu maĭ aveaŭ chip să se înmulțească în hârdae, bolobace, putinĭ, treucĭ.

Pe apa, pe care n'o puteaŭ secà, turnaŭ petrol, iarășĭ din opt în opt zile.

In 1900 aŭ fost 2.591 de îmbolnăvirĭ; în 1901, 476; în 1902, 85; în 1903, 6 și maĭ departe orasul n'a maĭ avut frigurĭ, afară de cele aduse de-aiurea.

A fost cheltuială de 50.000 de leĭ, dar mântuirea de molimă făceà și maĭ mult. Se maĭ cheltuește și acuma, maĭ câte puțin, căcĭ, dacă ar lăsà iarășĭ băltoace și apă la îndemâna anophelilor, s'ar maĭ găsi mușteriĭ.

Bine înțeles odată ce nu maĭ sunt bolnavĭ, nicĭ anopheliĭ nu aŭ de unde duce frigurile și a le dà celor pe carĭ îĭ înțeapă. De-aceea în alte locurĭ, cum e de pildă în Italia saŭ la noĭ lupta se face altfel. Aci e greŭ să stârpeștĭ țințariĭ din țara întreagă. De-aceea caută să tămăduiască de frigurĭ pe oamenĭ, căutându-ĭ cu chinină, dată după niște regule hotărîte.

Dr. Lux.

SĂ NE PREPARĂM
pentru
JOCURILE OLIMPICE

E cuminte și prudent să amintim tinerilor atlețĭ că jocurile olimpice aŭ loc din cincĭ în cincĭ anĭ și că sunt aproape cincĭ anĭ de când au avut loc la Londra.

Cele viitoare se vor desfășura la Stockholm în curând și suedeziĭ, mândri de ospitalitatea ce va oferi capitala lor tuturor atletilor civilizațĭ din lume, au luat măsurĭ de pe acum ca primirea să fie cât maĭ grandioasă.

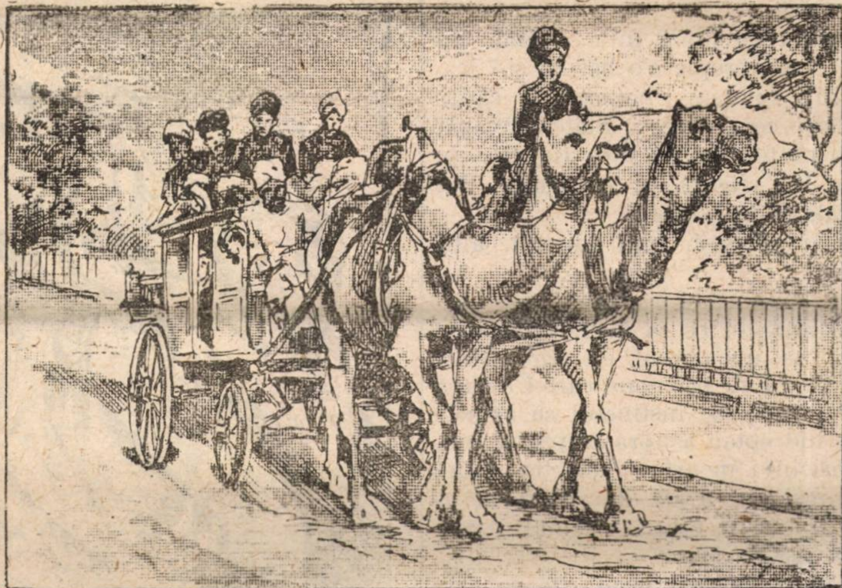
Zidurile sunt gata și nu maĭ trebue de cât pista. Comitetul olimpic suedez speră că toate lucrările vor fi gata până în primăvară.

Se știe că jocurile se vor desfășura în luna Iunie și Iulie ale anuluĭ 1912. Dar s'au luat dispozițiunĭ ca echipele sosite la Stockholm înainte de această epocă să se poată exercitaa.

Ele vor avea la dispoziție terenurile vaste și pistele admirabile ale clubuluĭ atetlic din Ostermalm.

Olg.

Mijloace de comunicație în India

Un omnibus tras de cămile în orașul Durbar din India.

Maimuța Jocko

Jules Claretie istoriseà următoarea întâmplare, povestită de admiralul M.

Aveà pe vas o maimuță, mică, dar nespus de vioae și de iute. Se îmblânzise și se deprinsese așà de bine cu marinariĭ, încât umblà slobodă printre eĭ, se urcà pe catarge, alergà și zbeguià pe prăjinĭ, se coborà până în magazia unde eraŭ cărbuniĭ și mărfurile, când vreà și cum îĭ plăceà.

Marinarilor le erà drag s'o vază cum le maimuțăreà exercițiile.

Intr'o zi nu se găsi un inel la locul luĭ, în besacteaua în care ședeà închis de obiceiŭ. Văzuseră un marinar dând târcoale pe lângă ușà cabineĭ cu pricina, decĭ bănuiala căzu pe acesta. Il puseră sub priveghere. Marinarul înțelese și întrebă pe comandant:

— Căpitane, nu cumvà mă bănuițĭ c'am furat eŭ diamantul?

— Dacă nu l-o fi luat maimuța, cam așà.

Omul, știindu-se nevinovat, prinse din zbor vorba căpitanuluĭ și începu a urmări mișcările și umbletele maimuțeĭ. Și în adevăr peste câtevà zile găsi în magazia cărbunilor cutia în care fusese inelul, ascunsă binișor. Cine făcuse isprava? Neapărat Jocko.

L'a luat de mână și l-a dus la locul pomenit. Pe drum, cu cât se apropia de acolo unde pitise lucrul furat, maimuța tremurà, zguduită de fiorĭ și nu cuteză orĭ nu puteà înaintà. A dus-o cu sila și i-a arătat locul unde găsise cutia. In ochiĭ negri aĭ vinovateĭ se citeà groază negrăită. Impreună mânușițele ca la rugăciune.

Marinarul arătă locul gol, unde ședeà inelul, făcu schima ca și cum ar fi băgat inelul în deget. Maimuța, începu a scurma cu degetele în cărbunĭ și scoase inelul cu diamant.

Marinarul o aduse de mână sus, la căpitan și zise:

— Căpitane, ui'te furul! Iată diamantul — vinovatul e maimuța!

Aĭ fi zis că Jocko înțelegea vorbele. Rușinată, cu capul plecat, nu îndrăsneà să ridice ochiĭ la căpitan.

— Ce pedeapsă să-ĭ dăm blestemateĭ?

S'aŭ înțeles — ca să-șĭ maĭ alunge urâtul — să judece maimuța, ca pe un om. Se va adunà un consiliŭ de războiŭ, îĭ vor da vinovateĭ și advocat, iar tribunalul va osândi saŭ va ertà, cumva socoti de cuviință.

— Bietul Jocko! — făcu unul — Maĭ bine te-ar fi judecat pe tine.

— Mulțumesc de bunătate, răspunse marinarul, care prinsese hoțul.

Aŭ judecat-o. Procesul s'a petrecut cu toate formele. Maimuța priveà făr'a înțelege — dacă n'o fi tocmaĭ dimpotrivà. Tribunalul neobicinuit o speriase. Se temea. Ochiĭ tuturor țintițĭ asupraă-ĭ o turburaŭ.

Furtul fiind dovedit, osânda erà neîndoioasă și pedeapsa cunoscută: moartea prin împușcare.

— Să-ĭ împuște pe bietul Jocko!

Da însă, firește, numaĭ de formă. Stăpânul diamantuluĭ stăruise pentru ertarea maimuțeĭ și căpitanul o va ertà, când marinariĭ vor pune puștele la ochiŭ.

Marinariĭ petreceaŭ de minune cu judecata și execuția asta comedioasă.

A doua zi duseră pe osândit pe pod și-l puseră în fața soldaților armațĭ cu puștĭ. Ofițeriĭ și toțĭ oameniĭ se adu-

naseră la priveliște. Ochii rătăciți ai bietei maimuțe, se primblaŭ înfiorați dela o față la alta, căutând o privire prietenoasă.

Tremură de ți-erà milă, când un marinar se apropie c'o basma și-i leagă ochii. Simțea, nenorocita, că se pregătește ceva grozav. Stătea dreaptă în fața plutonului de execuție, dar nu erà de loc vitează, ci prăpădită, dar tot odată înduioșătoare.

Toți o priveaŭ, unii mișcați, alții zâmbind.

Se dă porunca să ridice cocoșul puștilor. Zgomotul ce se făcu, zgudui pe osândit ca un curent electric. Ghici primejdia: Sub basmaua care-i astupă vederea, îi spuse instinctul că armele ce i se îndreptaŭ asupra pieptului, puteaŭ pricinui moartea? Moartea, taină nepătrunsă, se arătă de năprasnă acestei ființe cu creerii rămași pe-o treaptă așà de joasă?

Il văzură rupând legăturile cu cari îl pecetluiseră, zmulgând basmaua, uitându-se cu spaimă, apoi cu mânie, cu înfruntare — aceste trei simțiri se perindară una după alta cu iuțeală fulgerătoare — la marinari, la privitori, la ofițeri și judecători. Apoi, de neprasnă, sări pe umărul unui ofițer, apoi pe-al altuia și, de pe marinar pe marinar, ajunse până la marginea podului și, de-acolo, scoțând un țipăt, se asvârli în mare!

— In mare! Maimuța în mare!!

Alergară. Unii voiaŭ să sare s'o scape. Alții căutaŭ să sloboază luntrile. In zadar. Bietul Jocko înotă câteva clipe, se luptă cu valurile, apoi se afundă.

— Și, închee admiralul,... nu mai e nevoe să spun că sfârșitul călătoriei a fost nu se poate mai trist. Odată cu maimuța s'a dus și veselia de pe vas — poți să zâmbești — o căutăm pretutindeni și mereŭ ca pe un mort scump, stafia bietului Jocko, par'că ne-ar fi fost rudă saŭ prieten pierdut!

Vom mai da încă una din bucățelele lui Jules Claretie. E vorba de du Chaillu, care a cercetat viața maimuțelor mari în deosebi, Șimpanseii din Africa.

Du Chaillu istorisește cum îi ucideà noaptea, când dormeaŭ bieții de ei în copaci, c'o mână așezată în jurul trunchiului ca să nu cază!

Vedeam, zice el, un culcuș care aveà de bună-seamă să adăpostească doi șimpanzei pe noapte. Unul erà sosit și chemà pe celălalt. Mă bucuram că-i voi omorî pe amândoi; dar o mișcare nedibace a unuia dintre oamenii mei trase maimuței luarea aminte. Țipă și începu a se coborî. Văzui c'o pierz și pe asta și trăsei. Căzu mort. Erà bărbat.

Dar du Chaillu a ucis saŭ a văzut ucizând și femei. Una aveà micuțul în brațe. O împușcă. Incepu a țipà copilul, strigătele lui io! io! io! îți rupeaŭ inima. Pipăe trupul, mâinele și buzele reci ale mume-sa și bocește mereŭ. Priveliștea e fioros de tragică. Inchipuiți-vă șimpanzei răpind copii dela sânul mumelor, după ce le-ar fi sugrumat. Cu ce mânie am strigà: „Fiare îngrozitoare!"

Trad. de I. N.

Mame din diferite țări

Ilustrațiile ce publicăm aci mai sus reprezintă mame din diferite popoare. Ilustrația de sus, de la stânga, reprezintă o mamă fericită de beduin din Maroc. Cea de-a doua ilustrație, la dreapta, sus, este a unei mame turcoaice. Jos, la stânga, e o mamă din Zanzibar; la dreapta o mamă din țara Matabelilor.

DIVERSE

Cât alcool se consumă în America? — După o statistică făcută în timpul din urmă s'a constatat că în anul 1907 dintre băuturile spirtoase mai mult s'a consumat în Statele-Unite bere și adică 1 miliard 449.879.952 galioane, adică aproape 65 milioane hecolitri de bere, care a costat 727.042.245 dolari (un dolar 5 cor). După bere urmează wisky: 117.252.148 galioane, adecă aproape 4.500.000 hectolitri, în valoare de 417.915.513 dollari și vin s'a băut 39 milioane galioane, mai mult de 1.300.000 hl., în valoare de 97.985.000 dollari. Visteria statului a incasat așa dară într'un singur an numai după băuturile spirtoase colosala sumă de 179 mil. 501.328 dolari, adică pe un locuitor 2.34 dol.—14 coroane.

Un mijloc a dizolva adunările femeilor. —Zilele trecute un grup de femei dintr'un oraș din Anglia a ținut o mare adunare în care voiaŭ să aducă noui hotărîri cu privire la dreptul lor de a alege deputați și de a fi alese. Publicul a încercat în fel și chip să dizolve adunarea, dar femeile nu voiaŭ cu nici un preț să părăsească localul. Un contrar al sexului frumos, om foarte șiret, văzând că nu-i chip să le împrăștie, și-a procurat câțiva șoareci vii cărora le-a dat drumul în sală. In câteva minute sala era goală; curagioasele părăsiseră terenul.

Navigatoare bună. — Pescarii din San-Francisco aŭ capturat la intrarea portuluĭ o broască ţestoasă mare care purta, legată de carapacele sale, o inscripţie în limba daneză care anunţa că ea aparţinea unuĭ vestit templu din Canton în China. Broasca ţestoasă traversase dar înot tot oceanul Pacific, adică un drum de aproape zece miĭ de kilometri!

Bonziĭ (preoţiĭ) din Canton vor cere eĭ oare restituirea broaşteĭ ţestoase sfinte? Li se va retrimite potejata lor pe acelaş drum? Să sperăm că intrepida navigatoare nu va da loc la un conflict diplomatic.

*

O ţară prea populată. — Canada găseşte că emigranţiĭ europenĭ pun prea multă grabă în a o adopta ca noua lor patrie. Dominiou, care se plângea acum 2 anĭ, de lipsa de braţe pentru a pune în valoare imensul săŭ patrimoniu, imită acum pe puternicul săŭ stat vecin şi ridică bariere contra valurilor de emigranţĭ carĭ se măresc mereŭ.

Vor fi autorizaţĭ a debarca numaĭ călătoriĭ carĭ vin direct din ţările lor de origină. Dar această măsură nu este îndreptată exclusiv contra emigranţilor europenĭ carĭ vin din ţările slave şi carĭ sunt obligaţĭ să se supună la maĭ multe tansbordărĭ înainte de a ajunge la îmbucătura râuluĭ Saint-Laurent, ci ea este de natură să oprească imigraţia japonezilor şi danezilor, care, cea maĭ mare parte, nu debarcă la Vancouveer saŭ la Victoria decât după ce aŭ şezut în insulele Havai. Nu este inutil de a aminti că opinia publică în estul Canadeĭ este ostilă imigraţieĭ galbenilor după cum aŭ probat şi eenimentele sângeroase din Vancouver. Constatare curioasă: aliaţiĭ Englitereĭ, japoneziĭ, văd închizânduli-se porţile uneĭ coloniĭ britanice.

*

O sută de anĭ de la nuntă. — Satul unguresc Isuholgi a sărbătorit de curând nunţile de radium, cel maĭ preţios dintre minerale—pentru că nu maĭ poate fi vorba de nunta de aur,—a luĭ Iau Szalhmani şi a soţieĭ sale Maria, cununaţĭ de un secol,—nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puţin!

Eĭ sunt în vârstă respectiv de 120 şi 116 anĭ şi se fălesc că nu aŭ părăsit nicĭ odată satul natal. Singura infirmitate de care suferă este un început de orbire Dar eĭ aŭ păstrat celelalte facultăţĭ—se înţelege şi pofta de mâncare.

Impăratul Frantz-Iosef le-a trimes o telegramă de felicitare şi a cerut preotuluĭ satuluĭ de a-ĭ face un memoriu despre viaţa celor douĭ centenarĭ.

Nu este de prisos de a adăoga că bătrâna pereche numără 712 descendenţĭ carĭ trăesc.

*

O avere sub o colibă. — O bravă femee care poate să mulţumească luĭ D-zeŭ pentru întâmplarea următoare este o sărmană ţărancă al căreĭ chip a fost reprodus de ziarele braziliene, şi care a fost copleşită cu interviewurile.

Persoana în chestiune locuia într'un sat numit Patrecinia, situat în ţinuturile regiuneĭ diamantifere din Brazilia. Redusă la sărăcie prin moarea bărbatuluĭ săŭ, ea se refugiă într'o colibă părăsită şi se hotărî să o repare bine-răŭ, cu propriile sale mâinĭ.

Ea voi întâiŭ să înlocuiască pământul bătut din colibă prin sfărămăturĭ de faianţă pe care sărmana le căpătase de la nişte oamenĭ miloşĭ. De abia începuse să cresteze pământul şi dădu de o stâncă diamantiferă.

Urmând cu căutările sale, ea descoperi un diamant care cântărea 220 carate, una din cele maĭ marĭ pietre preţioase pe carĭ le-a produs Brasilia până în zilele noastre.

*

Cea mai mare oglindă din lume.— Se află în otelul Savoy din New-York. E de 16 m. p. şi groasă de 1 jum. cm. Au facut-o la St. Gabian (Paris). Numaĭ două vapoare au încăpere de stul de mare în magazie pentru ea. A adus-o vaporul Friesland», unul din ele.

Tr. Popescu-Tranic